

مجری: روابط عمومی انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت
 تحریریه: مریم رضازاده، حسین هرمزی، حسام الدین قاموس مقدم،
 ساناز رضایی، الهه حمیدی کیا، محمدحسن نجمی و محبوبه قهرمانی
 طراح و گرافیک: محمد گودرزی
 طراح جلد: مهدی معتمدیان

پالایش نفت

نشریه انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت

مدیرمسئول: ناصر عاشوری

شورای سیاست گذاری: ناصر عاشوری، هادی رنجبر، الهه حمیدی کیا

سردبیر: الهه حمیدی کیا

Oil Refining Industry Employers Association

نشریه پالایش نفت، شماره ۹، شهریور ۹۷

فهرست

www.orica.ir

www.orica.ir

عامل اصلی گرانی و کاهش ارزش پول ملی، مسائل مدیریتی است نه تحریم/۲

منابع انرژی خدادادی دریای خزر به مردم کشورهای ساحلی آن تعلق دارد/۴

تحریم بنزین را دور زده ایم/۶

نگاهی به دو دهه فعالیت شرکت پالایش نفت بندرعباس/۷

تأکید پالایشگاه تبریز بر بهداشت ایمنی، محیط زیست، کیفیت/۱۰

کار گروه تخصصی برای بررسی مشکلات پالایشگاهها تشکیل می شود/۱۲

هرمز: تهدید در برابر تهدید/۱۴

ایران بین دو تحریم/۱۵

تحریم های تازه آمریکا علیه ایران چیست؟/۱۶

مأموریت: کاهش خرید نفت ایران/۲۰

به شرایط قبل از برجام بر نمی گردیم/۲۲

توسعه پالایش، راه رهایی از تحریم نفتی/۲۴

تحریم نفتی؛ فشار به ایران یا گل به خودی آمریکا؟/۲۶

فعالیت های نفتی در سطح خوب ایمنی انجام می شود/۳۸

چالش های اقتصادی فعلی و پیش روی دولت/۳۹

تابستان تشنه، خاموش و گران/۴۲

کارگران نمونه سه پالایشگاه در سال ۴۸/۹۶

Please Scan Me

رهبر معظم انقلاب اسلامی:

عامل اصلی گرانی و کاهش ارزش پول ملی، مسائل مدیریتی است نه تحریم

نیز راه حل‌های شناخته شده‌ای وجود دارد و فقط باید مسئولان کمر همت ببندند.

● مشکلات اقتصادی کشور راه حل دارد و اینگونه نیست که دشمن و برخی افراد دنباله رو او در داخل و در رسانه‌ها، خبیثانه تبلیغ کنند که کشور به بن‌بست رسیده و هیچ راهی جز پناه بردن به فلان شیطان یا شیطان اکبر وجود ندارد.

● همانگونه که در عید فطر خطاب به مسئولان گفتم، باید این نقدینگی به سمت تولید و بخش‌های صنعت، کشاورزی و مسکن هدایت شود و اگر چنین کاری انجام شود، نقدینگی که امروز یک تهدید است، به فرصت تبدیل خواهد شد.

● بار دیگر به مسئولان دولتی سفارش مؤکد می‌کنم که با فکر و برنامه ریزی و مشورت با افراد آگاه، راه‌های سوق دادن نقدینگی به سمت تولید را پیدا کنند.

● نامه اخیر رئیس قوه قضاییه یک گام مهم و مثبت برای مقابله با فساد و مفسد است. فساد یک اژدهای هفت سر است که باید با آن به طور کامل

و سیاست‌گذاری اجرایی است.

● من نمی‌گویم تحریم‌ها اثر ندارد، اما عمده مشکلات اقتصادی اخیر مربوط به عملکردها است و اگر عملکردها بهتر و با تدبیرتر و به هنگام‌تر و قوی‌تر باشد، تحریم‌ها تأثیر زیادی نخواهد داشت و می‌توان مقابل آن ایستاد.

● در همین قضایای ارز و سکه گفته شد مبلغ ۱۸ میلیارد دلار از ارز موجود کشور آن هم در حالی که برای تهیه ارز مشکل داریم، بر اثر بی‌تدبیری، به افرادی واگذار شد و برخی از آن سوءاستفاده کردند. این موارد مشکلات مدیریتی است و ارتباطی با تحریم‌ها ندارد.

● ما به دلایل گوناگون، دشمنان خبیث و رذیل کم نداریم، آنها کمین گرفته‌اند تا همچون مگس بر روی زخم بنشینند و با سوءاستفاده از مشکلات ناشی از خطای برخی افراد، ناکارآمدی نظام و بن‌بست در کشور را القاء کنند تا مردم ناامید شوند.

● در کشور هیچ بن‌بستی وجود ندارد زیرا مشکلات کشور شناخته شده است و برای همه آنها

حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار هزاران نفر از قشرهای مردم از استان‌های مختلف در سخنان مهمی درباره اوضاع اقتصادی و معیشتی، شرارت‌های آمریکا و پیشنهاد مذاکره و نیز ضرورت وحدت عمومی مردم و مسئولان خاطرنشان کردند: مشکلات اقتصادی و راه‌حل‌های آن معلوم است، هیچ بن‌بستی در کشور وجود ندارد و مسئولان در هر سه قوه باید با تلاش، کار مشترک و استفاده از نظرات کارشناسان، مشکلات و فشارها را از دوش مردم بردارند.

گزیده بیانات ایشان به شرح زیر است:

● با آمریکایی‌ها به علت وجود استدلال‌های دقیق، تجربه گذشته و ضررهای فراوان مذاکره با یک رژیم متقلب و زورگو مذاکره نمی‌کنیم و در پرتو وحدت و همدلی مردم و مسئولان، این مرحله را به خوبی پشت سر خواهیم گذاشت.

● اکثر کارشناسان اقتصادی و بسیاری از مسئولان متفق هستند که عامل همه این مشکلات تحریم‌ها نیست بلکه ناشی از مسائل درونی و نحوه مدیریت

و جدی مقابله شود، ضمن اینکه وقتی با فساد و مفسد مقابله می‌شود، قطعاً جیغ و دادهایی از گوشه و کنار بلند می‌شود.

• بیان علنی این موضوع برای این است که همه بدانند، بنای نظام، برخورد قاطع و بدون ملاحظه با مفسد است.

• برخی در خصوص فساد به گونه‌ای صحبت می‌کنند که گویا همه نظام فاسد است و ادعای فساد سیستمی و فراگیر می‌کنند در حالی که اینگونه نیست و ما در کشور، مدیران پاکدست و مؤمن فراوانی داریم و اینگونه سخن گفتن، ظلم به این افراد و ظلم به نظام اسلامی است. افراط و تفریط غلط است. برخی در صحبت‌ها و نوشته‌های خود بی‌ملاحظه هستند. نمی‌توان فساد در برخی دستگاه‌ها و یا در میان برخی افراد را به کل کشور تعمیم داد.

• دستگاه‌های نظارتی وابسته به دستگاه‌های اطلاعاتی، قوه قضاییه و مجلس نیز باید با قدرت و با چشم باز در میدان باشند و آحاد مردم مؤمن نیز باید با احساس وظیفه، در این خصوص، نقش ایفا کنند.

• ملت ایران همواره در مقابل دشمن بصیرت داشته است و همه باید بدانند که دشمن به دنبال سوءاستفاده از نقطه ضعف‌ها، بر ضد خود مردم است.

• دستگاه‌های تبلیغاتی اعم از صداوسیما، مطبوعات و وبگاه‌های فضای مجازی نسبت به ایجاد ناامیدی در جامعه مراقبت کنند، انتقاد اشکالی ندارد اما نباید مردم را ناامید کرد. گاهی در یک روزنامه یا در یک برنامه تلویزیونی و رادیویی، به گونه‌ای سخن گفته می‌شود که گویا همه درها بسته است؛ در حالی که اینگونه نیست.

• ملت ایران و نظام اسلامی، همچنانکه تا به حال از مراحل سختی عبور کرده است، از این مرحله نیز که آسان‌تر از مراحل قبلی است، عبور خواهد کرد.

• تأکید می‌کنیم جنگ نخواهد شد و مذاکره نخواهیم کرد.

• البته آنها مسئله جنگ را صریحاً مطرح نمی‌کنند اما در دغدغه با اشاره و کنایه، «شیخ جنگ» را ایجاد و بزرگ کنند تا ملت ایران و یا ترسوها را بترسانند.

• جنگی رخ نخواهد داد چرا که ما مثل گذشته هیچ وقت شروع کننده جنگ نخواهیم بود و آمریکایی‌ها هم حمله را آغاز نمی‌کنند چون می‌دانند که صدرصد به ضررشان تمام خواهد شد زیرا جمهوری اسلامی و ملت ایران ثابت کرده اند به هر متعرضی، ضربه بزرگ‌تری وارد خواهد کرد.

• آمریکا در موضوع مذاکره براساس یک بازی و روش پیش پا افتاده و بی ارزش سیاسی عمل می‌کنند؛ یک نفر می‌گوید بدون پیش شرط، نفر

دیگر پیش شرط می‌گذارد.

• بر خلاف تصور عده‌ای در داخل، درخواست آمریکایی‌ها برای مذاکره مسئله جدیدی نیست و در ۴۰ سال اخیر بارها تکرار اما با پاسخ منفی ایران مواجه شده است. حتی ریگان رئیس جمهور وقت آمریکا که نسبت به فعلی‌ها مقتدرتر بود، در قضیه معروف به مک فارلین، او را مخفیانه برای مذاکره به تهران فرستاد که بعد از ۲۴ ساعت بدون نتیجه بازگشت.

• آمریکایی‌ها برای مذاکره فرمول خاصی دارند که باید آن را درک کرد و سپس به این سؤال پاسخ داد که آیا هیچ آدم عاقلی با این فرمول مذاکره می‌کند؟

• آمریکایی‌ها در هر مذاکره به پشتوانه قدرت نظامی، تبلیغاتی و مالی خود تلاش می‌کنند هرگونه مقاومت در مقابل تحقق اهدافشان را ناکام بگذارند.

• آمریکایی‌ها اولاً اهداف اصلی را کاملاً مشخص می‌کنند البته همه این اهداف را اعلام نمی‌کنند اما در طول مذاکرات با دبه و چانه‌زنی، همه اهداف را پیگیری می‌کنند. نکته دوم اینکه آمریکایی‌ها از این اهداف اصلی یک قدم عقب نمی‌نشینند.

• آمریکایی‌ها در مذاکرات، با الفاظ ظاهراً اطمینان‌بخش فقط وعده می‌دهند اما از طرف مقابل امتیازات نقد می‌خواهند و وعده نمی‌پذیرند.

• این واقعیت را ما در برجام تجربه کردیم همچنانکه در مذاکره با کره شمالی هم آمریکایی‌ها همین روش را در پیش گرفته‌اند.

• هر جای مذاکره اگر طرف مقابل از دادن امتیاز نقد امتناع کند، آمریکایی‌ها آنچنان هیاهوی تبلیغاتی و رسانه‌ای در جهان راه می‌اندازند که معمولاً طرف مقابل کم می‌آورد و دچار انفعال می‌شود. آنها پس از مذاکرات نیز به راحتی زیر وعده‌ها می‌زنند و به آنها عمل نمی‌کنند.

• برجام نمونه واضح نتیجه مذاکره با آمریکا بود که البته برخی خطوط قرمز تعیین شده در آن رعایت نشد.

• با توجه به فرمول آمریکایی‌ها در مذاکره، هر دولتی در جهان با آنها مذاکره کند، دچار مشکل می‌شود مگر جهت‌گیری‌هایش با واشنگتن یکی باشد که البته دولت فعلی آمریکا حتی به اروپایی‌ها هم زور می‌گوید.

• ما فقط وقتی می‌توانیم وارد بازی خطرناک مذاکره با آمریکا شویم که از لحاظ اقتصادی و سیاسی و فرهنگی به اقتدار مورد نظرمان برسیم و فشارها و هوشی‌گری‌های او نتواند در ما تأثیر بگذارد اما در حال حاضر مذاکره قطعاً به ضرر ما تمام می‌شود و ممنوع است.

• امام راحل عظیم الشان هم مذاکره با آمریکا را تا وقتی این رژیم آدم نشود ممنوع کرده بود ما هم

بر همین نکته تأکید می‌کنیم.

• حتی اگر به فرض محال قرار بود با آمریکایی‌ها مذاکره ای کنیم قطعاً با دولت فعلی هرگز مذاکره نمی‌کردیم.

• مذاکره با رژیم زورگو و پرتوقع آمریکا وسیله‌ای برای رفع یا کاهش دشمنی آنها نیست بلکه دادن ابزاری به آمریکا است که با آن می‌تواند بیشتر و بهتر اعمال دشمنی کند و اهداف خود را پی بگیرد.

• یک عقب مانده ذهنی به ملت ایران می‌گوید دولت شما پول شما را در سوریه خرج می‌کند در حالیکه رئیس او اذعان کرده که آمریکا هفت تریلیون دلار در منطقه خرج کرده اما هیچ چیزی عایدشان نشده است.

• ما به دو کشور دوست یعنی سوریه و عراق در مقابل تهدیدات آمریکا و سعودی‌ها کمک کرده‌ایم که این کمک‌ها نوعی مبادله بین دولت‌های دوست است.

• دشمنان ملت می‌خواهند با جنگ اقتصادی نارضایتی ایجاد کنند تا شاید این نارضایتی به اغتشاش و ناامنی تبدیل شود.

• آمریکایی‌ها، صهیونیست‌ها و سعودی‌ها برای ایجاد ناامنی در دی ماه گذشته، چند سال فعالیت کرده بودند اما ملت با هوشیاری تحسین برانگیز، به میدان آمد و زمینه‌سازی‌های چند ساله آنها را به باد داد.

• دشمنان سپس به سال ۹۷ دل بستند و برخی مقامات آمریکا گفتند ۶ ماه دیگر خبرهایی از ایران خواهید شنید، منظور آنها همین حوادث مراد بود که با وجود هزینه‌های فراوان مالی و سیاسی دشمنان اینگونه محدود از آب درآمد.

• مردم با هوش و با بصیرت هستند البته مشکلات معیشتی و اقتصادی اوقات خیلی از آنها را تلخ کرده اما این ملت زیر بار خواست‌های سیای آمریکا و فلان رژیم روسیاه نمی‌رود.

• دشمن همانگونه که تاکنون ضعیف و ناتوان و شکست خورده بوده است در آینده نیز ناکام خواهد ماند به شرط اینکه همه بیدار باشیم و با پرهیز از ناامیدی به وظایف خود عمل کنیم.

• برخی به اسم اینکه طرفدار ضعفا هستیم و می‌خواهیم اوضاع را درست کنیم، خودشان ملتفت نیستند اما عملاً در چارچوب نقشه دشمن حرف می‌زنند و اقدام می‌کنند.

• آنها که می‌گویند دولت باید برکنار شود در نقشه دشمن نقش آفرین هستند. دولت باید سرکار بماند و با قدرت، وظایف خود را در حل مشکلات انجام دهد.

• دولت و مجلس باید ضمن برخورداری از حقوق خود، کرامت طرف مقابل را حفظ کنند و سه قوه با هم‌افزایی مشکلات را از پیش ملت بردارند.

БЕСІНШІ КАСПІЙ САММІТІ 2018 ЖЫЛҒЫ 12 ТАМЫЗ, АҚТӘУ

رئيس جمهوری در اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر:

منابع انرژی خدادادی دریای خزر به مردم کشورهای ساحلی آن تعلق دارد

کشورهای ساحلی به بیگانگان برای اقدام و تجاوز علیه دیگر کشور ساحلی» قید شده اند. دریای خزر متعلق به کشورهای ساحلی آن است و هر نوع احداث و واگذاری پایگاه‌های نظامی به کشورهای خارجی، عبور شناورهای جنگی و حتی ترانزیت محموله‌های نظامی خارجی متعلق به غیر کشورهای ساحلی از دریای خزر ممنوع می‌باشد. امروز گرچه گام بسیار مهمی برداشته‌ایم ولی باید اذعان کنیم که با امضای این کنوانسیون، هنوز موضوعات مهمی مربوط به دریای خزر حل و فصل نشده است، ضمن اینکه پذیرش نهائی کنوانسیون منوط به طی مراحل قانونی تصویب در پنج کشور ساحلی می‌باشد. لازم می‌دانم به مفاد قراردادهای ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ بین ایران و شوروی سابق، اشاره کنم و تأکید نمایم که در کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر، محدوده بستر و زیربستر هنوز تعیین نشده است و این امر متعاقباً طی توافق میان طرف‌های ذیربط انجام خواهد شد. همچنین با توجه به وضعیت سواحل جمهوری اسلامی ایران، روشن است که

است: پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، همکاری کشورهای ساحلی با امضای «کنوانسیون محیط زیست تهران» آغاز شد که به اعلامیه ۲۵ ماده‌ای، به عنوان اولین سند سیاسی منعقد شده میان ۵ کشور انجامید. در نشست تاریخی امروز نیز ما شاهد امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر خواهیم بود که به «حاکمیت»، «حقوق حاکمه»، «صلاحت» و به انحصار حق تصمیم‌گیری در این دریا، به کشورهای ساحلی آن تأکید می‌کند. این کنوانسیون، به لحاظ حقوقی یک سند مادر است که ناظر بر کلیات حقوق و تکالیف کشورهای ساحلی در دریای خزر است. البته تبیین جزئیات مربوط به مسایل تخصصی، موکول به تدوین موافقتنامه‌های جداگانه دیگر خواهد بود. در این کنوانسیون علاوه بر تأکید و اختصاص تعلق کامل دریای خزر به کشورهای ساحلی، اصول مهمی همچون «تصریح بر ممنوعیت حضور نیروهای مسلح بیگانه»، «انحصار هر گونه دریانوردی صرفاً با پرچم ۵ کشور ساحلی»، «ممنوعیت در اختیار قراردادن قلمرو

رئيس جمهوری امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر را گام بسیار مهمی در مسیر تقویت همکاری بیشتر کشورهای ساحلی این دریا خواند و تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران با داشتن دسترسی دریایی در شمال و جنوب، آمادگی دارد تا نسبت به ایفای نقش راهبردی و منطقه‌ای خود برای توسعه تجارت و حمل و نقل اقدام نماید. حجت الاسلام و المسلمین حسن روحانی در اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر در قزاقستان با بیان اینکه امروز دریای خزر، به عنوان منطقه‌ای بسیار مهم و راهبردی، کانون دوستی، همکاری و همگرایی بین دولت‌ها و ملت‌های آن است، گفت: اکنون این منطقه به الگویی موفق برای تضمین صلح، ثبات، دوستی، حسن همجواری و پیشرفت تبدیل شده است و این اجلاس یک قدم دیگر در جهت همگرایی بیشتر در منطقه است که باید با برداشتن قدم‌های دیگر تقویت شود. متن سخنرانی رئیس جمهوری در پنجمین اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر به شرح زیر

هدف از بند سوم از بخش مربوط به تعریف خطوط مبداء مستقیم در ماده یک این کنوانسیون توجه به وضعیت ویژه سواحل ایران می‌باشد. البته این کنوانسیون تصریح دارد که روش تعیین و ترسیم خطوط مبداء مستقیم بایستی در یک موافقتنامه جداگانه میان همه طرف‌های ذریع کنوانسیون معین گردد.

از این رو مذاکرات برای تفاهم‌نهایی بویژه در زمینه «تحدید حدود» و «تعیین شیوه‌های ترسیم و تعیین خطوط مبداء» باید تا با تفاهم و تعامل سازنده بین مذاکره‌کنندگان پنج کشور بتوان نسبت به تدوین موافقت‌نامه‌های جداگانه‌ای در زمینه‌های فوق دست یافت.

پیش‌بینی برقراری سازوکاری منظم برای تضمین اجرای موثر کنوانسیون و بررسی همکاری‌ها و رایزنی‌های پنج جانبه منظم در سطح عالی، یکی دیگر از مشخصه‌های این توافق است. چنین سازوکاری فرصت مناسبی برای توسعه همکاری‌ها در تمامی زمینه‌ها خصوصاً در حوزه‌های اقتصادی و نیز تشکیل کنفرانس‌های منظم اقتصادی خواهد بود. از این رو ضروری است کشورهای ساحلی نسبت به نظارت مستمر بر حسن اجرای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر و همچنین سایر توافقات چندجانبه براساس ساز و کارهای مشخص شده در این اسناد متعهد باشند.

امروز همچنین شش سند همکاری در دریای خزر به امضا خواهند رسید که هر یک از این اسناد، همکاری در این منطقه حساس را تقویت می‌کنند. در عین حال، حفاظت از «محیط زیست» و «منابع زنده آبی» دو موضوع بسیار مهمی هستند که رؤسای جمهور کشورهای ساحلی مصمم‌اند تا نهاد‌های ملی خود را ملزم سازند که در تمامی اقدامات و پروژه‌های خود، این دو مسأله حیاتی را مورد توجه جدی خود قرار دهند.

جای خشنودی که کشورهای ساحلی دریای خزر با تأکید بر چند جانبه‌گرایی و مخالفت با یک جانبه‌گرایی که امروز توسط برخی کشورها دنبال می‌شود، تصمیم بر آن دارند که همکاری‌های اقتصادی و تجاری خود را بیفزایند در این زمینه تأکید کشورهای ساحلی بر حفاظت از برجام به عنوان یک توافق با ارزش بین‌المللی در جهت تقویت همکاری منطقه‌ای و گسترش روابط فی‌مابین کشورهای ساحلی خزر می‌باشد.

منابع انرژی خدادادی دریای خزر به مردم کشورهای ساحلی آن تعلق دارد. یگانه راه حل برای ممانعت از بروز هرگونه اختلاف در مناطق تحدید حدود نشده، این است که با کشورها از این منابع به صورت مشترک بهره‌برداری کنند و یا از اکتشاف و بهره‌برداری در این مناطق به صورت یکجانبه پرهیز نمایند. خرسندم که کشورهای دوست و همسایه به

توافقات پیشین خود در این مورد پایبند هستند. به منظور دستیابی به اهداف مشترک و تعامل میان کشورهای ساحلی دریای خزر و با توجه به پیشینه تاریخی و همچنین اسنادی که امروز در زمینه «حمل و نقل» و «همکاری‌های تجاری و اقتصادی» به امضای طرف‌ها می‌رسد؛ مناسب خواهد بود که کشورهای عضو گام‌های خود را به سمت تشکیل و تأسیس سازمان‌های همکاری، اتحادیه‌های گمرکی، همکاری‌های بانکی، مناطق آزاد مشترک، شرکت‌های مشترک حمل و نقل، سرمایه‌گذاری مشترک، گردشگری، ایجاد پنجره واحد گمرکی، توسعه همکاری‌های اقتصادی چند وجهی، تسهیل در صدور روادید و حرکت به سمت لغو کامل آن و دیگر اقدامات تسهیل‌کننده و سودبخش سرعت بخشند. یکی از قابلیت‌ها و توانمندی‌های مهم دریای خزر، بهره‌گیری از مزیت‌های تجارت و حمل و نقل دریایی است. علیرغم ظرفیت بسیار بالای کشورهای ساحلی دریای خزر، میزان استفاده از مزیت حمل و نقل دریایی در مقایسه با ظرفیت‌های ایجاد شده و در دست احداث، ناچیز است. در حال حاضر ظرفیت بندر کشورهای ساحلی دریای خزر حدود ۱۳۰ میلیون تن است در حالی که حداکثر میزان حمل دریایی ۳۰ میلیون تن بوده، یعنی کمتر از ۲۵ درصد ظرفیت‌ها استفاده می‌شود. دریای خزر این ظرفیت را دارد تا با گسترش خطوط کشتیرانی بهتر و مؤثرتر بین کشورهای ساحلی، حمل و نقل کالا و مسافر راحت‌تر و ارزان‌تر انجام شود. لذا، گسترش و مدرن کردن بندر در این دریا می‌تواند در دستور کار کشورهای ساحلی قرار گیرد.

در زمینه ترانزیت نیز کشورهای خزر این قابلیت را دارند که همکاری‌های خود را افزایش دهند. اتصال سه کشور ایران، ترکمنستان و قزاقستان از طریق خط راه آهن ترانزیتی شرق خزر، کشورهای این منطقه را به خلیج فارس و دریای عمان متصل

کرده و با تکمیل راه آهن رشت - آستارا که با همکاری ایران و آذربایجان انجام خواهد شد، کشورهای غرب خزر نیز به بندر جنوبی ایران متصل خواهند شد. از طریق اتصال بندر کشورمان در خلیج فارس و دریای عمان به آسیای میانه، قفقاز و اروپا، انتقال کالا سریع‌تر و ارزان‌تر انجام خواهد شد. گسترش جاده‌های کشورهای ساحلی دریای خزر نیز در این زمینه نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند.

گردشگری و سفرهای دریایی مابین کشورهای دریای خزر نیز به طور مطلوب شکل گرفته است. در صورت تشویق بخش خصوصی و شرکت‌های کشتیرانی، می‌توان شرایطی را فراهم نمود تا همه بتوانیم از جاذبه‌ها و امکانات گردشگری کشورهای دریای خزر استفاده بهتری نماییم لذا، مناسب است در چارچوب کمیته‌های مشترک، شرایط فعال شدن شرکت‌های کشتیرانی و مؤسسات گردشگری را تسهیل نماییم.

همکاری در حوزه انرژی از جمله انتقال و سواپ انرژی، از دیگر موضوعات مهم همکاری در دریای خزر است. ما کار در این زمینه را با برخی کشورهای ساحلی آغاز کرده ایم و به جدیت آن را ادامه و گسترش خواهیم داد.

جمهوری اسلامی ایران با داشتن دسترسی دریایی در شمال و جنوب، آمادگی دارد تا نسبت به ایفای نقش راهبردی و منطقه‌ای خود برای توسعه تجارت و حمل و نقل اقدام نماید.

امروز دریای خزر، به عنوان منطقه‌ای بسیار مهم و راهبردی، کانون دوستی، همکاری و همگرایی بین دولت‌ها و ملت‌های آن است و این منطقه به الگویی موفق برای تضمین صلح، ثبات، دوستی، حسن همجواری و پیشرفت تبدیل شده است. و این اجلاس یک قدم دیگر در جهت همگرایی بیشتر در منطقه است که باید با برداشتن قدم‌های دیگر تقویت شود.

تحریم بنزین را دور زده‌ایم

ده شرکت بزرگ پالایش نفت در کشور مسئولیت تأمین شش فرآورده اصلی از جمله بنزین را به عهده دارند؛ علاوه بر آن حدود ۲۰٪ از تولیدات شرکت‌های پالایشی را محصولات ویژه نظایر گوگرد، وکیوم باتوم، لوبکات و انواع حلال‌ها تشکیل می‌دهند. با عنایت به راه‌اندازی شرکت نفت ستاره خلیج فارس خصوصاً در تولید بنزین هم اکنون با راه‌اندازی فاز ۱ و ۲ روزانه بالای ۲۷ میلیون لیتر بنزین تولید می‌شود که تا آخر سال به ۳۶ میلیون لیتر خواهد رسید. در سال‌های اخیر به دلیل اهمیت و ضرورت خودکفایی در بخش تولید بنزین این فرآورده به میزان ۱۰۰٪ افزایش در تولید داشته‌ایم و به لحاظ کیفی نیز تولید یورو ۴ و یورو ۵ در شرکت‌های پالایش را داریم.

با عنایت به آمار مصرف در کشور که در فصول مختلف در نوسان بوده و در شرایط عادی روزانه حدوداً ۸۰ میلیون لیتر و در بعضی از فصول همانند تعطیلات عید فطر و یا تعطیلات نوروز به بالای ۱۱۰ میلیون لیتر مصرف روزانه را داشتیم، می‌شود گفت که مصرف میانگین روزانه حدود ۹۰ میلیون لیتر بوده این در حالی است که هم‌اکنون تولید پالایشگاه‌های کشور به صورت مستمر و روزانه بالای ۹۲ میلیون لیتر بنزین است.

باید توجه داشت این میزان مصرف در دنیا کم نظیر است و ما جزو کشورهای پر مصرف هستیم؛ جا دارد که دولت محترم برنامه ریزی لازم را جهت کنترل مصرف به هر نحو ممکن داشته باشند. با عنایت به اینکه در مقابل این تولید اگر برنامه‌ریزی برای کنترل مصرف نداشته باشیم و یا در حوزه خودرو سازان، سیاست تولید خودروهای کم مصرف دوگانه سوز - هیبریدی دنبال نشود و همچنان خودروهای پرمصرف فعلی تولید شود، قطعاً در آینده با کمبود بنزین مواجه خواهیم شد یعنی مصرف از تولید سبقت خواهد گرفت. در این صورت باز نیاز به واردات بنزین خواهیم داشت.

در شرایط فعلی علی‌رغم تهدیدات دشمن و تحریم یک جانبه آمریکا می‌بینید که هیچگونه بحثی در خصوص تحریم بنزین وجود ندارد چون آمار نشان می‌دهد که نیازی به واردات بنزین نداریم لکن بیشتر فشارها روی عدم خرید نفت خام ایران از سوی کشورهایی همچون ژاپن، چین، پاکستان و هند است. از سوی دیگر قیمت بنزین در کشور ما ۱/۲ قیمت آب است یک بطری آب ۱/۵ لیتری دو هزار تومان و نیم لیتر آن هزار تومان به فروش می‌رسد در صورتی که بنزین یک لیتر به قیمت یک هزار تومان است یعنی نصف قیمت آب؛ در این شرایط کالاهایی که به وفور و ارزان موجود هستند و برنامه‌ریزی و کنترلی درباره آن وجود ندارد مصرف آن نیز هر روز رو به تزاید خواهد رفت با عنایت به اینکه زندگی مردم ماشینی شده و خودرو جزو لوازم اولیه و ضروریات زندگی روزمره مردم محسوب می‌شود.

هدف بنده از بیان مباحث فوق الزاماً گران کردن بنزین نیست به جهات مختلف باید کارشناسی شود که در کشور ۸۴ میلیونی روزانه هم‌اکنون ۹۲ میلیون لیتر بنزین داریم که همین حدود هم مصرف می‌شود باید برنامه ریزی کنیم که مصرف بیشتر نشود تا نیاز به کشورهای بیگانه پیدا نکنیم و از تولید داخلی خودمان بتوانیم مصرف خودمان را اداره کنیم و شعار خودکفایی در بنزین را حفظ و پایدار کنیم.

این افتخار برای مردم عزیز ایران اسلامی است که در راستای تولید بنزین با این وسعت و حجم به دست توانای مهندسی و کارکنان ایران عزیز می‌توانیم ادعا کنیم که حتی یک کارشناسی خارجی در حوزه پالایشگاه‌های کشور نداریم و با دست توانای جوانان و مهندسی ایرانی به این خودکفائی رسیده‌ایم؛ باید این موفقیت را مبارک بدانیم و از این دستاورد با صرفه جویی حداکثری خود پاسداری کنیم.

ناصر عاشوری

دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی
صنعت پالایش نفت

نگاهی به دو دهه فعالیت شرکت پالایش نفت بندرعباس

مسیر تعالی شرکت پالایش نفت بندرعباس

رهبان شرکت از ابتدای راهاندازی این پالایشگاه خلاء استقرار سیستم‌های مدیریتی را احساس کردند و با توجه به نیروهای جوان و تحصیل کرده، فرصت را برای هدایت شرکت در مسیر تعالی سازمانی مناسب تشخیص داده‌اند. در همین راستا در سال ۱۳۷۸ استاندارد ISO 9002:94 در شرکت پالایش نفت بندرعباس پیاده‌سازی شد و در ادامه این راه تاکنون ۱۰ استاندارد مدیریتی بروز در این شرکت مستقر شده است. این شرکت تاکنون هشت نوبت در جایزه تعالی سازمانی حضور داشته که اولین دوره آن در جایزه ملی کیفیت ایران در سال ۱۳۸۲ بود که موفق به دریافت بهترین مقام آن دوره یعنی گواهینامه اشتها در سرآمدی شد و در نوبت هشتم در سال ۱۳۹۶ در جایزه سرآمدی و بهبود مستمر صنعت نفت نیز موفق به دریافت تندیس بلورین و در جایزه ملی بهره‌وری و تعالی سازمانی، تقدیرنامه چهار ستاره را کسب کرده است.

با توجه به بررسی انجام شده، مشخص شد برای ارتقای یکنواخت فرهنگ تعالی در کلیه سطوح شرکت، لازم است بر روی سامانه‌های مدیریتی مستقر شده در شرکت تمرکز بیشتری شود. از این رو از سال ۱۳۹۶ تاکنون علاوه بر ارتقای فرهنگ تعالی در شرکت، اجرای پروژه‌های بهبود جایزه تعالی نیز مدنظر بوده است و با بهره‌گیری از این پروژه در راستای حرکت در مسیر تعالی و سرآمدی، شرکت پالایش نفت بندرعباس هم‌اکنون آمادگی لازم را برای حضور در ارزیابی جایزه سرآمدی و بهبود مستمر سال ۱۳۹۸ بدست آورده است.

تاریخچه استانداردهای مدیریتی

سازمان بین‌المللی استاندارد که هم‌اکنون دارای ۱۳۸ عضو شامل ۹۱

۲۱ سال قبل، پالایشگاه نفت بندرعباس راه‌اندازی شد. این مجموعه بزرگ که ۱۸ درصد از سهم پالایشی کشور را برعهده دارد، یکی از ۱۰ شرکت پالایشی کشور است که در کرانه شمالی آب‌های خلیج فارس و مجاورت شهر بندرعباس به منظور تأمین بخشی از فرآورده‌های نفتی مورد نیاز کشور و امکان صدور فرآورده‌های مازاد با ظرفیت پالایش ۲۳۲ هزار بشکه در روز چهارم مرداد سال ۱۳۷۶ به بهره‌برداری رسید.

ظرفیت اسمی پالایشگاه در دو مرحله در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۱ افزایش یافت و اکنون با ظرفیت اسمی ۳۵۰ هزار بشکه در روز در حال فعالیت است.

به گزارش «پالایش نفت»، این پالایشگاه توانایی پالایش نفت خام سنگین و همچنین میعانات گازی را دارد که نفت خام سنگین پالایشگاه از جزیره خارک توسط سه فروند نفتکش ۹۰ هزار تنی (۶۵۰ هزار بشکه‌ای) و بخشی از میعانات گازی توسط کشتی از عسلویه و بخشی با خط لوله از پالایشگاه گاز سرخون تأمین می‌شود. همچنین نفت خام میدان نفتی هنگام نیز با خط لوله به این پالایشگاه ارسال می‌شود.

در حال حاضر گاز طبیعی مورد نیاز پالایشگاه از منابع گازی عسلویه از طریق خط لوله هفتم سراسری (۵۶ اینچ) به مقدار میانگین ۹۱ هزار نرمال متر مکعب در ساعت تأمین می‌شود.

آب مصرفی مورد نیاز پالایشگاه نیز به مقدار میانگین ۳۰ هزار متر مکعب در ساعت به وسیله سه رشته خط لوله ۵۶ اینچ به طول حدود ۶ کیلومتر از خلیج فارس دریافت می‌شود.

پیاده‌سازی رویکرد مدیریت قرآیندها

۱

مدیریت فرآیندی، رویکردی سیستمی برای مدیریت و کنترل فرآیندهای سازمان با تمرکز بر برآورده ساختن نیازهای مشتریان و افزایش کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها است. این رویکرد در مقابل رویکرد وظیفه‌ای قرار دارد، در رویکرد وظیفه‌ای کارکنان هر واحد فقط و فقط به فعالیت‌هایی که درون واحد خود جریان دارد توجه می‌کنند نه به زنجیره کل فعالیت‌ها، در صورتیکه در رویکرد فرآیندی (که ممکن است زنجیره فعالیت‌ها از چند واحد سازمانی عبور کند) پرسنل هر واحد تحت نظارت مسئول فرآیند، به کل زنجیره فعالیت‌های درون فرآیند توجه دارند. در محیط رقابتی دنیای امروز، رشد و توسعه به راحتی امکان پذیر نبوده و سازمانها نیازمند انعطاف پذیری بالایی هستند. لذا در این محیط پویا، توانایی بهبود عملکرد برای سازمان‌ها یک نیاز حیاتی است و به همین دلیل سازمان‌های بسیاری مدیریت فرآیند و نوآوری در فرآیندهای خود را برای رسیدن به این هدف دنبال می‌کنند. لازمه رسیدن به این هدف چرخش پارادایمی از وظیفه‌گرایی به فرآیندگرایی است، چرا که ساختارهای سنتی با رویکرد وظیفه‌ای با تشدید تحولات محیطی با نواقص و کاستی‌های متعددی مواجه شده‌اند.

جمله شرکت‌های پیشرو در زمینه استقرار، توسعه و بروزآوری نظام‌های مدیریتی به شمار می‌رود و از سال ۱۳۷۸ تاکنون موفق به دریافت گواهینامه‌های متعددی در این خصوص شده است. آخرین ویرایش گواهینامه‌های دریافتی یکپارچه به شرح زیر است:

- سیستم مدیریت کیفیت ISO 9001:2015
- سیستم مدیریت زیست محیطی ISO 14001:2015 و HSE/MS
- سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی OHSAS 2007 :18001
- سیستم مدیریت کیفیت و احراز صلاحیت آزمایشگاه‌های آزمون و کالیبراسیون ISO/IEC 17025:2005
- سیستم مدیریت کیفیت در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی: ISO TS/29001 2010
- سیستم مدیریت انرژی - ISO 50001:2011
- سیستم مدیریت خدمات آموزشی - ISO 29990:2010
- استاندارد مسئولیت اجتماعی سازمان ISO 26000:2010
- استاندارد سیستم مدیریت امنیت اطلاعات ISO 27001:2013

اهم اقدامات جهت استقرار و بروز رسانی استانداردهای مدیریتی

عضو اصلی، ۳۶ عضو مکاتبه‌ای و ۱۱ عضو مشترک است و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از جمله اعضای اصلی آن به شمار می‌آید، در تدوین استانداردهای بین‌المللی مشارکت دارد. کار فنی ISO کاملاً غیر متمرکز و در چارچوب تشکیلات دو هزار و ۸۵۰ کمیته فنی، زیر کمیته و گروه‌های کاری انجام می‌گیرد. در اجلاس‌های ISO در هر سال حدود ۳۰ هزار متخصص شامل نمایندگان صنایع، موسسه‌های تحقیقاتی، صاحب‌نظران دولتی، سازمان‌های مصرف‌کننده و سازمان‌های بین‌المللی از کلیه نقاط دنیا حضور دارند.

پرکاربردترین سیستم‌های مدیریتی طبق اعلام سازمان جهانی استانداردسازی در سال ۲۰۱۵ به صورت ذیل است:

- سری ۱۴۰۰۰ (مدیریت زیست محیطی) سری ۹۰۰۰ (مدیریت کیفیت)
- سری ۲۲۰۰۰ (مدیریت ایمنی مواد غذایی)
- سری ۵۰۰۰۰ (مدیریت انرژی)
- سری ۲۷۰۰۰ (امنیت اطلاعات) سری ۳۱۰۰۰ (مدیریت ریسک)
- سری ۲۰۱۲۱ (مدیریت رویدادهای اجتماعی، اقتصادی، محیطی) سری ۲۶۰۰۰ (مسئولیت اجتماعی)

استقرار سامانه‌های مدیریتی در شرکت پالایش نفت بندرعباس شرکت پالایش نفت بندرعباس از

پروژه مدیریت فرآیندی در مهرماه سال ۱۳۸۷ شروع و با اجرای چهار فاز اصلی، طی حدود ۳ سال به مراحل پایانی رسید. در طول این مدت با همکاری پرسنل پرتلاش پالایشگاه نفت بندرعباس از واحدهای مختلف عملیاتی و ستادی با تخصیص بیش از دو هزار و ۶۰۰ نفر-ساعت کار گروهی، مستندات پروژه شامل فرآیندها، دستورالعملها، معیارهای اندازه گیری و ... تهیه شد. اندازه گیری عملکرد فرآیندها با سیستم جدید استقرار یافته از آبان ماه سال ۱۳۹۰ آغاز شده و باعث ایجاد شفاف سازی عملکرد فرآیندها، دسته بندی فرآیندها در ناحیه های خطر، هشدار و نرمال و در نتیجه شناسایی فرآیندهای نیازمند بهبود شده است.

پروژه در چهار فاز اصلی به صورت زیر تعریف شده است:

- ۱) شناسایی و درک فعالیت های سازمان
- ۲) طبقه بندی فعالیت ها، شناسایی فرآیندها و تهیه نقشه های فرآیندی
- ۳) تدوین مستندات مربوط به فرآیندها (دستورالعمل ها، شناسنامه های فرآیندی و ...)
- ۴) تدوین شاخص ها، استقرار سیستم اندازه گیری و تحلیل فرآیندها

در این چارچوب، مدل APQC (American Productivity and Quality Center) به منظور شناسایی فرآیندها به عنوان ورودی فاز دوم و روش تحلیل سلسله مراتبی (Analytical) (AHP) (Hierarchy Process) به منظور تعیین وزن شاخص های فرآیندی به عنوان ورودی فاز چهارم به کار رفته است:

به طور کلی از نتایج حاصل از اجرای این پروژه می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- + ایجاد شفاف سازی فعالیت ها با مستندسازی کلیه فرآیندهای سازمان و تدوین دستورالعمل های فرآیندی
- + همسو کردن کارکنان و واحدهای مختلف شرکت با اهداف کلان شرکت با ایجاد یک تفکر سیستمی و یکپارچه
- + دستیابی به یک سیستم ارزیابی عملکرد جامع با شناسایی فرآیندهای در منطقه خطر و هشدار (قرمز و زرد) در قالب گزارش های ماهانه، شش ماهه و سالانه

+ افزایش دقت اندازه گیری عملکردها بدلیل یکسان در نظر نگرفتن اهمیت شاخص ها و فرآیندها

+ شناسایی فرآیندهای دارای مشکل جزئی و جلوگیری از هزینه های بالا (برخی از فرآیندها ممکن است از نظر عملکردی در وضعیت هشدار یا زرد رنگ قرار بگیرند و با توجه به اینکه این سیستم می تواند چنین وضعیت هایی را به موقع نشان دهد از ورود آن ها به وضعیت خطر یا قرمز رنگ جلوگیری خواهد شد)

+ ایجاد راحتی در شناسایی فرآیندهای با اولویت بیشتر جهت بهبود مستمر

۲ شناسایی، ارزشیابی و مدیریت ریسک های فرآیندی

در سال ۱۳۹۴ استاندارد ایزو ۹۰۰۱ از ویرایش ۲۰۰۸ به ویرایش جدید ۲۰۱۵ ارتقاء یافته و شناسایی ریسک های فرآیندی در این ویرایش به عنوان یک الزام آورده شده بود. با توجه به تغییر فوق و انجام ممیزی بر اساس این ویرایش، ابتدا دوره آموزشی این استاندارد برگزار شد و به دنبال آن با کارشناسان واحدها و ادارات مختلف تعداد ۲۷ جلسه (معادل ۱۳۵ نفر-ساعت کار تیمی) برای شناسایی، ارزیابی و مدیریت ریسک های فرآیندی و تهیه روش اجرایی آن برگزار شد.

تاریخچه جوایز کیفیت پالایشگاه بندرعباس

از حدود ۷۰ سال پیش جوایز کیفیت به عنوان ابزاری برای ارزیابی و مقایسه سازمان ها با یکدیگر مورد توجه دولتها و صاحبان صنایع قرار گرفت. قدیمی ترین جایزه ملی کیفیت «جایزه دمنینگ» است که در سال ۱۹۵۰ توسط ادوارد دمنینگ در ژاپن ایجاد شد.

در سال ۱۹۸۷ جایزه ملی کیفیت آمریکا بنام «جایزه ملی کیفیت بالدريج» معرفی شد. یکسال بعد در سال ۱۹۸۸ چهارده مدیر برگزیده و مشهور از کمیته های بزرگ اروپا برای ایجاد جایزه در کل اروپا به توافق رسیدند و آن را تحت نام EFQM (بنیاد اروپایی مدیریت کیفیت) (European Foundation For Quality Management) منتشر کردند. این جایزه در مدت کوتاهی نه تنها در اروپا بلکه در سایر کشورها نیز با استقبال روبرو شد. در ایران نیز از سال ۱۳۸۲ این جوایز بر اساس مدل تعالی سازمانی EFQM و با نام «جایزه ملی کیفیت ایران» آغاز شد.

شرکت پالایش نفت بندرعباس تنها شرکت نفتی حاضر در اولین دوره جایزه فوق بود که موفق شد بهترین امتیاز را در آن دوره یعنی مقام «اشتتار به سرآمدی» را در بین دیگر شرکت های حاضر دریافت کند. بعد از کسب این افتخار بزرگ برای صنعت نفت

و تبلیغات رسانه ای، فرهنگ تعالی و حضور در جوایز تعالی در بین دیگر شرکت های نفتی قوت گرفت. از آنجاییکه یکی از اهداف این شرکت همکاری با کلیه شرکت های ایرانی برای قرار گرفتن در مسیر تعالی است، از این رو بسیاری از شرکت های نفتی برای الگو برداری و شناسایی با این مدل ضمن بازدید حضوری از محل شرکت، دانش لازم از مدل و چگونگی تهیه اظهار نامه و ... را نیز فرا گرفتند.

بهترین نتیجه شرکت پالایش نفت بندرعباس در این ۸ نوبت جوایز تعالی مربوط به سال ۱۳۹۶ است که توانست تندیس بلورین جایزه سرآمدی و بهبود مستمر صنعت نفت و تقدیر نامه چهار ستاره را در جایزه ملی بهره وری و تعالی سازمانی کسب کند که برای این منظور ارزیابان اوایل زمستان سال ۱۳۹۶ برای ارزیابی و اطمینان از مطالب ذکر شده در اظهارنامه در شرکت پالایش نفت بندرعباس حضور یافتند. یکی از روش های صحنه گذاری، برگزاری جلسات FOCUS GROUP است که در این جلسات ارزیابان بطور تصادفی برخی از کارکنان را انتخاب کرده و با آنها جلسه برگزار می کند.

هر تغییری نیاز به انگیزه های دارد و مدل های تعالی سازمانی یکی از ابزارهای تغییر است و به مدیرانی که جسارت حضور در میدان رقابت را دارند، مسیر صحیح رهبری را نشان می دهد.

مزایای مدل تعالی سازمانی

- + رشد و ارتقای سطح یک سازمان در تمامی ابعاد
- + کسب رضایتمندی کلیه ذینفعان
- + ایجاد تعادل بین خواسته ها و انتظارات کلیه ذینفعان
- + تضمین موفقیت سازمان در بلند مدت
- + ویژگی های مدل تعالی سازمانی
- + برخورداری این مدل از دیدگاه سیستماتیک و فراگیر
- + توجه به مدیریت مبتنی بر فرآیندهای سازمانی
- + توجه ویژه به نتیجه کسب شده توسط سازمان
- + ایجاد زمینه برای مشارکت گسترده کارکنان
- + شناسایی نقاط قوت و زمینه های قابل بهبود برای مدیران ارشد
- + ارائه تصویر واقعی از فعالیت های سازمان در محیطی واقع بینانه
- + امکان استفاده از رویکرد خود ارزیابی بر اساس مدل به منظور تعالی سازمانی
- + سطوح تعالی، سازمان ها را در دستیابی به تعالی متمایز می کند و میزان موفقیت آنها را در دستیابی به تعالی، نشان می دهد. سطوح تعالی عبارتند از: تندیس زرین، تندیس سیمین، تندیس بلورین، تقدیرنامه، گواهینامه که برندگان هر یک از سطوح در هر گروه بطور جداگانه انتخاب و معرفی می شوند.

در گفت و گو با مدیر ایمنی پالایشگاه تبریز مطرح شد:

تأکید پالایشگاه تبریز بر بهداشت ایمنی، محیط زیست، کیفیت

اول اطمینان از ایمنی، بعد اجرای پروژه

شرکت پالایش نفت تبریز در رابطه با ایمنی چه مزیت‌هایی نسبت به سایر شرکت‌ها دارد؟

مقوله ایمنی، بهداشت و محیط زیست، موضوعی جامع و فراگیر در سطح سازمان‌ها بوده و هست که مستلزم همکاری و همدلی عمومی کارکنان است. قطعاً این امر، مگر با فرهنگ قوی سازمانی، میسر نمی‌شود. به جرأت می‌توانم بگویم فرهنگ و بلوغ سازمانی بالای شرکت پالایش نفت تبریز در تمام حوزه‌ها، به ویژه در حوزه HSE، نقطه قوت این شرکت محسوب می‌شود. حمایت مدیریت ارشد سازمان و همدلی و مشارکت وسیعی که در تمام سطوح شرکت وجود دارد، باعث پیشبرد اهداف و برنامه‌های HSE می‌شود و مطمئناً تعامل نزدیک با تمام ذینفعان از جمله شرکت‌های پیمانکاری، مشتریان، جوامع محلی و ... موجب نشر و تسری این فرهنگ در سطح جامعه نیز خواهد شد.

اقدامات و اصلاحات پیشگیرانه در حوزه ایمنی در شرکت پالایش نفت تبریز چقدر مورد توجه قرار می‌گیرد؟

اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه در حوزه ایمنی در این شرکت، بر اساس نتایج مطالعات ارزیابی ریسک، نتایج بازرسی‌های ادواری، بررسی و تجزیه و تحلیل حوادث، شبه حوادث و شرایط ناایمن گزارش شده توسط کارکنان تعیین می‌شوند که با اهتمام ویژه مدیران و رؤسای واحدهای مربوطه، با اولویت بالا در دستور کار قرار می‌گیرند. بررسی اثربخشی و پیگیری‌های لازم جهت بسته شدن لوپ اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه که توسط واحدهای مختلف HSE انجام می‌شود، شرکت را از ادامه مسیر در جهت بهبود مستمر سیستم مدیریت HSE مطمئن می‌سازد.

با برقراری HSEQ در سیستم یک کارگاه می‌توان مسائل مربوط به بهداشت، ایمنی، محیط زیست و کیفیت مورد توجه قرار می‌گیرد. منظور از HSEQ ((Health, Safety, Environment and Quality برقراری سیستمی یکپارچه است که در آن کلیه مسائل مربوط به بهداشت، ایمنی، محیط زیست و کیفیت در یک قالب بررسی شده و تعامل آنها با یکدیگر به دقت مورد توجه قرار می‌گیرد به طوری که روابط متقابل بین انسان، منابع، تجهیزات، محیط زیست و کیفیت محور اصلی این مقوله است. همین تعریف، اهمیت مدیریت بهداشت، ایمنی، محیط زیست و کیفیت در یک سازمان را نشان می‌دهد؛ بویژه اگر آن سازمان، یک مجموعه عظیم، همچون یک شرکت پالایش نفت باشد.

در این زمینه، شرکت پالایش نفت تبریز را می‌توان یکی از سازمان‌های پیشرو و قلمداد کرد و این موفقیت، مرهون فرهنگ و بلوغ سازمانی بالای مدیریت و کارکنان آن است. این همان عاملی است که علی اصغر خلفی - مدیر بهداشت، ایمنی، محیط زیست و کیفیت (HSEQ) شرکت پالایش نفت تبریز - به آن اشاره می‌کند و معتقد است که چنین مسأله‌ای تنها با فرهنگ قوی سازمانی میسر خواهد شد.

به گفته او، هیچ پروژه فرآیندی جدیدی در پالایشگاه تبریز راه‌اندازی نمی‌شود مگر اینکه قبل از راه‌اندازی، از لحاظ ایمنی تمامی ابعاد بررسی شود. در ادامه، مشروح گفت‌وگوی نشریه «پالایش نفت» با مهندس علی اصغر خلفی - مدیر HSEQ شرکت پالایش نفت تبریز را می‌خوانید.

مسأله «ایمنی» در شرکت پالایش نفت تبریز چه جایگاهی دارد؟

امروزه مباحث و مکانیزم‌های HSE با تمام فرآیندهای سازمانی و در تمام مراحل (طراحی، خرید، احداث و ... تا راه‌اندازی و بهره‌برداری) عین شده و در تصمیم‌گیری‌های شرکت به ویژه در حوزه تغییرات سازمانی تأثیر گذار است.

ما سعی کرده‌ایم مکانیزم‌های HSE را به گونه‌ای در سطح شرکت طرح‌ریزی و اجرا کنیم که در ضمن اینکه خلل و تأخیری در اجرای فرآیندهای سازمان ایجاد نمی‌شود، الزامات HSE نیز به مؤثرترین نحو ممکن رعایت شود و این موضوع که رعایت HSE نه تنها مانعی در مسیر فعالیت‌های سازمانی نیست بلکه مسیر را برای تحقق اهداف سازمانی هموار می‌سازد، در سطح شرکت نهادینه شده و جایگاه بالایی را در حوزه HSE در سطح شرکت رقم زده است.

از تجارب موفق شرکت پالایش نفت تبریز، می‌توانم به اجرای PSSR در راه‌اندازی پروژه‌ها اشاره کنم. هیچ پروژه فرآیندی جدیدی در شرکت راه‌اندازی نمی‌شود مگر اینکه قبل از راه‌اندازی از لحاظ ایمنی تمامی ابعاد بررسی شود و در صورت حصول اطمینان، مجوز راه‌اندازی توسط کمیته راهبری PSSR صادر می‌شود.

آیا برنامه بلندمدتی برای دستیابی به اهداف مربوطه در حوزه ایمنی وجود دارد؟

در راستای دستیابی به آرمان شرکت «پیشرو پالایشگاه‌های منطقه خاورمیانه با اعتبار جهانی»، اهداف حوزه HSE با رویکرد منطقی 3Z (zero incident, zero discharge, zero defect) تعیین شده و برنامه‌ریزی استراتژیک و برنامه‌ریزی عملیاتی مدون در افق پنج ساله، با جدیت و همت لازم مصوب، اجرا و به صورت دوره‌ای پایش می‌شود.

شرکت پالایش نفت تبریز برای تحقق اهداف زیست محیطی چه اقداماتی انجام داده است؟

این شرکت در راستای انطباق با استانداردهای ملی و بین‌المللی در حوزه محیط زیست و نیز مسئولیت اجتماعی، با اجرای پروژه‌های عمده و سرمایه‌گذاری‌های کلان، عملکرد شاخص و چشمگیری داشته است. احداث واحد بنزین‌سازی جدید جهت عرضه محصول بنزین با استاندارد یورو ۴، اجرای پروژه GHP به منظور انطباق محصول گازوئیل پاک منطبق با استاندارد یورو ۴ با سرمایه‌گذاری ۷۰ میلیون یورو، اجرا و بهره‌برداری از واحد گرانول‌سازی گوگرد به منظور تولید و عرضه گوگرد گرانولی جهت کاهش انتشار ریزگردها، اجرای پروژه بازیابی گازهای ارسالی به فلر (FGR) در سال ۹۵ در قالب مکانیسم CDM در راستای مدیریت کربن منتشره، اجرای پروژه بهینه‌سازی سیستم هوای فشرده و تولید و توزیع بخار پالایشگاه برای اولین بار در کشور توسط سازمان توسعه صنعتی ملل متحد UNIDO به عنوان Pilot در بین صنایع کشور از مهمترین پروژه‌های زیست محیطی این شرکت است.

از سوی دیگر، این شرکت در راستای اجرای بند «ب» ماده ۱۹۲ قانون توسعه پنجم مبنی بر نصب «سیستم‌های پایش لحظه‌ای بر روی خروجی منابع ثابت»، به عنوان یک شرکت پیشرو و فراتر از الزامات قانونی و در کنار ایجاد بستر مناسب جهت دریافت داده‌ها توسط مراجع ذیصلاح برون سازمانی، نسبت به احداث و بهره‌برداری از مرکز پایش آنلاین زیست محیطی اقدام کرده است، با استفاده از

این مرکز کلیه پارامترهای آلاینده تعریف شده برای منابع ثابت در شیوه‌نامه سازمان محیط زیست، پایش مستمر شده و در صورت نیاز و با فوریت اقدامات اصلاحی لازم را جهت پوشش معیارهای پذیرش استاندارد ملی پیگیری و اجرا می‌کند.

پروژه‌های فوق و سایر اقدامات شاخص در راستای حذف، کنترل و کاهش آلاینده‌های زیست محیطی در حوزه آب، هوا و خاک باعث توفیق این شرکت از جمله اخذ عدم آلاینده‌گی از سازمان محیط زیست طی چند سال گذشته، رتبه برتر مسئولیت‌های اجتماعی (CSR) در حوزه محیط زیست و کسب رتبه برتر در بین شرکت‌های پالایشی شده است.

تشکیل انجمن‌های صنفی این مزیت را فراهم کرده است که کلیه شرکت‌های

پالایشی در کلیه سطوح مدیریتی (مدیرعامل، مدیریت

HSE، مدیریت بازاریابی و فروش، مدیریت مالی،

حراست و ...) در صورت لزوم جلسات مشترک

جهت تبادل افکار و تجربیات و تعامل و هماهنگی بیشتر

اقدام کنند

پالایشگاه‌های مختلف چقدر در زمینه تبادل برنامه‌های خود در حوزه ایمنی و محیط زیست اقدام می‌کنند؟

حضور شرکت‌ها در کمیته‌های تخصصی HSE شرکت ملی پالایش و پخش و نیز حضور در جلسات HSE شرکت هلدینگ (درخصوص شرکت‌های واگذار شده به بخش خصوصی) فرصت مناسبی است تا ضمن تبادل اطلاعات در حوزه‌های تخصصی، نسبت به طرح و بررسی چالش‌های موجود در سطح جامع اقدام کنیم.

ضمناً با حضور در شرکت‌های مشابه در حوزه ایمنی و محیط زیست، زمینه‌های مناسب اخذ ایده و انجام benchmark جهت بهبود مستمر شرکت ایجاد می‌شود.

همچنین تشکیل انجمن‌های صنفی این مزیت را فراهم کرده است که کلیه شرکت‌های پالایشی در کلیه سطوح مدیریتی (مدیرعامل، مدیریت HSE، مدیریت بازاریابی و فروش، مدیریت مالی، حراست و ...) در صورت لزوم جلسات مشترک جهت تبادل افکار و تجربیات و تعامل و هماهنگی بیشتر اقدام کنند

نشست انجمن صنفی پالایش نفت با اعضای کمیسیون انرژی مجلس

کار گروه تخصصی برای بررسی مشکلات پالایشگاه‌ها تشکیل می‌شود

دبیرکل و اعضای هیات مدیره انجمن صنفی کار فرمای صنعت پالایش نفت روز یکشنبه (۲۸ مرداد) با حضور در جلسه کمیسیون انرژی مجلس گزارشی از فعالیت‌های انجمن و مشکلات پالایشگاه‌ها را به نمایندگان عضو این کمیسیون ارائه کردند. به گزارش «پالایش نفت»، در این جلسه مشکلات پالایشگاه‌ها در خصوص واقعی نبودن قیمت‌ها و عدم امکان توسعه در حوزه پالایش مورد بررسی قرار گرفت و راهکارهایی برای برطرف ساختن مشکلات حوزه پالایش و افزایش بهره‌وری آن‌ها مطرح شد.

وی افزود: به عنوان مثال در پالایشگاه بندرعباس از محل پس‌انداز ۳۰ درصد سود سالانه در چهار سال گذشته تنها ۸۰۰ میلیارد تومان پس‌انداز شده است در حالی که ارتقای این پالایشگاه ۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد. نامور با بیان اینکه هزینه ارتقای کیفیت در پالایشگاه‌های کشور ۱۵ میلیارد دلار است گفت: برای تأمین این بودجه باید راهکارهایی همچون استفاده از منابع صندوق توسعه ملی، تخصیص بخشی از درآمدهای صادرات نفت خام و یا بخشی از درآمد حاصل از فروش فرآورده‌های پرمصرف همچون بنزین اندیشید. عضو انجمن صنفی صنعت پالایش نفت با بیان اینکه مصرف نفت کوره از سال ۲۰۲۰ به طور محسوسی در جهان محدود خواهد شد، گفت:

از قیمت نفت خام پایین‌تر است، گفت: این مسئله ضررهای هنگفتی را متوجه پالایشگاه‌های کشور کرده است. در مصوبه شورای وزیران در سال ۹۳ مقرر شد تا پالایشگاه‌های کشور با اجرای طرح ارتقای کیفیت نفت کوره میزان تولید نفت کوره را به کمتر از ۱۰ درصد و گوگرد را به کمتر از ۱ درصد برساند که این طرح به دلایل متعددی تاکنون اجرایی نشده است. نامور یکی از عمده مشکلات اجرا نشدن طرح ارتقای پالایشگاه‌های کشور را نبود منابع مالی مورد نیاز این طرح‌ها عنوان کرد و افزود: در مصوبه هیئت دولت قرار بود پالایشگاه‌ها هزینه اجرای این طرح را با استفاده از ذخیره‌سازی ۳۰ درصد سود سالانه خود تأمین کنند اما منابع حاصله از این اقدام کفاف اجرای طرح را نمی‌دهد.

۱۵ میلیارد دلار نیاز پالایشگاه‌ها برای

ارتقای کیفیت

مدیرعامل پالایشگاه بندرعباس در این نشست نیاز پالایشگاه‌ها برای ارتقای کیفیت را ۱۵ میلیارد دلار برآورد کرد و گفت که اگر این بودجه تا چند سال آینده تأمین نشود ادامه حیات پالایشگاه‌های کشور غیرممکن خواهد بود.

هاشم نامور با بیان اینکه امروز عمده مشکل پالایشگاه‌های کشور تولید نفت کوره است، گفت: هم‌اکنون برخی از پالایشگاه‌های کشور بیش از ۳۰ درصد نفت کوره تولید می‌کنند و با توجه به اینکه مصرف نفت کوره به دلیل جایگزین شدن گاز طبیعی به حداقل رسیده، پالایشگاه‌ها با مشکل انباشت نفت کوره مواجه‌اند. وی با بیان اینکه در حال حاضر قیمت نفت کوره

محدود شدن فروش و مصرف نفت کوره تا دو یا سه سال آینده پالایشگاه‌های کشور را با انباشت بیش از حد نفت کوره مواجه می‌سازد که این مسئله به کاهش درآمد و در نهایت به تعطیلی پالایشگاه‌ها خواهد انجامید.

لطف‌الله هنگی، مدیرعامل پالایشگاه تهران نیز در این نشست گزارشی از میزان تولید و سهم هر یک از پالایشگاه‌ها از تولید را به نمایندگان عضو کمیسیون انرژی ارائه کرد.

غلامرضا باقری دیزج مدیرعامل پالایشگاه تبریز هم با اشاره به قیمت خوراک و مشکلات پالایشگاه‌ها از جمله مسائل ارزی به موضوعاتی از جمله مطالبات و کیوم باتوم VB و کیفی‌سازی پرداخت.

افزایش سقف تولید بنزین به ۱۰۰ میلیون لیتر ظرف ۳ ماه آینده

رئیس انجمن صنفی صنعت پالایش نفت نیز در این نشست گفت: با افتتاح فاز ۳ پالایشگاه خلیج فارس ۱۲ میلیون لیتر دیگر بر میزان تولیدات کشور افزوده می‌شود و طی ۳ ماه آینده بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر تولید بنزین خواهیم داشت.

ناصر عاشوری قلعه رودخانه با تاکید بر ضرورت اصلاح برخی از قوانین در حوزه پالایشگاه‌ها، گفت: براساس اصل ۴۴ قانون اساسی، ۷ پالایشگاه به بخش خصوصی واگذار شده است، البته خلاءهایی در این زمینه وجود دارد که باید این خلاءها را از لحاظ حقوقی اصلاح کرد، امیدواریم با تصمیمات خوبی که در کمیسیون انرژی اتخاذ می‌شود برخی موارد در لایحه مالیات بر ارزش افزوده و بخشی در بودجه سال ۹۸ اصلاح شود.

وی با اشاره به اعمال تحریم‌های نفتی از ماه‌های آینده، ادامه داد: یک بخش فروش نفت خام به کشورهایی چون چین، هند، ژاپن و دیگر کشورها است که آمریکایی‌ها درصدد هستند که فروش نفت ایران را به حداقل برسانند.

عاشوری یادآور شد: با توجه به اینکه مواد اولیه نفت خام در کشور وجود دارد و فرآیند تولید توسط ۱۰ پالایشگاه بزرگ اجرایی می‌شود، ایران با تولید بالای ۹۰ میلیون لیتر بنزین در روز می‌تواند در این بخش خودکفا شود.

وی با بیان اینکه با افتتاح فاز ۳ پالایشگاه خلیج فارس ۱۲ میلیون لیتر دیگر بر میزان تولیدات کشور افزوده می‌شود، افزود: طی ۳ ماه آینده بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر تولید بنزین خواهیم داشت که مصرف ما در طول سال روزانه این رقم نیست و در طول ماه حدود ۸۰ میلیون لیتر روزانه بنزین مصرف می‌شود و در فصول مختلف همانند نوروز و یا تعطیلات تابستانی ممکن است تا ۱۱۰ میلیون لیتر در روز برسد.

دبیرکل انجمن صنفی صنعت پالایش نفت ادامه داد: با توجه به وجود مسابقه‌ای بین مصرف و تولید بنزین برنامه‌ای برای صادرات بنزین نداریم، توصیه ما این است که دولت و مجلس در خصوص تولید خودروهایی کم مصرف اقدام کنند تا این مسابقه پایان یابد و مصرف کشور بر تولید فائق نیاید بلکه تولید بر مصرف پیروز شود.

وی تاکید کرد: بعید است که در خصوص افزایش قیمت بنزین در سال جاری توسط دولت و مجلس تصمیمی اتخاذ شود.

عاشوری افزود: بنزین سوپر و برخی از مواد دیگر در برخی از پالایشگاه‌ها کاهش یافته به دلیل اینکه پالایشگاه‌ها بتوانند سوخت کشور را تأمین کنند، این مشکل به زودی حل می‌شود.

فضایی که دو هفته گذشته در شمال کشور ایجاد شد هم مشکل کمبود بنزین نبوده بلکه در توزیع و حمل و نقل بنزین مشکلی ایجاد شده بود، بنابراین مردم نباید به هیچ وجه نگران باشند چرا که در زمان تحریم‌ها در حوزه سوخت به ویژه بنزین هیچ مشکلی وجود ندارد.

وی تصریح کرد: بنزین‌های تولیدی کشور یورو ۴ و یورو ۵ است و هیچ مشکلی از لحاظ کیفی ندارد.

تشکیل کارگروه تخصصی برای بررسی مشکلات پالایشگاه‌ها

اسدالله قره‌خانی، سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس نیز با اشاره به حضور اعضای انجمن صنفی صنعت پالایش نفت در کمیسیون انرژی مجلس گفت: مشکلات پالایشگاه‌داران بخش خصوصی در این نشست مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به اینکه پالایشگاه‌ها به شرکت‌های خصوصی، سازمان‌های عمومی غیردولتی و صندوق‌های بازنشستگی واگذار شده، انجمن مدعی بود که قادر به ادامه طرح‌های توسعه‌ای خود نبوده و با مشکل نقدینگی مواجه است.

قره خانی با بیان اینکه پالایشگاه‌داران بیشتر مشکلات مالیاتی و صادراتی دارند، افزود: یکی از مشکلات پالایشگاه‌داران این بوده که عمدتاً قیمت، میزان خوراک، حق‌العمر و قیمت فرآورده‌ها تکلیفی است.

وی یادآور شد: پالایشگاه‌داران مطرح کردند که برای طرح‌های توسعه‌ای بهینه‌سازی و کیفیت بخشی مازوت سرمایه‌ای حدود ۵ میلیارد دلار را نیاز دارند، تصریح کرد: پالایشگاه‌داران عنوان کردند که اندوخته‌ای ندارند، بنابراین مقرر شد که کارگروهی با حضور مرکز پژوهش‌ها، کمیسیون و بخش خصوصی تشکیل و پیش از اینکه بودجه در صحن علنی مطرح شود از ناحیه کمیسیون به دولت ارائه و در لایحه بودجه قرار گیرد و سپس به کمیسیون اعاده شود.

پالایشگاه‌داران مطرح کردند که برای طرح‌های توسعه‌ای بهینه‌سازی و کیفیت بخشی مازوت سرمایه‌ای حدود ۵ میلیارد دلار را نیاز دارند

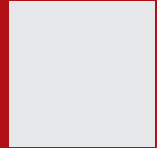
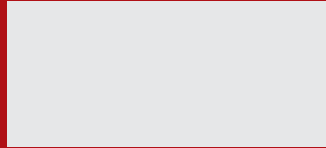
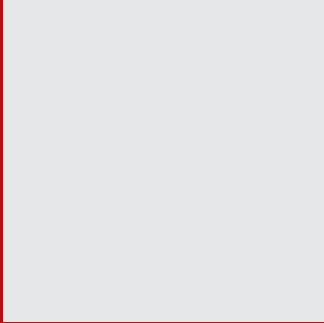
هرمز؛ تهدید در برابر تهدید

تنگه هرمز؛ آبراهی استراتژیک؛ محل اتصال خلیج فارس و دریای عمان و از آنجا ورود به اقیانوس ها. آبراهی با عرض ۴۰ کیلومتر که برای صادرکنندگان خاورمیانه‌ای نفت حکم شاه‌رگ را دارد. همزمان با نزدیک شدن به تحریم‌های نفتی ایران در آبان ماه، مقامات آمریکایی از تلاش برای به صفر رساندن صادرات نفت ایران صحبت می‌کنند؛ این تهدیدات با واکنش تند ایران روبرو شد؛ نخستین آن «حسن روحانی رئیس جمهوری بود که در تور اروپایی خود از به این تهدیدات واکنش نشان داد؛ او در جمع ایرانیان مقیم اتریش گفت که «آمریکایی‌ها مدعی شده‌اند که می‌خواهند به‌طور کامل جلوی صادرات نفت ایران را بگیرند. آن‌ها معنی این حرف را نمی‌فهمند، چراکه این اصلاً معنی ندارد که نفت ایران صادر نشود و آن وقت نفت منطقه صادر شود. اگر شما توانستید، این کار را بکنید تا نتیجه‌اش را ببینید». روز بعد روحانی در نشست خبری با «آلن برسه» همتای سویسی خود در پاسخ به «رویترز» همان سخنان را تکرار کرد؛ او در این باره گفت که «به نظر من حرفی که برخی از مقامات آمریکایی‌ها زدند که می‌خواهیم صادرات نفت ایران را به صفر برسانیم، یک گزافه‌گویی است که هیچ‌وقت قادر نیستند آن را عملی کنند... تصور این‌که همه نفت صادر کنند جز ایران، غلط و نابخردانه است». پس از این سخنان بود که رسانه‌ها محتاطانه از این صحبت‌ها به تهدید ایران به بستن تنگه هرمز تعبیر کردند.

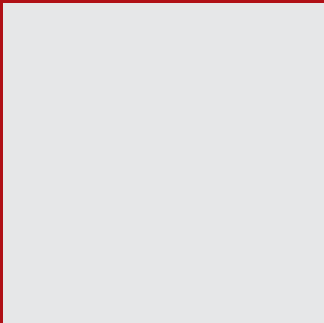
اما در همان روزها، سردار «محمدعلی جعفری» فرمانده کل سپاه همان سخنان رئیس جمهوری را به صورت شفاف‌تر بیان کرد: «می‌توان به دشمنان فهماند که استفاده از تنگه هرمز برای همه یا برای هیچ کس چه معنا و مفهومی می‌تواند داشته باشد». پس از آن هم مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای هیات دولت با مقتدرانه توصیف کردن مواضع رئیس جمهوری در اروپا گفتند: «شان دادن اقتدار در مقابل بیگانگان بویژه آمریکایی‌ها امری لازم است و این کار باید بهنگام، صریح و قاطع انجام شود». چندی بعد رئیس جمهوری در یک سخنرانی باز هم همان سخنانش را تکرار کرد؛ البته این بار صریح‌تر از تنگه هرمز صحبت کرد: «می‌گویند نمی‌گذاریم نفت ایران صادر شود و خیال می‌کنند وقتی ما می‌گوییم هنگامی که نفت ایران صادر نشود و هیچ کس نمی‌تواند نفت صادر کند، به دنبال بستن تنگه هرمز هستیم در صورتی که راه‌های فراوانی وجود دارد و بستن تنگه هرمز روش ساده آن است، اما بسیاری تنگه‌های دیگر برای این کار در اختیار داریم». روحانی در ادامه همتای آمریکایی خود را خطاب قرار داد: «آقای ترامپ! ما مرد شرف و ضامن امنیت آبراه منطقه و امنیت مسیر کشتیرانی در طول تاریخ هستیم، با دم شیر بازی نکن، پشیمان کننده است. با دم شیر بازی نکنید چرا که پشیمانی ابدی برای شما به همراه خواهد داشت». اما چند روز بعد ترامپ تهدید روحانی را با تهدید داد؛ در قالب یک توییت با حروف بزرگ که در رسم الخط انگلیسی به معنای خشم است: «دیگر هرگز آمریکا را تهدید نکن، در غیر اینصورت پیامدهایی را خواهید دید که کمتر کسی در طول تاریخ دیده است...». اما این تهدید ترامپ، از سوی مقامات ایرانی بی پاسخ

نماند و نسبت به آن واکنش‌های تندی نشان دادند. روحانی در دیدار با سفیر جدید بریتانیا باز هم تأکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران هرگز به دنبال تنش در منطقه نبوده و نمی‌خواهد مشکلی در آبراه‌های جهانی ایجاد شود، اما هیچگاه از حق خود در صادرات نفت نیز، به راحتی نمی‌گذرد».

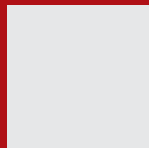
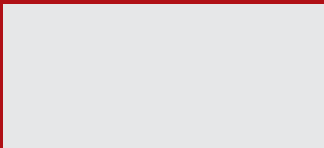
در همین حال نیمه‌های مرداد ماه بود که نیروی دریایی سپاه پاسداران رزمایشی در تنگه هرمز برگزار کرد که به گفته سخنگوی سپاه «با هدف کنترل و مراقبت از امنیت آبراه بین‌المللی و در چارچوب برنامه رزمایش‌های تقویمی سالانه سپاه برگزار شد». تنگه هرمز بار صادرات حدود ۳۰ درصد نفت جهان را به دوش می‌کشد؛ حدود ۸۸ درصد نفت عربستان، ۹۰ درصد نفت ایران، ۹۸ درصد نفت عراق، ۹۹ درصد نفت امارات متحده عربی و تمام نفت کویت و قطر از این آبراه استراتژیک راهی خریداران می‌شود؛ روی هم رفته حدود ۹۰ درصد صادرات نفت خلیج فارس، توسط تانکرهای نفتی از این مسیر انجام می‌شود و این درحالی است که علاوه بر نفت، ۵۰ درصد معاملات تجاری کشورهای منطقه با جهان نیز از راه همین تنگه صورت می‌گیرد و بسته شدن این تنگه به معنای توقف تمام معاملات تجاری برخی کشورهای منطقه است. طبق آمارهای سال ۲۰۱۷، میزان این صادرات به حدود روزانه ۱۷.۵ میلیون بشکه می‌رسد که حدود ۴۰ درصد، نفت صادر شده توسط کشتی‌های نفتکش و ۳۰ درصد تمام صادرات نفت جهان را در بر می‌گیرد. شاید همین آمار چشمگیر صادرات انرژی از تنگه هرمز باشد که تهدید به بستن این آبراه حیاتی هم به می‌تواند روی قیمت بازارهای جهانی نفت تأثیر گذار باشد؛ دیگر اگر تهدیدات عملی شود احتمالاً بشکته‌های نفت، قیمتی فراتر از تصور را به خود خواهند دید.

ایران بین دو تحریم

این روزها در کشور همه از احوالات اقتصاد ایران می گویند؛ اقتصادی که حال خوشی ندارد و به تازگی هم بی وزیر شده است. اما در این بین از اواسط مرداد ماه گذشته، دور اول تحریم‌های یکجانبه آمریکا پس از خروج ایالات متحده از برجام، اجرایی شد؛ این تحریم‌ها صنایع خودروسازی و فلزات گران بها مانند طلا را هدف گرفته است. اما از نیمه‌های آبان، آمریکا به قصد تنگ کردن عرصه بر ایران، دومین دور از تحریم‌ها را اجرایی می کند؛ اما این بار به قصد ضربه به فروش نفت ایران که از عمده بودجه ایران را تامین می کند. اما با این وجود مقامات ایران از تمهیداتی خبر می دهند که این تحریم‌ها را بی اثر یا لاقط کم اثر خواهد کرد.

تحریم‌های تازه آمریکا علیه ایران چیست؟

حسین هرمزی
روزنامه‌نگار

حدود سه ماه پیش بود که ایالات متحده آمریکا، یک‌طرفه از قرارداد بین‌المللی هسته‌ای ایران خارج شد و بار دیگر به روابط خود با ایران شکلی غیر دیپلماتیک و مبتنی بر تهدید و فشار داد. در این راستا و همزمان با خروج آمریکا از این قرارداد، رئیس‌جمهور این کشور اعلام کرد که دو گروه تحریم پس

از گذشت بازه‌های ۹۰ و ۱۸۰ روزه (سه ماهه و شش ماهه) نسبت به ایران اعمال خواهند شد. سه‌شنبه ۱۶ مرداد ۹۷ (۷ آگوست ۲۰۱۸)، سررسید اعمال نخستین گروه از این تحریم‌ها بود. تحریم‌هایی که هم زمان با اجرایی شدن بسته جدید ارزی دولت آغاز شدند و هنوز تأثیر نهایی آن‌ها بر اقتصاد ایران بحث‌برانگیز است. این تحریم‌های تازه موجب شده اقتصاد ایران برای چندمین بار طی سال‌های اخیر، وارد دوره‌ای از تعلیق و انتظار شود؛ انتظاری که شاید این بار نه با امیدواری برای تحقق برجام همراه باشد و نه با شرایطی که اقتصاد در آن ثبات نسبی داشته باشد.

در این دوره گذار، هم شرایط اقتصادی با بحران و نوسان مواجه است و هم آغاز دوباره برخی تحریم‌های سنگین موجی از ناامیدی نسبت به سرنوشت مذاکرات ایران و اروپا را به راه انداخته است. برای آنکه با شرایط پیش رو بیشتر آشنا شویم و بدانیم تحریم‌هایی که قرار است علیه کشورمان اعمال شود، چه تأثیری می‌تواند بر اقتصاد کشورمان بگذارد و همچنین به منظور تحلیل این تأثیر و ترسیم چشم‌انداز اقتصادی ایران در ماه‌های پیش رو، لازم است نگاهی به جزئیات هر یک از این دو گروه تحریم و حوزه‌هایی که آن‌ها هدف قرار می‌دهند بیاندازیم.

گروه اول تحریم‌ها (آغاز از ۱۶ مرداد ۱۳۹۷)

دور اول تحریم‌ها، حوزه‌های مختلفی در اقتصاد ایران از جمله صادرات و واردات غیر نفتی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نکته مهم درباره این تحریم‌ها این است که تأثیر آن‌ها تنها محدود به روابط تجاری ایران و آمریکا باقی نمی‌ماند. به طور کلی تحریم‌ها اقتصادی در جهان به دو دسته اولیه و ثانویه تقسیم می‌شوند. تحریم‌های اولیه تحریم‌هایی هستند که فقط بین دو کشور درگیر اعمال می‌شوند و تأثیری بر روابط تجاری کشورهای ثالث با طرفین تحریم ندارند. اما تحریم‌های ثانویه علاوه بر دو کشور درگیر، کشورهای دیگر و اتباع حقیقی و حقوقی آن‌ها را نیز ملزم به تبعیت از محدودیت‌های اعمال شده می‌داند و در صورت سرپیچی از این قوانین با جریمه‌های اقتصادی سنگین یا قطع روابط تجاری آن‌ها را مجازات می‌کند.

تحریم‌های اخیر آمریکا علیه ایران از نوع دوم هستند و رئیس‌جمهور آمریکا به شرکای تجاری این کشور تذکر داده است که تجارت با ایران به معنای قطع تجارت با آمریکا خواهد بود. در ادامه به طور دقیق‌تر به بررسی جزئیات دور اول تحریم‌ها خواهیم پرداخت.

باید دید در ادامه

هر یک از این کشورها چگونه به تحریم‌های آمریکا واکنش نشان می‌دهند و چگونه مبادلاتشان با ایران را در شرایط جدید بازتعریف می‌کنند

تحریم تولیدات ارزشمند ایرانی از جمله فرش، خاویار و پسته

ایران بزرگ‌ترین صادرکننده فرش دستبافت است و در حدود ۳۰ درصد بازار جهانی در این حوزه را در اختیار دارد. تخمین زده می‌شود در سال مالی ۲۰۱۷ ایران ۴۲۴ میلیون دلار فرش صادر کرده است؛ این یعنی چیزی معادل ۵۴۰۰ تن فرش دستبافت. در سوی دیگر، آمریکا بزرگ‌ترین خریدار فرش ایرانی در جهان است و از همین رو این تحریم‌ها می‌تواند صادرات فرش ایرانی را به شکل قابل توجهی تحت تأثیر قرار دهد.

بازار پسته اما داستانی متفاوت دارد. ایران و آمریکا دو رقیب اصلی در صادرات پسته هستند و سر جمع ۸۵ درصد پسته جهان را تولید می‌کنند. ایران در سال مالی ۲۰۱۷ میلادی ۹۶ هزار تن پسته معادل ۸۵۲ میلیون دلار صادر کرده است. هر چند تحریم‌های اخیر بر تولیدات پسته ایران تأثیری منفی خواهد داشت و معلوم نیست در ادامه تا چه اندازه بازار جهانی به روی پسته ایران باز باشد، اما در سمت رقیب نیز شرایط پیچیدگی‌های دیگری دارد. برخی تحلیل‌گران بر این باورند که جنگ تجاری آمریکا و چین احتمالاً چین را به سمت

را برای فروش ۱۰۰ هوپیمایا با ایران منعقد کرده بود و تنها سه هوپیمایا را پیش از آغاز تحریمها تحویل داده بود. از آنجاییکه بیش از ۱۰ درصد قطعات جت این شرکت در آمریکا تولید می‌شوند قوانین آمریکا این شرکت را نیز مشمول تحریمها می‌داند و از تحویل ۹۷ هوپیمایا مورد تعهد باز می‌دارد. هر دوی این شرکتها، به دلیل حضور در بازار آمریکا، ناچار به لغو قراردادهای خود با ایران پس از آغاز تحریمها هستند. هرچند این تصمیم خسارت مالی قابل توجهی را برای آنها به بار می‌آورد. این تحریمها همچنین صادرات قطعات هوپیمایا و ارائه خدماتی در زمینه‌های مرتبط با صنایع هوایی را شامل می‌شوند. البته شرکت هوپیمایای ای‌تی‌آر که شرکتی فرانسوی - ایتالیایی محسوب می‌شود تا این جا به قرارداد خود با ایران پایبند بوده است و یک‌سنبه گذشته پنج فروند هوپیمایا را به عنوان بخشی از قرارداد خود به ایران تحویل داد.

صنایع خودروسازی در ایران یکی دیگر از حوزه‌هایی است که تحریمها بر آن سایه می‌اندازد. ایران دوازدهمین بازار ماشین در جهان است و در سال گذشته با ۱۸ درصد رشد، حدود ۱.۶ میلیون ماشین در این کشور خریداری شده است. شرکت پژوی فرانسه محبوب‌ترین برند ماشین در ایران است. شرکتی که ۳۴ درصد بازار خودرو در ایران را در دست دارد و در سال گذشته ۴۴۵ هزار دستگاه ماشین در ایران به فروش رسانده است. این شرکت که تا کنون در ایران با شریک داخلی خود، ایران خودرو همکاری می‌کرد تصمیم گرفته است با آغاز تحریمهای آمریکا از بازار ایران خارج شود.

از سوی دیگر شرکت رنو که تا پیش از این پنج درصد بازار خودرو ایران را در دست داشته اعلام کرده است که مبادلات خود در ایران را کاهش می‌دهد اما آنها را به کلی متوقف نخواهد کرد. این شرکت در بازار آمریکا حضور ندارد؛ از این رو آزادی عمل بیشتری در نادیده گرفتن تحریمها از خود نشان داده است. با این وجود، هنوز ابهاماتی درباره امکان ادامه کار این شرکت در ایران وجود دارد.

تحریم دلار و طلا

دور اول تحریمهای آمریکا همچنین مبادله طلا و دیگر فلزات گران‌قیمت با ایران را منع می‌کند. در دوران تحریمهای پیش از برجام، گاهی از طلا برای دور زدن تحریمهای ارزی آمریکا و پرداخت بهای نفت صادراتی ایران استفاده می‌شد. راه‌حلی که در شرایط جدید تحریمها دیگر قابل اجرا نیست. در سال ۲۰۱۷ حدود ۶۴.۵ تن طلا با ایران مبادله شده است و بی‌ثباتی‌های اقتصادی اخیر تقاضای طلا در بازار ایران را در ماههای اخیر بالا برده است. دولت آمریکا همچنین هر نوع خرید دلار آمریکا توسط دولت ایران، خریدوفروش ارز ایران (ریال) و

اما دولت ترامپ از همه کشورهای خواسته است در پایان ۱۸۰ روز اولیه واردات نفت از ایران را به صورت کامل متوقف کنند

اعمال تعرفه‌های تجاری جدید بر تولیدات آمریکا از جمله پسته آمریکایی سوق خواهد داد؛ اتفاقی که در صورت رخ دادن، شرایط را برای ایران بهتر خواهد کرد. چین همواره یکی از خریداران اصلی پسته ایرانی بوده است و در سال ۲۰۱۶ به عنوان بزرگترین خریدار پسته این کشور شناخته شد. هنگ‌کنگ، آلمان و ویتنام نیز اصلی‌ترین خریداران عمده پسته ایرانی در سال اخیر بوده‌اند. باید دید در ادامه هر یک از این کشورها چگونه به تحریمهای آمریکا واکنش نشان می‌دهند و چگونه مبادلاتشان با ایران را در شرایط جدید بازتعریف می‌کنند.

خاویار، یکی دیگر از تولیدات گران‌قیمت ایران است که مشمول تحریمهای اخیر می‌شود.

تولید خاویار در ایران در سال مالی گذشته به رقمی بالاتر از پنج تن رسیده است و در حدود ۱.۲ تن از این مقدار صادر شده است. خاویار ایرانی یکی از مرغوب‌ترین خاویارهای جهان است و هر کیلوی آن در بازار جهانی بیش از شش میلیون تومان مبادله می‌شود. در سال ۲۰۱۶ برای نخستین بار بعد از ۲۵ سال صادرات خاویار ایرانی به آمریکا آغاز شد و تا سال ۲۰۱۷ میلادی ۱۰ کیلوگرم خاویار معادل ۱۳ هزار دلار به این کشور صادر شده است. صادراتی که در شرایط جدید بار دیگر متوقف شده است و باید دید آینده بازار این محصول منحصربه‌فرد ایرانی چگونه رقم خواهد خورد.

تحریم صنایع هوایی و صنعت ماشین‌سازی ایران

در زمینه صنایع هوایی و هوپیمایا مسافرتی تحریمهای آمریکا در مجموع قراردادهایی به ارزش ۳۹.۵ میلیارد دلار بین ایران و شرکت‌های هوپیماسازی مختلف را تحت تأثیر قرار می‌دهد. شرکت هوپیماسازی بوئینگ پیش از خروج آمریکا از برجام قراردادی به ارزش ۱۷ میلیارد دلار برای فروش حداقل ۸۰ هوپیمایا را با شرکت هوپیمایای ایران ایر و قرارداد دیگری به ارزش ۳ میلیارد دلار در ازای ۳۰ هوپیمایا را با شرکت هوپیمایای آسمان امضا کرده بود. با اعمال تحریمها، این شرکت اعلام کرده است که قادر نخواهد بود به تعهدات خود در برابر ایران عمل کند. همچنین شرکت ایرباس فرانسه نیز قراردادی ۱۹ میلیارد دلاری

ایران را به سومین کشور صادرکننده نفت اوپک تبدیل کرده است. امروزه نیمی از نفت صادراتی ایران به چین و هند می‌رود و نزدیک به یک چهارم آن، راه قاره اروپا را در پیش می‌گیرد. اکنون با نزدیک شدن سر رسید تحریم‌های نفتی ایران، برخی از واردکنندگان این محصول به دنبال مذاکره با آمریکا برای دریافت معافیت و ادامه مبادله خود با ایران هستند. با وجود آن که پیش از این بارها از سوی مقامات آمریکایی تاکید شده بود که برای هیچ کشوری معافیتی در رابطه با تحریم‌های نفتی ایران در نظر نخواهند گرفت، اخیراً یکی از مقامات ارشد این کشور از ادامه مذاکرات در این زمینه خبر داده است. وزیر اقتصاد، بازرگانی و صنعت ژاپن نیز در یک کنفرانس مطبوعاتی از اصرار ژاپن برای ادامه مبادلات نفتی با ایران خبر داده و اعلام کرده است که این کشور در مذاکره با آمریکا تاکید دارد تحریم‌ها نباید بر تأمین انرژی ژاپن یا فعالیت‌های شرکت‌های این کشور تأثیری منفی بگذارد. همچنین گمانه‌زنی‌هایی درباره امکان توافق هند و چین با آمریکا، برای ادامه روند واردات نفت از ایران وجود دارد. کشورهای اروپایی نیز که پس از خروج آمریکا از برجام بارها به پایبندی خود به این قرارداد اذعان کرده‌اند، ضمن سرزنش آمریکا برای رفتار خلاف قوانین بین‌الملل، درباره ادامه واردات گاز و نفت خام به ایران اطمینان خاطر داده‌اند.

مرحله دوم تحریم‌ها علاوه بر تحریمات نفتی شامل تحریم‌های بانکی نیز می‌شود و همه مؤسسات مالی داخلی و خارجی را از معامله با بانک مرکزی ایران و هر نهاد اقتصادی که با این بانک در ارتباط باشد منع می‌کند. با عملی شدن این تحریم‌ها، اگر موسسه‌ای در داخل ایران با نهادهای مورد تحریم در ارتباط باشد و خدماتی به آن‌ها ارائه دهد در لیست تحریم قرار خواهد گرفت؛ به این صورت تحریم‌ها در عمل، دامان همه بانک‌ها و موسسه‌های داخلی را هم خواهد گرفت. همچنین در صورتی که این رفتار از سمت موسسه‌ای غیرایرانی انجام شود، این موسسه دیگر حق گشودن حساب کارگزاری در آمریکا را نخواهد داشت. این مسأله از آن‌جا اهمیت می‌یابد که با توجه به قدرت اقتصادی آمریکا و نقش انکارناپذیر دلار در مبادلات بین‌المللی، تأمین دلار مورد نیاز از طریق حفظ رابطه با آمریکا، برای همه نهادهای اقتصادی بسیار حیاتی‌ست. هر چند رویه پیشین آمریکا نشان داده است که در عمل این کشور به جای قطع ارتباط اقتصادی با نقض‌کنندگان تحریم‌های بانکی، آن‌ها را با اخذ جریمه سنگین مالی و تعهد به عدم تکرار مجازات می‌کند.

نکته مهمی که نباید درباره دور جدید تحریم‌ها نادیده گرفته شود این است که شرایط ایران در این بازه زمانی، نسبت به دوران پیش از برجام بسیار تغییر کرده است. خروج یک طرفه آمریکا از برجام

هرگونه سرمایه‌گذاری و افتتاح حساب بانکی در خارج از ایران به ریال را مشمول تحریم‌ها قرار داده است. از سوی دیگر، این تحریم‌ها هرگونه تأمین مالی خارجی یا فروش اوراق قرضه بین‌المللی به دولت ایران را در بر می‌گیرد.

دور دوم تحریم‌ها (آغاز از ۱۴ آبان ۱۳۹۷)

دور دوم تحریم‌ها در حدود ۹۰ روز دیگر آغاز خواهد شد که از یک سو بر بخش انرژی و تاسیسات مربوط به آن از جمله کشتیرانی، بیمه‌ها و تاسیسات نفتی تأثیر می‌گذارد و از سوی دیگر بر نظام بانکی و روابط بین‌المللی آن. دولت ترامپ بر خلاف دولت اوباما در دوران پیش از برجام، سیاست کاهش پله‌ای صادرات نفت ایران را پیش نرفته و هدف خود را توقف کامل صادرات نفت خام ایران اعلام کرده است. سیاست کاهش پله‌ای دولت اوباما، در هر بازه ۱۸۰ روزه، ۲۰ درصد از صادرات نفت ایران می‌کاست و از شرکت‌ها و دولت‌های دیگر می‌خواست تا به تدریج منابع جایگزینی برای خود بیابند و واردات از ایران را کاهش دهند.

اما دولت ترامپ از همه کشورهای خواسته است در پایان ۱۸۰ روز اولیه، واردات نفت از ایران را به صورت کامل متوقف کنند. در حقیقت این کشور، ۱۸۰ روز اولیه را فرصتی کافی برای جایگزینی منابع دیگر می‌داند و اعلام کرده است هر شرکتی که از این مقررات سرپیچی کند مستقیماً با تحریم‌های سنگین آمریکا مواجه خواهد شد. این تحریم‌ها همچنین تاسیسات مربوط به بندرها و پالایشگاه‌های نفتی و بیمه کشتی‌های نفت‌کش ایرانی و هر نوع معامله با شرکت ملی نفت ایران را در بر می‌گیرد. صادرات نفت ایران پس از برجام افزایشی قابل توجه یافته و

نکته مهمی که نباید درباره دور جدید تحریم‌ها نادیده گرفته شود این است که شرایط ایران در این بازه زمانی، نسبت به دوران پیش از برجام بسیار تغییر کرده است

و نقض تعهدات بین‌المللی با وجود تاییدهای مکرر سازمان انرژی اتمی مبنی بر پایبندی ایران به این توافق نامه، جهت گیری‌های منفی بسیاری را نسبت به اقدامات این کشور در سطح جهانی ایجاد کرده است. از این رو، تا کنون کشورهای دیگر به خصوص کشورهای اروپایی تمایل بیشتری به مخالفت با تحریم‌ها و یافتن راهی برای مقاومت در برابر آن‌ها از خود نشان داده‌اند. روابط تجاری آمریکا با چین و کشورهای اروپایی نیز شرایط آرامی ندارد و برخی تنش‌های اخیر و اعمال تعرفه‌های متقابل، خبر از آغاز جنگ تجاری بین این کشورها می‌دهد. از این رو می‌توان با اطمینان گفت که آمریکا همراهی جهانی پیشین خود برای اعمال فشار بر ایران را ندارد و ایران با توجه به بهبود روابط دیپلماتیک و موقعیت متفاوت جهانی‌اش، توان و امید بیشتری برای بازی در صفحه بین‌الملل و کاهش آسیب‌های ناشی از تحریم‌ها خواهد داشت.

در همین راستا، اروپا به تازگی سیاست‌های بازدارنده‌ای را ابلاغ کرده که در صورت اعمال، می‌تواند دست شرکت‌هایی که تمایل به حضور یا ادامه حضور در ایران را دارند، باز بگذارد. این قوانین برای اولین بار در سال ۱۹۶۶ برای مقابله با آثار تحریم‌های آمریکا علیه کوبا، لیبی و ایران تصویب شده بود و هدف آن، دفاع از جریان آزاد تجارت در اروپا و جلوگیری از اعمال محدودیت‌های کشورهای دیگر بر شرکت‌های تجاری اروپایی بوده است. بدین شکل که در صورتی که در کشوری ثالث قوانینی تصویب شود که بر خلاف آزادی‌های بین‌المللی اثری منفی بر فعالیت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی در مرزهای اتحادیه اروپا بگذارد این قوانین بازدارنده به کار می‌افتند تا محدودیت خارجی اعمال شده را خنثی کنند. با اعمال این قوانین تمام اشخاص حقیقی و حقوقی

آمریکاهمراهی

جهانی‌پیشین

خود برای اعمال

فشار بر ایران را

ندارد و ایران با

توجه به بهبود

روابط دیپلماتیک و

موقعیت متفاوت

جهانی‌اش، توان و

امید بیشتری برای

بازی در صفحه

بین‌الملل و کاهش

آسیب‌های ناشی

از تحریم‌ها خواهد

داشت

در کشورهای اروپایی موظفند محدودیت‌های اعمال شده توسط کشور ثالث را نادیده بگیرند. هیچ یک از این اشخاص حق ندارند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به این ممنوعیت‌های خارجی تن دهند «مگر آن‌که» با دلایل کافی اثبات کنند که در صورت عدم اطاعت از قوانین خارجی منافعیان به طور جدی آسیب خواهد دید. در این صورت به آن‌ها مجوز تبعیت از محدودیت‌ها داده خواهد شد. بنابراین، هر چند جو ناامیدی در بین بخش زیادی از مردم کشور ما به راه افتاده - و البته از شرایط اقتصادی امروز ایران هم متأثر بوده است - اما شاید دو عامل موجب شود که کمی امیدواری به این جو تزریق شود؛ نخست آنکه می‌توان اطمینان داشت که امروز سیاست خارجی کشور به دست افراد خبره‌ای است که کاربلد و باتجربه هستند و اگر گذرگاهی برای خروج از بحران در حوزه دیپلماسی وجود داشته باشد، همین افراد هستند که می‌توانند این راهکارها را بیابند و عملی کنند و دوم اینکه با وجود برخی انتقادهای از برجام و مذاکرات ایران و غرب، شرایط امروز تحت تاثیر این قرارداد بین‌المللی مهم، برای ایران، متفاوت از گذشته است و قطعاً اعمال فشار و تحریم‌های گسترده علیه کشور ما با هزینه‌های بیشتری برای کشور اعمال‌کننده تحریم همراه خواهد بود؛ وضعیتی که شاید آمریکا را در ماه‌های آتی تحت فشار پیش‌بینی‌نشده‌ای قرار دهد.

ترجمه: ساناز رضایی

گزارش رویترز از وظیفه دشوار دیپلمات‌های آمریکایی؛

مأموریت؛ کاهش خرید نفت ایران

مالی مربوط به خرید نفت ایران را شناسایی کند زیرا تمام معاملات خارجی با دلار آمریکا انجام می‌شود و در بانک فدرال آمریکا قابل تشخیص است و اگر معاملات با ارزهای دیگر انجام شود، کار سخت‌تر می‌شود.

آمریکا در طول چند دهه گذشته واردات نفت ایران به سواحل خود را ممنوع کرده است، بنابراین واشنگتن برای فشار آوردن بر ایران برای «معامله بهتر» بر متقاعد کردن دولت‌ها و شرکت‌های خارجی برای قطع واردات نفت ایران متکی است.

مقامات وزارت خزانه داری، وزارت بازرگانی و کاخ سفید در جواب به سوالی درباره چگونگی مدیریت چالش‌های موجود در اعمال محدودیت‌های نفتی علیه ایران پاسخگو نبودند. تنها وینسنت کمپس، سخنگوی اداره انرژی، هنگامی که سوالی درباره این چالش‌ها پرسیده شد، گفت که «این اداره سیاست تحریم‌ها را در فضای کنونی و بر اساس شرایط حاکم اجرا خواهد کرد».

آمریکا به طور کامل با تحریم‌های اعمالی علیه ونزوئلا، جنگ تجاری با چین و روند مذاکرات با کره شمالی مشغول است.

«آموس هشتاین» که در دوران ریاست جمهوری باراک اوباما و وقتی که نمایندگان کشورهای آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان، چین و روسیه با ایران مذاکرات هسته‌ای برگزار می‌کردند، سرپرستی این اداره را بر عهده داشت، اعلام کرد: «این بار این روند بسیار دشوارتر پیش خواهد رفت. اما نکته مهم این است که اینبار حسن نیت کمتری در اعمال این تحریم‌ها وجود دارد».

بر اساس تحریم‌های ترامپ، شرکت‌های خارجی فرصت ۱۸۰ روزه‌ای خواهند داشت تا میزان واردات نفتی خود را قطع یا کم کنند در غیر این صورت با تحریم انجام تجارت با آمریکا و جریمه‌های هنگفتی رو به رو می‌شوند.

واشنگتن می‌تواند خریداران، فروشندگان، معامله‌گران، حمل و نقل، بیمه‌گران و مؤسسات

دونالد ترامپ، رییس جمهوری آمریکا وزارت خارجه این کشور را که چندان تبحری ندارد، موظف کرده است که شرکت‌ها و دولت‌ها در سراسر جهان را متقاعد کنند که واردات نفت ایران را متوقف کنند.

خبرگزاری رویترز در گزارشی نوشت: اداره منابع انرژی آمریکا این کار را در طول سال‌های تحریم ایران انجام داد؛ یعنی از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵، زمانی که باراک اوباما، رئیس جمهور وقت آمریکا، با همکاری رهبران اروپایی برای کاهش منبع درآمد نفتی ایران و فشار بر این کشور برای محدود کردن برنامه هسته‌ای‌اش وارد عمل شد.

اما این بار این اداره با چالش‌های عمیق‌تر و پیچیده‌تری مواجه است:

رهبران کنونی اروپا با موضع تهاجمی و خصومت آمیز دونالد ترامپ مخالف هستند و به دنبال راه‌هایی‌اند تا بتوانند این تحریم‌ها را مسدود کنند. از سوی دیگر هنوز سنای آمریکا کسی را برای رهبری این اداره تأیید نکرده است. هم چنین وزارت خارجه

اگر اعمال این تحریم‌ها موفقیت آمیز باشد، تحریم‌ها موجب کاهش صادرات یکی از تأمین کنندگان برتر سلازمان کشورهای صادر کننده نفت (لوپک) خواهد شد و احتمالاً قیمت نفت خام را در سطح جهانی افزایش خواهد داد و خریداران نفت ایران را مجبور به رقابت برای عرضه جایگزین خواهد کرد.

مقاومت اروپایی‌ها

بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در دوران اوباما و هشتاین، صادرات نفت ایران از حدود ۲.۵ میلیون بشکه در روز (BPD) به کمتر از ۱.۳ میلیون بشکه در روز کاهش یافت.

اعمال چنین کاهش صادرات نفتی در حال حاضر بسیار مشکل است حتی اگر حمایت بیشتر ژئوپلیتیکی فراهم شود. در آینده نزدیک هیاتی از اداره انرژی، وزارت خزانه داری و وزارت تجارت با دولت‌های برخی از کشورهای آسیایی و خاورمیانه دیدار خواهند کرد و آنها در نظر دارند که این وعده را بدهند که جایگزین برای نفت ایران پیدا خواهند کرد تا بدین شکل نبرد را پیروز شوند.

اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۲ با تصویب قطعنامه‌های یک جانبه علیه ایران به آمریکا پیوست و واردات نفت ایران ۶۵۰ هزار بشکه در هر روز را به صفر رساند.

اما این بار رهبران اروپایی کمتر کمک خواهند کرد. آن‌ها از ترامپ خواسته بودند که از توافق هسته‌ای خارج نشود. توافقی که آنها به سختی توانستند به آن دست یابند. این توافق ثابت کرده است که یک ابزار مهم و تاثیرگذار برای محدود کردن برنامه هسته‌ای ایران است. بر همین اساس اکنون به نظر می‌رسد که اروپا موضعی اتخاذ کند تا شرکت‌های اتحادیه اروپا را که با ایران همکاری می‌کنند، از تبعیت تحریم‌های آمریکا معاف کنند.

«مانوئل ماکرون» رئیس جمهور فرانسه پیش از اعلام ترامپ مبنی بر خروج آمریکا از توافق هسته‌ای هشدار داده بود که اگر رئیس جمهور آمریکا این کار را انجام دهد، جنگ جدیدی آغاز می‌شود. رهبران آلمان، انگلیس و روسیه ناراحتی خود را در این باره اعلام کردند.

یک مقام وزارت خارجه آمریکا به خبرنگاران اعلام کرد: «هنوز هیچ یک از دیپلمات‌های آمریکایی با شرکت‌های بخش خصوصی درباره قطع خرید نفت ایران وارد مذاکره و تماس‌های لازم نشده‌اند اما کارکنان اداره انرژی بلافاصله وارد عمل می‌شود».

منابع مرتبط با اتاق‌های تجاری دخیل با خرید نفت ایران اعلام کردند که آنها انتظار دارند که مشتریان نفت ایران شامل معافیت از این تحریم بشوند. همچنین برخی از دولت‌های آسیایی از جمله کره جنوبی، هند و چین امیدوارند که آنها می‌توانند خود را از تحریم‌های آمریکا مبرا کنند. بر اساس اعلام مقامات پیشین که در گذشته با تحریم ایران سر و کار داشتند، اداره‌ای که موظف به بررسی تأثیر تحریم‌ها علیه ایران هستند، نیاز به یک رهبری قوی و نیروی کار قدرتمند دارد. اما اداره انرژی وزارت خارجه آمریکا کار بسیار دشواری را در پیشرو دارند، بدون اینکه رهبر دائمی داشته باشد و برخی مشاغل از سطوح میانه خالی است.

فرانسیس فانون رئیس شرکت نفتی مورفی کاندیدای موردنظر ترامپ برای عهده‌گیری اداره انرژی در انتظار تأیید سنا است.

بر اساس گزارش منتشر شده توسط وزارت خارجه آمریکا، در سال ۲۰۱۶، ۸۱ نفر به صورت تمام وقت در این اداره مشغول به کار بودند. اما اکنون تعداد دقیق کارکنان این مجموعه مشخص نیست اما مسوولان این اداره اعلام کردند که تیم‌های مرتبط با تحریم‌های

ایران و ونزویلا تکمیل هستند.

باب مک نالی مشاور انرژی جورج دبلیو بوش رییس جمهور پیشین آمریکا اعلام کرد: «وزارت خارجه آمریکا به طور کامل قابلیت مدیریت کار تحریم‌ها را دارد اما این دولت در درجه اول باید اهدافش را تعریف کند».

یک مقام پیشین وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد: «تحریم‌های اعمالی تحت دوران ریاست جمهوری باراک اوباما با قاچاق نفت ایران تهدید می‌شود، به عبارت دیگر تانکرهای نفت غیر ایرانی، حامل بشکه‌های نفت ایران بود یا از روش‌های دیگر برای دور زدن تحریم‌ها استفاده می‌شد. اداره انرژی آمریکا این مساله را در هماهنگی نزدیک با دیگر آژانس‌های آمریکا، سفارتخانه‌ها و دیگر ادارات قانونی کنترل می‌کرد». هم‌چنین این اداره باید بداند که شرکت‌ها تا چه میزان واردات نفت ایران را کاهش خواهند داد که این کار نیازمند تحلیل روند خرید نفت ایران بر اساس بازه زمانی است. دولت پیشین آمریکا از اعلام درصد کاهش خرید نفت ایران توسط هریک از کشورها در سراسر جهان خودداری می‌کرد اما در آن زمان به طور کلی هریک از کشورها به طور میانگین حدود ۱۸ تا ۲۰ درصد کاهش داشتند.

هشتاین اعلام کرد: «یک نکته کلیدی دیگر ایجاد شروط منطقی برای لغو تحریم‌هاست. در سال ۲۰۱۲ تحریم‌ها به گونه‌ای طراحی شده بودند که در صورت توافق ایران با برخی از محدودیت‌های خاص درباره برنامه هسته‌ای‌اش به پایان می‌رسید. اما این بار در این باره شفافیت کامل وجود ندارد».

وی ادامه داد: «هم‌چنین این نکته باید مورد توجه قرار گیرد که هرگز کشورها دوست ندارند که به آنها گفته شود که با اقتصادشان چه کنند. اکنون این مسیر یک پایان باز دارد».

هم‌چنین شبکه خبری بلومبرگ در گزارشی اعلام کرد: «اگر چه برخی از کشورها میزان خرید نفت ایران را کاهش داده‌اند اما چین به عنوان مشتری اول نفت ایران و بزرگترین خریدار نفت خام در جهان با رد پیشنهاد آمریکا اعلام کرده است که میزان واردات نفت ایران را کاهش ندهد و تنها توافق کرده است که میزان واردات خود را افزایش ندهد. عدم تبعیت چین از آمریکا، تلاش آمریکا برای منزوی کردن ایران تحت الشعاع قرار می‌دهد».

یک سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد که «چندی قبل یکی از مقامات اداره منابع انرژی آمریکا برای متقاعد کردن مقامات چینی سفری به پکن داشته است».

از سوی دیگر برخی کشورها همانند ژاپن و کره جنوبی به دلیل ترس از محروم شدن از بازارهای آمریکا میزان خرید نفت را کاهش داده است. در مقابل عربستان سعودی اعلام آمادگی کرده است که بتواند جای نفت ایران را بگیرد.

اگر چه برخی از کشورهای میزان خرید نفت ایران را کاهش

داده‌اند اما چین

به عنوان مشتری

اول نفت ایران و

بزرگترین خریدار

نفت خام در جهان

بارد پیشنهاد آمریکا

اعلام کرده است

که میزان واردات

نفت ایران را

کاهش ندهد و تنها

توافق کرده است

که میزان واردات

خود را افزایش

دهد. عدم تبعیت

چین از آمریکا،

تلاش آمریکا برای

منزوی کردن ایران

تحت الشعاع قرار

می‌دهد

مریم رضازاده
روزنامه‌نگار

بررسی تدابیر ایران برای مقابله با تحریم‌های نفتی در گفت‌وگو با فلاحیت پیشه و میرزابی

به شرایط قبل از برجام بر نمی‌گردیم

اعمال تحریم‌های نفتی آمریکا علیه ایران موضوعی است که بیشترین نگرانی‌ها را پس از خروج آمریکا از برجام ایجاد می‌کند اما بحثی که در اینجا وجود دارد کاهش عرضه نفت در بازار است که همین موضوع می‌تواند عاملی باشد که سیاست‌های آمریکا تا حدودی نسبت به ایران ملایم‌تر شود، گرچه نباید این مسئله را فراموش کرد که به هر حال اگر این تحریم‌ها چه با شیب ملایم و چه با شیب تند اعمال شود، آنچه مهم است استراتژی جمهوری اسلامی ایران در این زمینه بوده و اینکه این تحریم‌ها اثرات منفی حداقلی را در اقتصاد کشور داشته باشد. اعمال این تحریم‌ها، اثرات آنها و همچنین سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با این تحریم‌ها موضوعی است که «نشریه پالایش» در گفت‌وگو با حشمت‌الله فلاحیت پیشه، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس و جلال میرزابی، عضو کمیسیون انرژی مجلس آن را مورد بررسی قرار داده است. مشروح این گفت‌وگوها را در زیر می‌خوانید:

می‌کاهد. البته باید توجه داشته باشیم که این تحریم‌ها، تحریم‌های بین‌المللی نیست و فقط آمریکایی‌ها هستند که ما را تحریم کرده‌اند و تعداد کمی از کشورها نیز از این سیاست تحریمی آمریکا تبعیت می‌کنند.

آیا کشورها از این سیاست‌های تحریمی آمریکا علیه ایران تبعیت

می‌کنند؟

بخش عمده‌ای از کشورها کماکان به ادامه روابط نفتی با ایران معتقد هستند و قطعاً آنها دنباله‌رو آمریکا در این موضوع نخواهند بود البته باید توجه داشت کشورهایی مانند کره جنوبی که از سیاست

شدت دهند و در طرف مقابل ایرانی‌ها نیز ساکت نمانده‌اند. یکی از حوزه‌های مذاکرات جدی که با کشورها و از جمله کشورهای اروپایی داریم تضمین صادرات نفت است.

در کشور ما شرایط همانند گذشته نیست؛ منظور زمانی است که تحریم نفتی می‌توانست به کشور آسیب جدی وارد کند. الان ما در تولید فرآورده‌های نفتی، انرژی و موادی که به انرژی مربوط می‌شوند و نفت خام نیستند، موفق هستیم و گاهی فروش آنها با فروش نفت خام برابری می‌کند.

پیشرفت ایران در تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی برکسی پوشیده نیست و پیشرفت در همین حوزه تا حدودی از نگرانی‌های ما در تحریم نفتی

فلاحیت پیشه: راهکارهایی برای دور زدن تحریم‌های نفتی اندیشیده شده است

با اعمال تحریم‌های نفتی عملاً چه اتفاقی برای صادرات نفت ایران

می‌افتد؟

آمریکایی‌ها سعی می‌کنند تحریم نفتی ایران را

نفتی آمریکا حمایت می‌کنند، بخش عمده‌ای از بازار ایران را تحت سلطه کالاهای خود دارند و اگر مذاکرات طرف ایرانی با کره جنوبی به نتیجه نرسد حتماً باید سیاست مقابله‌ای برای ممنوعیت واردات کالاهای کره‌ای انجام شود. موضوعی که باید مورد توجه قرار داد این است که در حال حاضر آمریکایی‌ها نظر خودشان را تعدیل کردند و گفتند استثنائات را بررسی می‌کنند. این امر نشان می‌دهد که آنها نمی‌توانند تحریم نفتی ایران را کامل اجرایی کنند.

آیا راهکارهای برای دورزدن تحریم‌ها توسط دولت و حاکمیت اندیشیده شده است؟

ما نمی‌توانیم از این راهکارها حرف بزنیم اما قطعاً در این زمینه دولت جمهوری اسلامی ایران راهکارهای را اندیشیده است و آن را در زمان خودش به کار خواهد برد.

برخی از سیاست‌نفت در برابر غذا صحبت می‌کنند، تا چه اندازه احتمال دارد این اتفاق بیفتد؟

این رژیم سازمان ملل متحد است که اصلاً ربطی به ایران ندارد؛ این رژیم در قبال عراق مطرح شد و قطعاً در مورد ایران قابلیت شکل‌گیری ندارد.

آیا در بدترین حالت آیا ایران به شرایط قبل از برجام برمی‌گردد؟

ما به هیچ وجه به شرایط قبل از برجام بر نمی‌گردیم و با صراحت می‌گوییم که در بدبینانه‌ترین حالت نیز به دوران قبل از برجام بر نمی‌گردیم. به راحتی صادرات نفت‌مان را خواهیم داشت و به این موضوع شک هم نداریم.

میرزایی: آمریکایی‌ها نمی‌توانند صادرات نفت ایران را به صفر برسانند

با اعمال تحریم‌های نفتی چه اتفاقی برای نفت ایران خواهد افتاد؟

ما تجربه‌ای از قبل در ارتباط با تحریم‌ها داریم که به ما نشان می‌دهد عملاً چه اتفاقی در حال وقوع است. یکی از منابع اصلی درآمد ایران، درآمد حاصل از فروش نفت است اما آمریکایی‌ها به دنبال

این هستند که درآمد ایران از فروش نفت به حداقل برسد. اگر در دوره اوپاما به دنبال این بودند که درآمد ایران کم شود الان هدفشان به صفر رساندن این درآمد است.

آمریکایی‌ها تلاش کردند خریداران نفت ایران یعنی چین، ترکیه، کره جنوبی، ترکیه و چند کشور دیگر را تحت فشار قرار دهند که از خرید نفت ایران منصرف شوند. از طریق سفارت‌ها و عوامل خزانه‌داری با برخی شرکت‌های خصوصی جلسه گذاشته‌اند که آنها را قانع کنند نفت ایران را نخرند، شرکت‌های خصوصی اروپایی چون آسیب پذیر هستند تا حدودی با آمریکا در این زمینه همراهی کرده‌اند.

آمریکایی‌ها در هند هم با دولت این کشور و هم با شرکت‌هایش صحبت کرده‌اند اما دولت هند هنوز با آنها همراهی لازم را نداشته است. در چین، طرف آمریکایی‌ها دولت این کشور است که فشارهایی را آوردند ولی نتیجه‌ای نگرفته‌اند.

در کره جنوبی چون شرکت‌ها طرف قرارداد ما بودند این شرکت‌ها را به شدت تحت فشار گذاشتند و همین طور شرکت‌های ژاپنی را؛ در بعضی کشورها که شرکت‌های خصوصی طرف حساب ما هستند به اهدافشان رسیده‌اند اما در جایی که دولت‌ها با ما کار می‌کنند، کار برایشان مشکل است.

هدف اصلی آمریکایی‌ها به صفر رساندن صادرات نفت ایران است اما خود کارشناسان و اندیشمندان این کشور معتقدند که آمریکا نمی‌تواند صادرات نفت ایران را به صفر برساند و این صادرات نصف خواهد شد و به کمتر از نیم میلیون بشکه در روز می‌رسد، اما صفر نمی‌شود.

در این زمینه تا چه اندازه می‌توانیم به صادرات فرآورده‌های نفتی امیدوار باشیم؟

بخشی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی مستقیم به خزانه واریز می‌شود که برای پرداخت‌های ضروری اختصاص می‌یابد و بخشی مربوط به شرکت‌های خصوصی است. بحث فرآورده‌های نفتی ذهن را به سمت پتروشیمی‌ها می‌برد، پتروشیمی‌ها متعلق به دولت نیستند بلکه متعلق به بخش خصوصی هستند، درآمد حاصل از اینها نیز قاعدتاً متعلق به دولت نیست که بتوانیم روی درآمدهای حساب کنیم.

چه تمهیداتی برای دورزدن تحریم‌ها اندیشیده شده است؟

در جلساتی که در کمیسیون با حضور وزیر نفت، مدیرعامل شرکت ملی نفت و معاون بین‌الملل نفت برگزار شد، تاکید کردند که تدابیری برای دور زدن تحریم‌ها اندیشیده شده است که این تدابیر به موقع اجرایی می‌شود.

در مورد دورزدن تحریم‌ها چه راهکارهایی باید اندیشیده شود که از مشکلات نظیر بایک زنجانی‌ها جلوگیری شود؟

به هر حال باید در کنار این راهکارها تمهیداتی اندیشیده شود که بایک زنجانی‌ها شکل نگیرند، باید راه‌هایی را که قبلاً رفته‌ایم آسیب شناسی کنیم که با حداقل خسارت اقداماتی برای دور زدن انجام دهیم.

آیا ریزنی‌هایی با دیگر کشورها برای صادرات نفت انجام شده است؟

در دولت دو گرایش وجود دارد، یک گرایشی که همچنان خوش‌بینانه به موضوع نگاه می‌کند و فکر می‌کند که شاید مشکلی پیش نیاید و یک نگاه هم بدبینانه است و به نوعی به دنبال این است که در مواجهه با شرایطی که احتمال وقوع آن زیاد است چه کارهایی باید انجام شود.

کسانی که معتقدند صادرات نفت ما کم خواهد شد نیز دو دسته هستند؛ عده‌ای مایوس هستند که درآمد و صادرات نفت ما کم می‌شود و نمی‌توانیم کاری در این زمینه انجام دهیم و عده‌ای هم تاکید دارند که نباید ناامید بود و دغدغه این را دارند که کاری انجام دهند و تحریم‌ها را دور بزنند که باید منتظر باشیم ببینیم کدام نگاه غالب می‌شود.

*این نگرانی که ممکن است به جایی برسیم که سیاست نفت در برابر غذا را در پیش بگیریم، چقدر منطقی است؟

اگر نگاهی به سیاست دولت ترامپ بیندازیم متوجه می‌شویم که سیاست ترامپ این است که ایران را تحت فشار شدید قرار دهد و حتی قائل به این نیست که ایران نفتی برای تأمین مایحتاج صادر کند. آمریکایی‌ها به دنبال براندازی نظام ما هستند، آن‌ها به دنبال قطع صادرات نفت ما هستند و در این راستا ایران را تحت شدیدترین فشارها قرار می‌دهند.

اگر ما تدبیر جدی نیندیشیم به شرایط قبل از برجام برمی‌گردیم؛ گرچه سیاست آمریکایی‌ها این است که ما نفت صادر نکنیم اما با رویکرد چین و هند احتمال اینکه به شرایط قبل از برجام برگردیم زیاد است. اگر چینی‌ها با آمریکایی‌ها همراهی نکنند، هندی‌ها نیز همینطور کجدار و مریز با آمریکایی رفتار کنند و ترک‌ها نیز همین سیاست را در پیش بگیرند ما صادرات نفت‌مان را خواهیم داشت.

توسعه پالایش، راه‌هایی از تحریم نفتی

بارزشی از قبیل گاز مایع، سوخت اتومبیل و هواپیما، سوخت موتورهای دیزل، نفت سفید، حلال‌های نفتی، مواد اولیه صنایع پتروشیمی، روغن موتور، انواع گریس و روغن‌های روان‌کننده و ده‌ها فرآورده دیگر تولید می‌شود. پالایشگاه از یک طرف در بخش پایین دستی صنعت نفت قرار می‌گیرد و از طرف دیگر محصولات ناشی از تقطیر این صنعت به عنوان خوراک سایر صنایع بالادست و پایین دست کاربرد دارد.

همان‌طور که اشاره شد، ظرفیت پالایش نفت خام در کشور، دو دهه است که تغییر خاصی نکرده است. در این میان پالایشگاه امام خمینی در سازند اراک و پالایشگاه بندرعباس به عنوان جدیدترین پالایشگاه‌های نفتی کشور به حساب می‌آیند. پس از راه‌اندازی پالایشگاه بندرعباس در سال ۱۳۷۶ هیچ پروژه پالایشی مستقل جدیدی در کشور به اتمام نرسیده است هرچند که باید خاطر نشان کرد، بعضاً در کنار پالایشگاه‌های موجود، طرح‌های توسعه‌ای و افزایش بهره‌وری تأسیس یا در حال راه‌اندازی است. پالایشگاه‌های در حال تأسیس کشور

در ابتدای برنامه چهارم توسعه مطالعاتی به منظور ساخت هفت پالایشگاه جدید نفتی آغاز شد و مطابق با این مطالعات ساخت پالایشگاه‌های جدید نفت و

۳۶۰ هزار بشکه میعانات در روز، این رقم به ۲/۱۶ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

هر چند که برنامه‌ریزی و مطالعه برای راه‌اندازی پالایشگاه‌های نفتی متعددی در ابتدای برنامه چهارم توسعه انجام شده است، اما تقریباً هیچ کدام تا به امروز به ثمر ننشسته است. با راه‌اندازی پروژه‌های جدید پالایشی، ظرفیت پالایشی کشور به حدود چهار میلیون بشکه در روز و معادل با میزان تولید فعلی کشور می‌رسد.

وضعیت پالایشگاه‌های موجود کشور

به طور کلی پالایشگاه‌ها را با توجه به خوراک ورودی آنها به دو نوع پالایشگاه نفتی و پالایشگاه میعانات گازی تقسیم‌بندی می‌کنند. مطابق با این تقسیم‌بندی، تمام پالایشگاه‌های کشور تا قبل از راه‌اندازی فاز اول پالایشگاه ستاره خلیج فارس، نفتی محسوب می‌شوند و این پالایشگاه به عنوان اولین پالایشگاه میعانات گازی در کشور محسوب می‌شود.

پالایشگاه‌های نفتی

صنعت پالایش نفت، صنعتی است که با آن از تفکیک و تصفیه نفت خام، محصولات متنوع و

صنعت پالایش ایران به سال ۱۲۸۷ هجری شمسی برمی‌گردد که نخستین چاه نفت کشور مان در مسجدسلیمان کشف شد. نخستین پالایشگاه ایران، پالایشگاه آبادان بوده که اولین پالایشگاه در خاورمیانه نیز محسوب می‌شود و تنها چهار سال بعد از کشف نفت راه‌اندازی شد. امروز، یعنی ۱۱۰ سال بعد از آن، راهی از خام‌فروشی، یکی از مهمترین دستاوردهای پالایش و پتروشیمی محسوب می‌شود و در این بین، صنعت پالایش کشور می‌تواند نقشی تعیین‌کننده داشته باشد.

با وجود تلاش‌های انجام شده به منظور افزایش ظرفیت پالایش کشور، اما همچنان روزانه یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه نفت خام بیشتر در کشور پالایش نمی‌شود که حجم قابل توجهی از فرآیند این پالایش تبدیل به نفت کوره و مازوت می‌شود که در بین دیگر فرآورده‌های نفتی ارزش خاصی ندارد. هرچند که پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس نیز رفته رفته به مدار تولید می‌آید، اما این پالایشگاه نفت خام را پالایش نمی‌کند بلکه خوراک آن، میعانات گازی است. به هر حال اگر با اغماض آن را نیز به عنوان پالایش نفت خام محاسبه کنیم، با اضافه شدن پالایشگاه ستاره خلیج فارس با ظرفیت

بزرگ‌ترین پالایشگاه میعانات گازی دنیا

به غیر از موارد بالا، بایستی طرح فراگیر پالایشی سیراف را نیز اضافه کرد. تا پیش از این طرح، پالایشگاه ستاره خلیج فارس به عنوان بزرگ‌ترین واحد پالایشی دنیا با ظرفیت ۳۶۰ هزار بشکه در روز بود که در صورت راه‌اندازی سیراف، عنوان بزرگ‌ترین پالایشگاه میعانات گازی دنیا را سیراف به خود اختصاص می‌دهد. به گفته علیرضا صادق‌آبادی، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش ایران، طرح فراگیر پالایشی سیراف با ظرفیت ۴۸۰ هزار بشکه میعانات گازی، به عنوان بزرگ‌ترین پالایشگاه میعانات گازی دنیا خواهد بود که در سال ۱۳۹۴ عملیات اجرایی آن شروع شده است. این طرح با هدف جلوگیری از خام‌فروشی میعانات گازی، ایجاد ارزش افزوده و اشتغال‌زایی احداث می‌شود. محصولات اصلی پالایشگاه‌های سیراف شامل گاز مایع تصفیه‌شده، نفتای سبک و سنگین تصفیه‌شده، سوخت جت و نفت گاز (مطابق با استاندارد یورو ۵) است که ظرفیت تولید سالانه آنها در مجموع هشت پالایشگاه حدود ۲۰ میلیون تن در سال خواهد بود. که بدین ترتیب پالایشگاه‌های میعانات گازی سیراف حدود ۲۲ درصد به ظرفیت پالایشی کشور اضافه خواهند کرد.

خلاصی از خام‌فروشی، ورود به عرصه صادرات

فرآورده

ظرفیت فعلی پالایشی کشور بدون در نظر گرفتن پالایشگاه ستاره خلیج فارس در حدود ۱/۸ میلیون بشکه است. اگر طرح فراگیر پالایشی سیراف با ظرفیت ۴۶۰ هزار بشکه‌ای در روز را نیز به مجموعه پالایشگاه‌های در حال تأسیس کشور (حدود ۱/۷ میلیون بشکه) اضافه کنیم، نزدیک به ۲/۲ میلیون بشکه، طرح پالایشی در شرف بهره‌برداری در کشور وجود دارد. از مجموع این دو عدد به ظرفیت چهار میلیون بشکه‌ای در روز می‌رسیم که تقریباً معادل با ظرفیت تولید نفت خام و میعانات در کشور است. با تکمیل این پروژه‌ها، کشور در مسیر فروش فرآورده به جای خام‌فروشی قرار می‌گیرد. مسیری که علاوه بر ایجاد ارزش افزوده و درآمد بالاتر، کشور را از واردات فرآورده به صادرات کننده آن تبدیل می‌کند. همچنین با تکمیل زنجیره ارزش این صنعت، تولید و اشتغال‌زایی در پایین دست صنعت نفت نیز افزایش خواهد یافت. اما شاید مهم‌ترین تأثیر آن در بحث مربوط به تحریم‌های حوزه فروش نفت برای ایران باشد چراکه علی‌رغم توافق برجام، سایه تحریم، علی‌الخصوص فروش نفت، کماکان بر سر کشور ما وجود دارد. صادرات فرآورده نسبت به نفت خام از این جهت حائز اهمیت است که محدودیت در تعداد و نوع مشتریان که علی‌القاعده پالایشگاه‌های معدودی در دنیا با خرید خوراک مشخص هستند را از بین می‌برد. در فروش فرآورده‌های نفتی، تعداد مشتریان از دهها مورد به هزاران مورد بدل خواهد شد که این مساله، اولین عامل در خنثی‌سازی تحریم خواهد بود. همچنین محموله‌های فروش فرآورده قابلیت فروش جزئی‌تر نسبت به نفت خام را بخصوص در سطح منطقه فراهم می‌کند که همین خرد شدن و تعدد محموله‌های فرآورده نیز عامل دیگری برای کاهش احتمال شناسایی و تحریم‌های مربوطه خواهد بود. منبع: جام جم

میعانات گازی ستاره خلیج فارس، هرمز بندرعباس، پارس شیراز، کاسپین گلستان، آنهیتا کرمانشاه، شهریار تبریز و نفت سنگین خوزستان در دستور کار قرار گرفت؛ اما بیش از ۱۰ سال می‌گذرد و این پالایشگاه‌ها هنوز به نتیجه نرسیده‌اند. البته فازهای اول و دوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس راه‌اندازی شده و به بهره‌برداری رسیده است. پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس مدرن‌ترین پالایشگاه خاورمیانه با مساحت حدود ۷۰۰ هکتار است که در ۲۵ کیلومتری غرب شهر بندرعباس واقع شده و این مگا‌پالایشگاه شامل واحدهای اصلی پالایشگاه و دو واحد جانبی خط لوله خوراک و واحد آبگیر دریا است. این پالایشگاه با ظرفیت پالایش روزانه ۳۶۰ هزار بشکه میعانات گازی حاصل از پالایشگاه عسلویه و تولید ۳۶ میلیون لیتر بنزین در روز به عنوان بزرگ‌ترین پالایشگاه میعانات گازی کشور شناخته می‌شود. این مجموعه دارای سه واحد اکتان‌ساز است که خوراک هر واحد ۴۵ هزار بشکه نفتای میانی پالایش‌شده در روز برآورد می‌شود و برای تولید دیگر کامپوننت بنزین (ریفرمیت با اکتان ۱۰۰) و مقدار بنزین کمتر از یک درصد حجمی طراحی شده است و در مجموع می‌تواند نیاز کشور به بنزین را برطرف کند.

پالایشگاه نفت خام فوق سنگین هرمز با ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه در روز و با چهارمیلیارد دلار سرمایه‌گذاری مقرر بود در کنار پالایشگاه بندرعباس ساخته شود و سپس طی برنامه ششم توسعه، مردادماه سال گذشته، صحبت از انتقال پالایشگاه هرمز از بندرعباس به جاسک مطرح شد. عملیات اجرایی پالایشگاه هرمز در سال ۱۳۸۵ آغاز شده بود و انتظار می‌رفت در سال ۱۳۹۱ به بهره‌برداری برسد.

پالایشگاه نفت کاسپین گلستان (گرگان) قرار بود تا پنج سال پیش تکمیل شود. با تکمیل آن امکان پالایش و فرآورش روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام تولیدی کشورهای حاشیه دریای خزر فراهم می‌شود. همچنین پالایشگاه آنهیتا نیز برای جلوگیری از خام‌فروشی و تبدیل آن به فرآورده‌های با ارزش افزوده بیشتر و برای رفع نیاز منطقه غرب کشور به فرآورده‌های نفتی در نظر گرفته شده است. به علاوه به دلیل قدمت و فرسودگی واحدهای پالایشگاه موجود کرمانشاه، موقعیت این پالایشگاه در درون شهر و لزوم جابه‌جایی آن به دلیل الزامات زیست محیطی، احداث پالایشگاه آنهیتا با ظرفیت تولید ۱۵۰ هزار بشکه، مورد توجه مسئولان قرار گرفت و در دی‌ماه سال ۱۳۸۵ به تصویب هیات محترم وزیران رسید. یکی دیگر از هفت پالایشگاه طراحی شده، پالایشگاه شهریار است که مقرر بود تا سال ۱۳۹۰ در منطقه آذربایجان به بهره‌برداری برسد. این پروژه با ظرفیت اسمی ۱۵۰ هزار بشکه در روز شامل تولید بنزین به ظرفیت ۱۱/۴ میلیون لیتر و گازوئیل به ظرفیت ۱۲/۳۳ میلیون لیتر در روز به عنوان یکی از اهداف بود. اما پالایشگاه خوزستان که دیگر پروژه در دست ساخت است، به عنوان پالایشگاه دوم آبادان با هدف پالایش نفت خام فوق سنگین میدان‌های نفتی آزادگان و یادآوران و تولید فرآورده‌های سبک مانند بنزین و نفت‌گاز به ظرفیت ۱۸۰ هزار بشکه در روز در دستور کار قرار گرفت. عملیات اجرایی پالایشگاه دوم آبادان نیز مقرر بود براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، تا پایان سال ۱۳۹۰ به پایان برسد.

پالایشگاه‌های میعانات گازی

همان‌طور که پیش از این نیز اشاره شد، پالایشگاه‌ها به دو دسته نفتی و میعانات گازی تقسیم می‌شوند. ایران تا پیش از راه‌اندازی فاز اول پالایشگاه ستاره خلیج فارس در حوزه پالایشگاه از نوع میعانات گازی، فاقد چنین پالایشگاهی بود. با افتتاح کامل این پالایشگاه ۳۶۰ هزار بشکه در روز به ظرفیت پالایشی کشور از میعانات گازی افزوده خواهد شد.

تحریم نفتی؛ فشار به ایران یا گل به خودی آمریکا؟

ملی خود، از آزادی بیشتری برخوردار کند. این مسأله تا حدی تأثیرگذار بوده است. چند سال پس از آن که دولت بوش از تحریم ایران چشم‌پوشی کرد، دولت اوباما ماشه را کشید و ضمن پرهیز از کمبود شدید عرضه، توانست صادرات نفت ایران را به نصف کاهش دهد. امروز نیز مسأله اصلی دولت ترامپ این نیست که آیا باید صادرات نفت ایران را هدف گرفت یا نه، بلکه مسأله اصلی، میزان و زمان‌بندی این حمله است. افزایش تولید نفت آمریکا تقریباً بی‌گمان ضربه‌گیر خوبی برای کمک به مهار جهش شدید قیمت فراهم کرده است. با این همه، اکنون روشن است که انقلاب تولید نفت شیل که شاید بزرگ‌ترین جهش تولید نفت در تاریخ است، همچنان تا زودن آسیب‌پذیری آمریکا در برابر تحولات بازار جهانی، راهی طولانی در پیش دارد. حتی با وجود رسیدن تولید نفت آمریکا به رقم چشمگیر ۱۱ میلیون بشکه در روز، نقش اوپک بی‌اهمیت نشده است. بر عکس، کاهش تولید اوپک با همکاری روسیه از سال ۲۰۱۶ میلادی تاکنون به دو برابر کردن قیمت نفت کمک کرده است. اکنون نیز عملی بودن راهبرد آمریکا برای حداکثر کردن فشار بر ایران، حداقل تا حدی، وابسته به موافقت روسیه و عربستان با کنار گذاشتن محدودیت تولید است.

تولید بی‌سابقه نفت در آمریکا، اقتصاد این کشور را در برابر پیامدهای اختلال‌های تولید در مناطق دوردست جهان، ایمن نکرده است. افزون بر اختلال در عرضه نفت از سوی کشورهای همچون ونزوئلا و لیبی، حتی تهدید کاهش تولید نفت ایران سبب شده شماری روزافزون از تحلیلگران پیش‌بینی بازگشت قیمت نفت بالای ۱۰۰ دلار را مطرح کنند. واقعیت این است که اقتصاد آمریکا همچنان تنها با یک غافلگیری، با جهش نابودکننده قیمت نفت روبه‌رو خواهد شد. در این شرایط، درباره استمرار عرضه روزانه سه میلیون بشکه نفت از سوی عراق، به‌ویژه با توجه به ناآرامی‌های اخیر در جنوب این کشور، چطور می‌توان مطمئن بود؟ به نظر می‌رسد همه اینها بر ضرورت وجود یک راهبرد انرژی در آمریکا تأکید می‌کنند که هدف از آن، پایان دادن به آسیب‌پذیری شدید آمریکا در برابر نوسان شدید در بازارهای جهانی است. در کوتاه‌مدت، آمریکا باید سیاست‌هایی اتخاذ کند که از گسترش مستمر تولید داخلی حمایت شود، اما در بلندمدت، هدف واقعی باید شکستن انحصار

برابر نوسان بازار نفت، با مانع روبه‌رو می‌شود. آمریکا در جایگاهی نامطلوب قرار گرفته، به گونه‌ای که سرمایه دیپلماتیک خود را با خواهش از امثال عربستان و روسیه و دیگر کشورهای نفتی هزینه می‌کند تا سیاست این کشور را نجات دهند و بدتر از آن، این است که آمریکا وادار می‌شود از اجرای کامل سیاست خود عقب‌بنشیند و ایرانی‌ها را برای مقاومت در برابر دیپلماسی زورگویانه آمریکا، از منابع بهتری برخوردار می‌کند.

این مسأله که وابستگی آمریکا به نفت به طور مرتب بر تصمیم‌گیری درباره امنیت ملی آمریکا تأثیر منفی می‌گذارد، چیز جدیدی نیست. در دوره دوم ریاست جمهوری جورج دبلیو بوش، در دهه‌های بالای دولت آمریکا بحث‌هایی درباره احتمال تحریم بانک مرکزی و درآمدهای نفتی ایران مطرح شده بود، اما مشاوران اقتصادی نگران درباره احتمال پیامدهای منفی این اقدام بر رشد اقتصادی آمریکا، این بحث‌ها را مسکوت گذاشتند. در دوران سه رئیس‌جمهور آمریکا نیز زمزمه‌ها درباره مجازات عربستان به دلیل حمایت از افراط‌گرایان در اطراف جهان، به دلیل ترس از تأثیر منفی این مجازات‌ها بر مسائلی همچون همکاری عربستان در تثبیت بازار نفت، مسکوت گذاشته شدند.

دولت آمریکا امیدوار بود که جهش نفتی این کشور در دهه گذشته می‌تواند این سازوکار را به طور بنیادین تغییر دهد. قرار بود وابستگی کمتر به واردات نفت، به ویژه نفت خاورمیانه، آمریکا را برای پیگیری منافع امنیت

نشریه فارن پالیسی در یادداشتی به قلم جان هانا، تناقض تحریم‌های ضد ایرانی ترامپ با شعار «تخت آمریکا» و امنیت انرژی ایالات متحده را بررسی کرده است. به نوشته این نشریه، دولت ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، پس از خروج از برجام در ماه مه با یک دوگانگی جدی روبه‌رو شده؛ از یک سو، دولت آمریکا امیدوار است با وضع دوباره تحریم‌های نفتی و رساندن صادرات نفت ایران به صفر، حداکثر فشار اقتصادی را به دولت جمهوری اسلامی وارد کند.

به گزارش «پالایش نفت»، در بازار جهانی نفت که اکنون به دلیل اختلال‌های ژئوپولیتیک در ونزوئلا، لیبی و نیجریه با تهدید کمبود عرضه روبه‌رو است، حذف نفت ایران می‌تواند موجب جهش شدید قیمت در ماه‌های آینده شود و احتمالاً خسارت شدیدی به اقتصاد جهان و آمریکا وارد کند.

در تلاش برای مهار این خطر، ترامپ با عربستان و دیگر تولیدکنندگان نفت دارای ظرفیت مازاد تولید، تبنی کرده است تا با افزایش تولید، افت عرضه نفت ایران را جبران کنند. با این همه دولت آمریکا همچنین نشان داده که شاید لازم باشد با تجویز ادامه بخشی از صادرات نفت ایران پس از ماه نوامبر، از هجوم فشار حداکثری خود عقب‌نشینی کند.

این وضع باید هر کارشناس امنیت ملی آمریکا را نگران کند. هدف آمریکا برای محروم کردن ایران از درآمدهای نفتی، به شدت به دلیل آسیب‌پذیری اقتصاد آمریکا در

نفت در بخش حمل و نقل آمریکا باشد که ۷۰ درصد از مصرف نفت آمریکا را به خود اختصاص داده است. سوخت‌های جایگزین مبتنی بر محصولات نفتی که به طور کامل در آمریکا تولید می‌شوند، همانند ذرت، گاز طبیعی و برق، امروز به شکلی روزافزون در دسترس و رقابت‌پذیر هستند. همچنین بر خلاف بازار نفت، آن‌ها به شکلی عمده در برابر خشونت، آشوب و بی‌ثباتی که در کشورهای تولیدکننده نفت جهان حاکم است، مصون هستند. این سوخت‌ها، همانند تولید داخلی نفت آمریکا، لیاقت ایجاد یک محیط قانونی تدبیر شده و بهره‌ورانه را دارند که از توانایی آنها برای رقابت، حمایت کند.

از سوی دیگر، بسیاری معتقدند که تحریم نفتی آمریکا ضد ایران با چالش‌ها و پیامدهای قابل توجهی روبه‌روست که در عمل طرح حذف نفت ایران از بازارهای جهانی را می‌تواند به شکست بکشاند. نشریه مشعل در این باره نوشته که ترامپ که به صورت یکجانبه از توافق هسته‌ای با ایران خارج شده، اعلام کرده است همه توان خود را برای جلوگیری از فروش نفت ایران به کار خواهد بست. هدف اصلی دولت ترامپ این است که صادرات نفت ایران را از ماه نوامبر ۲۰۱۸ به صفر برساند تا از این طریق بتواند سیاست‌های خود را تحمیل کند. تحریم‌های جدید آمریکا در شرایطی اعمال خواهند شد که در دور پیشین تحریم‌ها در سال ۲۰۱۲، مشتریان نفتی ایران هر شش ماه یکبار با کاهش ۲۰ درصدی خرید نفت ایران، از تحریم‌ها معاف می‌شدند، اما هم‌اکنون دولت ترامپ تصمیم به قطع صدور نفت ایران به صورت کامل گرفته است. چنین موضوعی که از افزایش رویکرد یکجانبه‌گرایانه آمریکا در سطح نظام بین‌الملل حکایت دارد، با چالش‌ها و پیامدهای قابل توجهی روبه‌روست که در عمل طرح حذف نفت ایران از بازارهای جهانی را می‌تواند به شکست بکشاند.

اگر چه دولت آمریکا تلاش گسترده دیپلماتیک به راه انداخته تا بتواند از طریق قطع صدور نفت ایران، فشارهای بی‌سابقه به تهران وارد کند، اما قواعد حاکم بر بازارهای جهانی به هیچ وجه از سیاست‌های واشنگتن تبعیت نمی‌کند. بر این اساس، خط مشی دولت آمریکا در مورد اعمال تحریم نفتی ایران به چند دلیل مشخص با چالش‌های اساسی روبه‌رو خواهد شد:

۱ افزایش قیمت نفت: صادر کردن یا کاهش صدور نفت ایران به معنای کاهش عرضه در بازارهای جهانی است و این نتیجه‌ای جز وارد شدن شوک به بازارها و افزایش قیمت انرژی نخواهد داشت. در واقع حذف یا کاهش نفت صادراتی ایران ممکن است بازارهای جهانی را در تنگنای شدید قرار دهد که از زمان بحران نفتی تا امروز سابقه نداشته است؛ بحرانی که نتیجه آن فشار زیاد بر قیمت‌هاست و بی‌شک مخالفت

کشورهای بزرگ به‌ویژه مصرف‌کنندگانی همچون چین و کشورهای اروپایی را به دنبال خواهد داشت.

۲ نبود جایگزین مناسب: هم‌اکنون صادرات نفت ایران حدود ۵٫۲ میلیون بشکه در روز است. اگر چه آمریکا اعلام کرده که تلاش می‌کند تا مشکل در بازارهای جهانی را به حداقل برساند و برای جبران شکاف ناشی از آن به عربستان و برخی کشورهای عربی تکیه کرده است، اما واقعیت آن است که هیچ کشوری از جمله عربستان سعودی نمی‌تواند در کوتاه‌مدت، جای خالی نفت ایران را در بازارهای جهانی پر کند، زیرا درباره ادعای عربستان مبنی بر برخورداری از ظرفیت افزایش ۲ میلیون بشکه نفت در روز تردیدهای جدی وجود دارد و حتی اگر چنین

ظرفیتی نیز وجود داشته باشد، باز هم سعودی‌ها ناگزیر به کسب همراهی دیگر کشورهای عضو اوپک هستند و بدون جلب نظر اعضای این سازمان نمی‌توانند یکباره تولید نفت خود را در چنین حجمی افزایش دهند.

از سوی دیگر، بازارهای جهانی به دلیل شرایط جنگی حاکم بر لیبی و اوضاع سیاسی آشفته ونزوئلا نیز با کمبود نفت روبه‌رو هستند و اگر کاهش تولید نفت کشورهایی همچون آنگولا و نیجریه نیز در نظر گرفته شود، صادر نشدن نفت ایران به خلأیی در بازار منتهی می‌شود که نمی‌توان به سادگی جای آن را پر کرد. حتی اگر این خلأ در گذر زمان پر شود، باز هم در کوتاه مدت و میان مدت، شوک بزرگی در قیمت‌ها به وجود خواهد آورد.

۳ پیروی نکردن مصرف‌کنندگان: هنگامی که طرح آمریکا برای حذف نفت ایران از بازارهای جهانی اعلام شد، این خبر مخالفت کشورهای بسیاری از جمله هند، چین، ژاپن و کره جنوبی را به همراه داشت که جزو مصرف‌کنندگان سنتی نفت ایران هستند. واقعیت آن است که در دور پیشین تحریم‌ها نیز این کشورها نشان دادند در هر شرایطی از ایران نفت خواهند خرید. آنچه در شرایط کنونی، موضع خریداران سنتی نفت ایران را تقویت می‌کند، پیروی نکردن اروپا از تحریم‌های آمریکاست. اگر بسته پیشنهادی اتحادیه اروپا به طرف ایرانی، مسائلی همچون خرید نفت و

حمل و نقل را شامل شود، آنگاه نه تنها مشتریان آسیایی، بلکه مشتریان اروپایی نیز همچنان به خرید نفت از ایران ادامه می‌دهند.

۴ مخالفت تولیدکنندگان: افزون بر مصرف‌کنندگان که از حذف یا کاهش نفت صادراتی ایران نگران هستند، بسیاری از کشورهای تولیدکننده نفت نیز در این باره نگرانی دارند و با چنین رویدادی مخالف هستند. برای نمونه، میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین از جمله سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) با اعلام مخالفت مسکو با وضع تحریم‌های یکجانبه ایران، خواستار استمرار صادرات نفت این کشور شده و به صراحت اعلام کرده است که نفت ایران به بازار جهانی ثابت می‌بخشد.

در حالی که آمریکا در آغاز اعلام کرده بود قصد ندارد هیچ معافیت یا مجوز خاصی در زمینه صادرات نفت ایران در نظر بگیرد و چنین موضوعی را برای اعمال فشار به منظور دستیابی به اهداف و منافع ملی آمریکا بسیار حیاتی توصیف کرده بود، با گذر زمان و مقاومت مصرف‌کنندگان ناگزیر به عقب‌نشینی از طرح اولیه خود شد؛ به نحوی که در آینده ناگزیر خواهد بود معافیت‌هایی را برای کشورهای مصرف‌کننده نفت ایران همچون هند، ژاپن، کره جنوبی و چین در نظر بگیرد. در واقع اگر آمریکا دست به چنین اقدامی نزند، با مقاومت این کشورها روبه‌رو می‌شود. هم‌اکنون اقدام‌های یکجانبه ایالات متحده علیه ایران از هیچ‌اجماعی در جهان برخوردار نیست و حتی متحدان اروپایی آمریکا نیز حاضر به پذیرش این تحریم‌ها نیستند. کشورهای واردکننده نفت ایران تنها در صورتی شرایط یکجانبه آمریکا برای قطع واردات نفت خود از ایران را خواهند پذیرفت که تضمین لازم را برای تأمین نیازهای انرژی خود داشته باشند، حال آنکه در شرایط کنونی چنین تضمینی در عمل وجود ندارد.

از سوی دیگر در داخل آمریکا نیز افزایش قیمت نفت می‌تواند به افزایش بیش از حد حامل‌های انرژی از جمله بنزین منجر شود که نقش مستقیم در زندگی روزمره مردم دارد. با توجه به در پیش بودن انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا در ۶ نوامبر ۲۰۱۸، اگر دولت ترامپ دست به اقدامی بزند که قیمت نفت افزایش پیدا کند، با خطر حتمی شکست جمهوری خواهان در انتخابات مواجه می‌شود. چنین موضوعی برای ترامپ که تلاش دارد خود را رئیس جمهوری موفق نشان دهد، به یک معضل عمده تبدیل شده است، زیرا نبود فشار نفتی به ایران، سیاست خارجی‌اش را با چالش روبه‌رو می‌کند و اعمال فشار نیز می‌تواند سرانجام به شکست حزب متبوع او در انتخابات منتهی شود.

جلسه هم‌اندیشی روسای روابط عمومی شرکت‌های خصوصی پالایش نفت در تبریز

تولید ۶ میلیون لیتر گازوئیل با استاندارد یورو ۵ در پالایشگاه تبریز

مدیرعامل شرکت پالایش نفت تبریز از تولید ۶ میلیون لیتر گازوئیل با استاندارد یورو ۵ در این پالایشگاه خبر داد. به گزارش «پالایش نفت»، غلامرضا باقری دیزج گفت: پروژه تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز آماده بهره برداری رسمی در هفته دولت است. وی تولید نفت‌گاز با استاندارد یورو ۵ به میزان ۶ میلیون لیتر در روز و روغن پایه با استانداردهای روغن پایه کلاس ۲ را از مزایای بهره برداری از این واحد برشمرد. باقری دیزج با بیان اینکه روغن پایه کلاس ۲ در حال حاضر به عنوان یک محصول وارداتی محسوب می‌شود، تصریح کرد: با تولید این محصول ما می‌توانیم بخش عمده‌ای از نیاز کشور را تأمین کنیم. مدیرعامل شرکت پالایش نفت تبریز همچنین اظهار داشت: پروژه تصفیه نفت‌گاز صرفاً یک پروژه زیست محیطی است که بر اساس الزامات زیست محیطی و دستور حاکمیتی مکلف به اجرای آن شدیم.

وی ادامه داد: این پروژه توسط پیمانکار داخلی در حال اجراست که اخذ ليسانس و طراحی پایه آن توسط یک شرکت خارجی انجام شد اما طراحی تفصیلی و کارهای اجرایی خرید توسط شرکت داخلی و نظارت نیروهای توانمند شرکت پالایش نفت تبریز در حال انجام است. باقری ظرفیت تولید واحد تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز را ۳۰ هزار بشکه در روز عنوان کرد و افزود: سرمایه مورد نیاز اجرای این واحد بالغ بر ۷۰ میلیون یورو می‌باشد که با پروژه‌های جانبی مورد نیاز مانند تأمین آب خنک کننده، تصفیه واحدهای انتهایی واحد گوگرد سازی و تولید هیدروژن خالص در یک واحد PSA به حدود ۱۰۰ میلیون یورو بالغ خواهد شد. وی تأکید کرد: با اجرای این پروژه، استاندارد کل محصولات تولیدی پالایشگاه تبریز از یورو ۲ به یورو ۵ ارتقاء می‌یابد.

عاشوری: صنعت پالایش کشور به دنبال افزایش تولید مستمر و با کیفیت است

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایشی گفت: گردش مالی صنعت پالایش کشور ۳۵ هزار میلیارد تومان در سال است که شرکت‌های پالایشی با همه مشکلات موجود، همچنان به دنبال افزایش تولید به طور مستمر و با کیفیت بالا هستند. به گزارش «پالایش نفت»، ناصر عاشوری در نشست هماهنگی و هم‌اندیشی مدیران روابط عمومی پالایشگاه‌های کشور که در پالایشگاه تبریز برگزار شد، افزود: این انجمن تکمیل‌کننده زنجیره خدمات و فعالیت‌های وزارت نفت، شرکت ملی پالایش و پخش و به طور کلی دولت در بخش صنعت پالایش کشور است. وی با بیان اینکه در مواردی که وزارت نفت و شرکت ملی پالایش و پخش به لحاظ قانونی و حقوقی نمی‌توانند ورود کنند، انجمن درصدد حل مشکلات برمی‌آید، ادامه داد: هدف مشترک بخش دولتی و خصوصی توسعه و تولید و ارتقای تولید در صنعت پالایش کشور است. عاشوری تأکید کرد: پالایشگاه‌های کشور به عنوان یک بنگاه اقتصادی باید سودآور باشند تا بتوانند از قبال آن هزینه‌های تولید، نیروی انسانی و مالیات پرداخت کنند.

دبیرکل انجمن صنفی پالایشگاه‌های کشور بر اهمیت به نیروی انسانی در شرکت‌های پالایشی نیز تأکید و تصریح کرد: منابع انسانی تمام سرمایه اصلی یک مجموعه به حساب می‌آید که رشد تولید با کیفیت در سایه توجه به امور نیروی انسانی شکل می‌گیرد. وی با اشاره به اینکه نیروها باید خود را وابسته به صنعت و پالایشگاه بدانند گفت: برای داشتن یک مجموعه نیروی انسانی متبحر و با انگیزه باید نکاتی از قبیل ارتقای پلکانی، انجام تنبیه و تشویق بر اساس معیارهای مدیریتی صحیح رعایت شود. عاشوری با بیان اینکه باید اصل صرفه جویی در شرکت‌ها رعایت شود، گفت: موضوع صرفه جویی یک اصل مقدم

است که نباید به خاطر آن اصل انگیزه را در نیروی انسانی فدا کنیم.

ضرورت افزایش انسجام میان بخش دولتی و خصوصی

در ادامه این نشست زیبا اسماعیلی، رئیس روابط عمومی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نیز گفت: با شکل‌گیری انجمن صنفی انسجام بیشتری میان بخش خصوصی و دولتی شکل گرفته که این انسجام در روابط عمومی‌های آن نیز قابل مشاهده است.

وی با تأکید بر اینکه پالایش و پخش یکی از افتخارات صنعت نفت کشور است، افزود: با بهره‌گیری از علوم و فنون جدید در روابط عمومی‌ها باید نسبت به اقتناع افکار عمومی و تبیین تلاش‌ها و دشواری‌های صنعت پالایش و پخش تلاش بیشتری کرد. اسماعیلی یادآوری کرد: شرکت ملی پالایش و پخش به عنوان تنها مجموعه‌ای که با مردم ارتباط مستقیم دارد، باید پاسخگو باشد که تاکنون به ویژه در ماه‌های اخیر همین‌طور بوده است.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر هیچ مشکلی در زمینه تولید و توزیع سوخت کشور وجود ندارد، ادامه داد: روابط عمومی‌ها باید برای آسودگی خاطر شهروندان اخبار موثق در رابطه با تولید و توزیع را از طریق اطلاع‌رسانی‌های صحیح و به موقع منتشر کنند زیرا دنیای کنونی ارتباطات به قدری تغییر کرده است که هر خبر و اطلاع‌رسانی به صورت آنی و لحظه‌ای باشد. در این نشست روسای روابط عمومی هر یک از پالایشگاه‌های واگذار شده به بخش خصوصی گزارش عملکرد خود را به ویژه در بخش مسئولیت‌های اجتماعی ارائه کردند. همچنین از سه نفر از کارکنان زحمتکش پالایشگاه تبریز که از سوی انجمن صنفی کارفرمایی پالایشگاهی به عنوان برگزیده انتخاب شده بودند، قدردانی شد.

تولید نفت گاز یورو ۵ در کشور افزایش یافت

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، گفت: تاکید ویژه وزیر نفت مبنی بر رعایت حقوق شهروندی و اصول زیست محیطی سبب به ثمر رسیدن پروژه‌های مهم از جمله افزایش تولید نفت گاز یورو ۵ در کشور شد.

به گزارش «پالایش نفت» به نقل از شانا، علیرضا صادق آبادی گفت: توجه ویژه وزیر نفت به مسائل زیست محیطی و مسئولیت‌های اجتماعی، به تسریع در راه‌اندازی و به ثمر رسیدن طرح‌های ارتقای کیفیت نفت گاز تولیدی کشور در حوزه پالایش و پخش منتهی شد.

وی با بیان این که اجرای پروژه ارتقای تولید کیفیت نفت گاز در پالایشگاه‌های تبریز، اصفهان و بندرعباس به عنوان دستاوردهای مهم دولت در این حوزه معرفی می‌شود، اظهار کرد: به‌زودی شاهد بهره‌برداری رسمی از طرح‌های افزایش کیفیت و کمیت نفت گاز با استاندارد یورو ۵ در پالایشگاه‌های تبریز و بندرعباس خواهیم بود. صادق آبادی با اشاره به این که پالایشگاه تبریز

این پروژه‌ها با حمایت مستقیم و توجه ویژه وزیر نفت مبنی بر رعایت حقوق شهروندی و استانداردهای زیست محیطی به نتیجه رسیده است.

روزانه ۶ میلیون لیتر، پالایشگاه اصفهان ۱۶ میلیون لیتر و پالایشگاه بندرعباس ۱۲ میلیون لیتر نفت گاز با استاندارد یورو ۵ تولید می‌کنند، تاکید کرد: اجرای

ایران در مرز بومی سازی تولید کاتالیست‌های پالایشگاهی قرار گرفت

همه کاتالیست‌های مورد نیاز، تولید صنعتی ۲۰ درصد باقیمانده نیز به‌زودی آغاز می‌شود.

وی با اشاره به این که هم‌اکنون در حال همکاری با تولیدکنندگان داخلی هستیم و تولیدکننده‌ها نیز در حال تجهیز خطوط تولید خود هستند، افزود: نمونه‌های موردنیاز در مقیاس آزمایشگاهی تولید و آزمایش‌های لازم در مقیاس پایلوت نیز با موفقیت انجام شده و پیش‌بینی می‌کنیم تولید صنعتی این ۲۰ درصد باقیمانده امسال به نتیجه برسد.

زیار با اشاره به همکاری زنجیره‌ای از سازندگان داخلی و مجموعه‌های پالایشگاهی، پژوهشی و آزمایشگاهی در داخلی‌سازی کاتالیست‌های موردنیاز صنعت پالایش گفت: کاتالیست‌های موردنیاز در ریفرورمینگ بخار، اکسید روی، مرکاپتان‌زداء، بازیابی گوگرد، ایزومریزاسیون، نفتار، ریفرورمینگ، هایدروترتینینگ دیزل و نفت سفید هم‌اکنون با حمایت مدیریت بازرگانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی و با همکاری شرکت‌های داخلی به تولید رسیده‌اند.

مدیر بازرگانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی تاکید کرد: کاتالیست‌های مهم و حساس واحدهای RCD و RFCC از طریق واردات تأمین می‌شود، اما به‌زودی با تولید صنعتی آنها، نیاز ما در بخش کاتالیستی صنعت پالایش به‌طور کامل برطرف می‌شود.

ایران با تکاب توانمندی متخصصان داخلی در مرز خودکفایی تولید کاتالیست‌های صنعتی قرار گرفت.

به گزارش «پالایش نفت»، علی زیار، مدیر بازرگانی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گفت: هم‌اکنون در تولید بیش از ۸۰ درصد کاتالیست‌های موردنیاز پالایشگاهی خودکفا شده‌ایم و با دستیابی صد درصدی به دانش فنی

افزایش تولید بنزین تا ۱۰۷ میلیون لیتر در سال ۹۷

ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی شبانه‌روز در حال فعالیت هستند تا مشکلی در تأمین سوخت شهروندان به وجود نیاید.

ستاره خلیج فارس ظرفیت نهایی تولید بنزین کشور به حدود ۱۰۷ میلیون لیتر در روز می‌رسد. معاون وزیر نفت گفت: در تولید، انتقال و توزیع بنزین و دیگر فرآورده‌های نفتی، مجموعه شرکت

وی همچنین به برنامه‌های حمایتی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی برای افزایش ظرفیت کنونی تولید بنزین در کشور خبر داد و گفت: با فعال شدن فاز سوم پالایشگاه میعانات گازی

معاون وزیر نفت: دولت برنامه‌ای برای تغییر قیمت با سهمیه‌بندی بنزین اعلام نکرده است

نیست و حتی ۴۰ میلیون لیتر بنزین مازاد نیز از طریق خطوط لوله سراسری به انبارهای ساری و رشت تزریق شده است. وی تاکید کرد: به هیچ وجه کمبود بنزین در شمال و در کل کشور وجود ندارد و مردم نیز هیچ نگرانی و دغدغهای بابت تأمین بنزین مصرفی نداشته باشند.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ضمن تاکید بر تولید و توزیع مستمر بنزین در سراسر کشور، گفت: دولت و مجلس شورای اسلامی تاکنون تصمیمی درباره تغییر قیمت بنزین نگرفته‌اند. به گزارش «پالایش نفت»، علیرضا صادقی آبادی در حاشیه بازدید از یک جایگاه عرضه بنزین در جاده آمل به محمودآباد اظهار کرد: هیچ‌گونه مشکلی در تولید و توزیع بنزین مورد نیاز در جایگاه‌های عرضه سوخت وجود ندارد.

وی تولید روزانه بنزین در ۱۰ پالایشگاه کشور را بیش از ۹۰ میلیون لیتر اعلام کرد و ادامه داد: این مقدار تولید در نیمه نخست پارسل، ۶۳ میلیون لیتر و سه ماه پایانی ۹۶ حدود ۷۸ میلیون لیتر بود و هم‌اکنون به حدود ۹۰ میلیون لیتر رسیده است.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گفت: هم‌اکنون تأمین بنزین مورد نیاز استان‌های شمالی با خطوط لوله سراسری از پالایشگاه‌های تولیدی کشور به ساری و رشت منتقل می‌شود و با نفتکش‌های جاده‌پیما به انبار نفت چالوس در غرب مازندران حمل می‌شود.

صادق آبادی، خبر تعطیلی جایگاه‌های عرضه بنزین در غرب مازندران را رد کرد و افزود: هیچ‌یک از جایگاه‌های عرضه سوخت در غرب مازندران و گیلان تعطیل

عاشوری: نقشی در قیمت‌گذاری فرآورده‌ها نداریم

مجازند حداکثر تا ۱۰ درصد بالاتر از قیمت پایه تعیین شده، فرآورده‌های خود را به مشتریان عرضه کنند. بنابراین تنها ۱۰ درصد قیمت خوراک صنایع پایین دستی نفت در بورس تعیین می‌شود. عاشوری با تاکید بر اینکه پالایشگاه‌ها و تولیدکننده‌های فرآورده‌های نفتی هیچ نقشی در قیمت‌گذاری ندارند، گفت: پالایشگاه‌ها تنها تولیدکننده فرآورده هستند و فرآورده‌های اصلی نظیر بنزین و گازوئیل براساس قانون در اختیار دولت گذاشته شده و فرآورده‌های فرعی شامل خوراک صنایع پایین دستی در بورس عرضه می‌شوند.

عهده وزارت نفت و به طور ویژه شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی است. وی با بیان اینکه هیچ یک از پالایشگاه‌ها نه دولتی و نه خصوصی حق قیمت‌گذاری فرآورده‌های نفتی را ندارند، گفت: براساس قانون، کشف قیمت پایه توسط دولت صورت می‌گیرد و پالایشگاه‌ها فرآورده‌های ویژه را بر مبنای قیمت پایه برای عرضه در بورس کالا ارائه می‌کنند.

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت با بیان اینکه بورس سازوکار خودش را دارد، افزود: در بورس براساس عرضه و تقاضا، پالایشگاه‌ها

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت گفت: علی‌رغم اینکه پالایشگاه‌ها خصوصی هستند اما براساس تکلیف قانونی، مقید به تبعیت از قیمت‌هایی هستند که دولت تعیین می‌کند.

ناصر عاشوری در گفت‌وگو با خبرنگار صداوسیما با بیان اینکه پالایشگاه‌ها نقشی در تعیین قیمت فرآورده‌ها ندارند، درباره اقدام اخیر شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در خصوص افزایش قیمت خوراک صنایع پایین دستی نفت اظهار داشت: براساس ماده ۷۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب مجلس قیمت‌گذاری فرآورده‌های نفتی به

آغاز تعمیرات اساسی مشعل هیدروکربنی پالایشگاه نفت بندرعباس

جدید جایگزین شود. وی گفت: بر اساس گزارش بازرسی بیش از نیمی از رینگ تزریق بخار و همچنین نازل‌های مربوطه نیز دارای ترک است که برنامه ساخت و تعویض آنها نیز در دستور کار است. بر اساس این گزارش مشعل هیدروکربنی ME-۲۵۰۰۲ دارای ۹۰ متر طول و ظرفیت ۸۳۰ تن گاز در ساعت است. مدیر عملیات شرکت پالایش نفت بندرعباس با تاکید بر اولویت رعایت نکات ایمنی در تعمیرات تصریح کرد: با وجود گرمای هوا و شرایط سخت کاری، با تلاش و همت متخصصان پالایشگاه سعی می‌شود این تعمیرات در زمان کمتری نسبت به زمان تعیین شده اجرا شود.

واحد مشعل با شماره‌های ۲۵۰۲۱-۷ و ۲۵۰۳۱-۷ و همچنین ظروف ۲۵۰۲۵-۷ و ۲۵۰۲۶-۷ پس از باز کردن درب ورودی ظروف (MAN WAY) و تمیزکاری و شست‌وشوی داخل آنها و آماده کردن شرایط ایمن مورد بازرسی و ضخامت‌سنجی قرار گرفته و قسمت‌هایی که دچار خوردگی و کاهش ضخامت شده‌اند تعویض می‌شود. رضانتپور افزود: بخش بالایی (TIP) مشعل پس از پیاده‌سازی به کارگاه مرکزی پالایشگاه منتقل شد و در بازرسی اولیه که از سوی همکاران بازرسی فنی صورت گرفت، مشخص شد عایق نسوز (REFRACTORY) داخل بدنه در بخش بالایی مشعل تخریب شده که مقرر شد با عایق‌های نسوز

تعمیرات اساسی مشعل هیدروکربنی شماره ۲ پالایشگاه نفت بندرعباس مطابق با دستورالعمل تعمیرات دوره‌ای این مشعل آغاز شد. به گزارش «پالایش نفت»، این پالایشگاه دارای هشت مشعل شامل پنج مشعل هیدروکربنی، دو مشعل گازهای اسیدی و یک مشعل گازهای مخازن LPG است که مطابق با برنامه، تعمیرات اساسی مشعل ME-۲۵۰۰۲ که یکی از مشعل‌های اصلی و هیدروکربنی پالایشگاه بندرعباس است در مدت ۴۰ روز با تلاش متخصصان شرکت پالایش نفت بندرعباس اجرا می‌شود. مدیر عملیات شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: در این تعمیرات اساسی کلیه مسیرهای منتهی به مشعل به همراه چهار ظرف مایع‌گیر خط A

مدیرعامل جدید شرکت پالایش نفت اصفهان معرفی شد

صادق آبادی در این مراسم با بیان اینکه برای راه‌اندازی واحد ارتقای تولید نفت‌گاز باید تلاش بیشتری شود، گفت: نتیجه راه‌اندازی این واحد تولید ۲۰ میلیون لیتر نفت‌گاز با کیفیت یورو ۴ خواهد بود. وی افزود: شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی علاوه بر نظارت، در تسریع روند اجرای پروژه‌های پالایشگاه نیز همکاری خواهد کرد. به گفته صادق آبادی ارتقای پالایشگاه و افزایش سودآوری از جمله وظایف مدیرعامل محسوب می‌شود.

در مراسمی با حضور علیرضا صادق‌آبادی، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش و معاون وزیر، مدیران عامل قدیم و جدید پالایشگاه اصفهان تودیع و معارفه شدند. به گزارش «پالایش نفت»، در این مراسم که سه‌شنبه، نهم مرداد ۹۷ در محل پالایشگاه اصفهان برگزار شد، مرتضی ابراهیمی به عنوان مدیرعامل جدید جایگزین لطفعلی چاوشی شد. بر اساس این گزارش همچنین چاوشی به عنوان رئیس هیأت مدیره پالایشگاه اصفهان انتخاب شد.

معاون وزیر نفت تاکید کرد: ضرورت تسریع در اجرای تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز پالایشگاه اصفهان

تداوم تولید در این پالایشگاه را ضروری دانست و گفت: اهمیت پروژه‌های مرتبط با این پالایشگاه و واحد تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز به منظور تولید این محصول با استاندارد یورو ۴ بسیار زیاد است.

به گفته مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، این پروژه ملی باید هر چه زودتر به اتمام و بهره‌برداری برسد. مدیرعامل سابق شرکت پالایش نفت اصفهان نیز به وضع پروژه‌های در دست اجرای این پالایشگاه اشاره کرد و افزود: طرح واحدهای تقطیر ۳ و تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز از مهم‌ترین آن‌هاست. لطفعلی چاوشی با اشاره به واحدهای به بهره‌برداری رسیده در این پالایشگاه گفت: از سال ۸۶ طرح بهبود و بهینه‌سازی فرآیند پالایشگاه اصفهان آغاز شد اما در سال ۸۷ که پالایشگاه به بخش خصوصی واگذار شد به دلیل نبود اعتبار، پروژه‌های عمده طرح به حالت تعلیق درآمد؛ با این حال در سال ۹۲ دو واحد مجتمع بنزین‌سازی به بهره‌برداری رسید. وی اضافه کرد: واحد ایزومریزاسیون (واحد سوم مجتمع) به دلیل نبود کاتالیست متوقف شد تا اینکه توانستیم کاتالیست مورد نیاز را که تکنولوژی ساخت آن تا آن زمان تنها در اختیار دو کشور آمریکا و فرانسه بود، بومی‌سازی کرده و موفق به بهره‌برداری کامل از طرح مذکور در سال ۹۴ شویم.

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران طی بازدید از شرکت پالایش نفت اصفهان، بر ضرورت بهره‌برداری هر چه سریعتر از پروژه واحد تصفیه هیدروژنی نفت‌گاز این پالایشگاه تاکید کرد. به گزارش «پالایش نفت»، علیرضا صادق‌آبادی در بازدید از پالایشگاه اصفهان،

توتال رسماً ایران را ترک کرد

وزیر نفت گفت که توتال به صورت رسمی قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی را ترک کرده است. به گزارش «پالایش نفت»، بیژن نامدار زنگنه در گفت‌وگو با خانه ملت، درباره آخرین وضعیت قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی، گفت: توتال به صورت رسمی قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی را ترک کرده و بیش از ۲ ماه است که اعلام کرده از قرارداد خارج می‌شود. وزیر نفت درباره جایگزین شرکت فرانسوی توتال در قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی تصریح کرد: در حال حاضر فرآیند جایگزینی شرکت دیگر در حال انجام است. پس از انتشار این خبر شرکت فرانسوی نفت و گاز توتال هم در بیانیه‌ای به طور رسمی خروج از پروژه چندین میلیارد دلاری توسعه میدان گاز پارس جنوبی را تأیید کرد. توتال اعلام کرد با خروج از این پروژه، شرکت «سینوپک» چین می‌تواند در صورت تمایل این پروژه را ادامه دهد.

پالایشگاه کرمانشاه از لیست شرکت‌های ماده ۱۴۱ قانون تجارت خارج شد

خصوصی، نتایج صورت‌های مالی بیانگر سوددهی شرکت پالایش نفت کرمانشاه بوده و این شرکت از لیست شرکت‌های قرار گرفته در ماده ۱۴۱ قانون تجارت (شرکت‌های زیان ده) خارج شده است. شرکت پالایش نفت کرمانشاه در تاریخ ۲۰ دی ماه سال ۹۵ به بخش خصوصی واگذار شد و عملکرد مثبت شرکت در طول این مدت نشان از موفقیت همه جانبه پالایشگاه کرمانشاه دارد.

جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت پالایش نفت کرمانشاه برگزار شد. به گزارش «پالایش نفت»، جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه این شرکت در خصوص تصویب صورت‌های مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۹۶ در تاریخ ۲۵ تیر ماه برگزار شد که نتایج این جلسه نشان دهنده موفقیت و سودآوری این شرکت پس از گذشت چند سال است. در پی تلاش‌های پرسنل سخت‌کوش و مدیریت هدفمند بخش

از سال ۵۸ که این پالایشگاه به بهره‌برداری رسید، این حلقه از طریق تلمبه‌خانه‌ای در شهر درچه تأمین می‌شد و هیچ دغه خاصی در این رابطه وجود نداشت اما با خشک شدن زاینده رود باید به فکر منابع جدید آبی داشته باشیم.

مدیرعامل پیشین شرکت پالایش نفت اصفهان با بیان اینکه این شرکت از گذشته تاکنون درباره کاهش مصرف آب حساسیت‌هایی داشته است، مصرف آب پالایشگاه اصفهان در سال گذشته را ۹.۵ میلیون متر مکعب در سال اعلام کرد و افزود: برغم افزایش ظرفیت تولید و راه‌اندازی واحدهای جدید، میزان مصرف آب پالایشگاه با اجرای برنامه‌های کاهش مصرف آب به ۸ میلیون متر مکعب در سال جاری کاهش یافته است.

چاوشی با اشاره به اینکه شرکت پالایش نفت اصفهان در سال ۸۹ طرح مطالعاتی استفاده از پساب را در شرکت تعریف کرد گفت: این شرکت به عنوان نخستین شرکت در استان قرارداد استفاده از پساب را در سال ۹۲ امضاء کرد که خط انتقال آن اجرا شده و تصفیه‌خانه آن هم در حال ساخت است.

او، صرفه جویی در مصرف آب و اجرای طرح‌های جدید برای تأمین آب را از اهداف شرکت اعلام کرد و افزود: لازمه صرفه‌جویی در مصرف آب، تعریف طرح‌های جدید دیگر است و برای ادامه حیات پالایشگاه اصفهان شاید در آینده نزدیک مجبور شویم در طرح‌های انتقال آب از خلیج فارس مشارکت کنیم. وی با بیان اینکه این پالایشگاه در سال ۹۶ هر متر مکعب آب را به طور متوسط حدود ۱۰۰۰ تومان می‌خرد گفت: با احتساب مصرف سالیانه ۸ میلیون متر مکعب آب، این شرکت پارسل ۸ میلیارد تومان بابت مصرف آب هزینه پرداخت کرده است. پالایشگاه اصفهان امسال به صورت مقطعی و برای برخی مصارف، هر متر مکعب آب را تا ۲۵۰۰ تومان خریده است که این مساله تهدیدی برای شرکت محسوب می‌شود و باید با اجرای طرح‌های مهم، مصرف آب را در پالایشگاه به شدت کاهش دهیم.

پالایشگاه هستیم و به همین دلیل به سمت صادرات نفت کوره اقدام کردیم.

مدیرعامل سابق شرکت پالایش نفت اصفهان ادامه داد: در حال حاضر بخشی از نفت کوره پالایشگاه صادر می‌شود اما از سال ۲۰۲۰ میلادی و بر اساس قوانین بین‌المللی اجازه فروش نفت کوره در خارج از کشور را نخواهیم داشت و این مساله یکی از حساس‌ترین مسائل شرکت پالایش نفت اصفهان است.

چاوشی گفت: اگر برای حل این مساله فکری نشود، نفت کوره تولیدی پالایشگاه نه در داخل کشور قابل مصرف بوده و نه در خارج از کشور قابل فروش است و با توقف تولید روبرو خواهیم شد. این پالایشگاه در سال ۱۳۵۲ به صورت مشترک توسط یک شرکت آمریکایی و آلمانی طراحی و در سال ۱۳۵۸ توسط متخصصان داخلی راه‌اندازی شد و به بهره‌برداری رسید. تکنولوژی و الگوی تولید استفاده شده در طراحی این پالایشگاه برای تولید فرآورده‌های نفتی مربوط به حدود ۴۵ سال پیش است که به طور قطع هیچ کدام از آنها جوابگوی نیاز امروز نیست.

وی با بیان اینکه پالایشگاه اصفهان برای نوسازی و آمادگی برای مقابله با تهدیدهای کنونی و احتمالی پیش روی آن از جمله بحران کم آبی، برنامه بلند و راهبردی و چشم‌انداز تعریف کرده است گفت: شرکت پالایش نفت اصفهان در افق ۱۴۰۰ با تکیه بر ارزش‌های سازمانی، سرمایه‌های انسانی و استفاده از فن‌آوری‌های نوین در راستای تأمین منافع سهامداران و سایر ذینفعان و دستیابی به استانداردهای جهانی فرآورده‌ها و زیست محیطی، سرمایه شرکت‌های تولید کننده فرآورده‌های نفتی کشور خواهد بود.

چاوشی در ادامه با اشاره به اینکه صنعت پالایش نفت وابستگی شدیدی به آب دارد افزود: منبع اصلی تأمین‌کننده آب پالایشگاه اصفهان روخانه زاینده‌رود بوده که به دلیل خشک شدن آن، منبع اصلی تأمین آب را از دست داده است. میزان حلقه پالایشگاه اصفهان از زاینده‌رود ۱۰ میلیون متر مکعب در سال است.

اجرای طرح بهینه‌سازی و بهبود فرایند تولید پالایشگاه اصفهان ضروری به نظر می‌رسد و ادامه حیات این پالایشگاه وابسته به اجرای این طرح است. به گزارش «پالایش نفت»، مدیرعامل وقت شرکت پالایش نفت اصفهان، اهداف کلی اجرای طرح بهینه‌سازی و بهبود فرایند تولید پالایشگاه اصفهان را، ارتقای کیفیت محصولات پالایشگاه مطابق با استاندارد یورو ۵ برای پاسخگویی به نیاز کشور، کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی، کاهش خوراک نفت خام پالایشگاه و تثبیت ظرفیت آن از ۳۷۵ هزار بشکه به ۳۶۰ هزار بشکه در روز، افزایش تولید محصولات سبک به‌ویژه بنزین و کاهش تولید محصولات سنگین (نفت کوره) و همچنین تولید محصولات جدید شامل پروپیلن و بنزین سوپر برشمرده و افزود: قراردادهای اجرای طرح بهینه‌سازی و بهبود فرایند تولید پالایشگاه اصفهان از سال ۸۶ امضاء ولی اجرای آن متوقف مانده است.

چاوشی، علت اصلی اجرای نشدن این طرح را هزینه بالای آن اعلام کرد و گفت: برای اجرای طرح تبدیل نفت کوره به محصولات با ارزش و سبک همچون بنزین و گازوئیل به حدود ۲ میلیارد دلار نیاز است. او افزود: هزینه اجرای این طرح با درآمدهای شرکت پالایش نفت اصفهان تأمین نخواهد شد و انتظار است که بخشی از آن از طریق سهامداران تأمین شود.

وی با بیان اینکه نفت کوره بخش عمده‌ای از محصولات این پالایشگاه است که گوگرد بالایی دارد گفت: بخشی از آن در طول سال‌ها در کوره‌های پالایشگاه اصفهان و بخشی دیگر نیز در نیروگاه‌های تولید برق کشور استفاده می‌شد زیرا هیچ دغدغه زیست محیطی و ممنوعیتی برای استفاده از آن وجود نداشت اما به تدریج به دلیل مسائل زیست محیطی و رعایت الزامات آن، استفاده از نفت کوره محدود و ممنوع شده است؛ به طوری که پالایشگاه اصفهان برای رعایت الزامات زیست محیطی در ابتدا تمامی مشعل‌های کوره‌های گازسوز خود را جایگزین مشعل‌های سوخت مایع کرده است.

چاوشی، دلیل احداث نیروگاه شهید محمد منتظری در کنار پالایشگاه اصفهان را استفاده از نفت کوره تولیدی پالایشگاه دانست و افزود: نیروگاه شهید محمد منتظری اصفهان در طول ۳۰ سال از نفت کوره پالایشگاه برای تولید برق استفاده می‌کرد اما به دلیل ممنوعیت‌ها و رعایت الزامات زیست محیطی، تمام مشعل‌های سوخت نفت کوره این نیروگاه در سال ۹۲ پلمپ و گاز جایگزین نفت کوره شد. این پالایشگاه برای ادامه حیات خود فقط چند روز می‌تواند نفت کوره تولیدی را ذخیره‌سازی کند و اگر نفت کوره تولیدی برداشت و یا استفاده نشود مجبور به تعطیلی

تعمیرات اساسی ۳ واحد عملیاتی مهم شرکت پالایش نفت اصفهان

تقطیر، کاهش گرانی و گاز مایع نیز انجام می‌پذیرد. علیرضا قزوینی‌زاده گفت: این تعمیرات که در فصل گرما و شرایط بحرانی آب صورت گرفته، با همکاری کارکنان شرکت به همراه ۱۰۰۰ نفر نیروی پیمانکاری (جذب موقت) بدون وقفه و تعطیلی ادامه داشته است. مدیر نگهداری و تعمیرات پالایشگاه اصفهان، با بیان اینکه در این تعمیرات اساسی، ادارات تعمیرات، بهره‌برداری، HSE، خدمات فنی - مهندسی، روابط عمومی، حراست و خدمات عمومی و اجتماعی همکاری داشته‌اند، اظهار کرد: کار تعمیرات اساسی ۲۴ ساعته و با کلیه نفرات و تجهیزات اداره تعمیرات انجام شده و تمام تلاش بر این بوده که با به‌کارگیری نیروهای متخصص، مجرب و کارآموده از تمام بخش‌های اداره تعمیرات و استفاده حداکثری از زمان و امکانات شرکت علیرغم حجم زیاد و سنگین کارهای تعمیراتی با رعایت کلیه اصول ایمنی و زیست‌محیطی، زمان انجام به حداقل برسد.

قزوینی‌زاده واحدهای مورد تعمیرات را بسیار با اهمیت خواند و اظهار کرد: خوراک واحد تقطیر شماره ۲ این شرکت، به طور متوسط روزانه ۱۴۰ هزار بشکه است که تولیدات آن گاز مایع، بنزین سبک، بنزین خام، گازوئیل سبک و سنگین و خوراک واحدهای آیزوماکس، شرکت نفت سپاهان و شرکت نفت جی است و واحد گاز مایع شماره ۲ نیز با دریافت خوراک ۱۲ هزار بشکه در روز، گاز مایع تولید می‌کند. همچنین خوراک واحد کاهش گرانی شماره ۲، روزانه ۴۰ هزار بشکه و تولیدات آن گاز مایع، هات اویل، بنزین و تار است.

تعمیرات اساسی واحدهای تقطیر، کاهش گرانی و گاز مایع شماره دو شرکت پالایش نفت اصفهان انجام شد. به گزارش «پالایش نفت»، مدیر نگهداری و تعمیرات شرکت پالایش نفت اصفهان پیش‌تر درباره این تعمیرات گفته بود: همزمان با تعمیرات اساسی، با توجه به راه‌اندازی واحد تقطیر ۳ در آینده نزدیک و نیاز به ارتباطات عملیاتی بین سه واحد تقطیر شرکت، خطوط لوله ارتباطی در طی این تعمیرات اساسی اجرا می‌شود. همچنین پروژه روزمینی کردن مسیر آب‌های خنک‌کننده واحدهای

از ابتدای سال ۹۷ تاکنون تولید بنزین ایران ۵۰ درصد افزایش یافت

معنا که می‌توانیم روزانه ۱۲۰ هزار بشکه خوراک بیشتر به این پالایشگاه تزریق کنیم و به ظرفیت تولید ۳۶۰ هزار بشکه در روز برسیم. معاون وزیر نفت در امور پالایش گفت: مقدار تولید بنزین در این پالایشگاه پس از بهره‌برداری از فاز دوم آن ۲۶ میلیون لیتر تثبیت شده بود که با افزایش تقاضا برای بنزین با توجه به همزمانی با ایام تعطیلات تابستانی، ۵٫۱ میلیون لیتر به تولید بنزین پالایشگاه اضافه شد و به ۲۷٫۵ میلیون لیتر در روز رسید که این میزان از ابتدای شهریور ماه باز هم افزایش می‌یابد و به ۳۰ میلیون لیتر در روز خواهد رسید. مدیرعامل پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیز از رسیدن مقدار تولید بنزین این پالایشگاه به ۲۷ میلیون و ۵۰۰ هزار لیتر در روز خبر داد. محمد علی دادور با بیان اینکه تولید بنزین پالایشگاه ستاره خلیج فارس تا پایان شهریورماه به ۳۰ میلیون لیتر در روز می‌رسد، افزود: تولید این پالایشگاه در شرایط پایدار قرار دارد و امروز (۱۱ مردادماه) از ۲۶ میلیون لیتر به ۲۷ میلیون و ۵۰۰ هزار لیتر در روز رسید.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از رشد ۵۰ درصدی تولید بنزین کشور از ابتدای سال ۹۷ تاکنون نسبت به نیمه نخست سال ۹۶ خبر داد.

به گزارش «پالایش نفت»، علیرضا صادق‌آبادی در حاشیه بازدید از پروژه ملی پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس گفت: از ابتدای امسال تاکنون به طور میانگین روزانه ۹۳ میلیون لیتر بنزین در کشور تولید شده است که در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۶، حدود ۵۰ درصد رشد نشان می‌دهد.

وی افزود: میانگین تولید روزانه بنزین کشور در شش ماه نخست سال قبل ۶۳ میلیون لیتر در روز بود که در سه ماه پایانی همان سال با افتتاح فاز نخست پالایشگاه ستاره خلیج فارس به روزانه ۷۸ میلیون لیتر افزایش یافت. خوشبختانه در تولید بنزین موردنیاز کشور به خودکفایی رسیده‌ایم.

بر اساس این گزارش، به طور میانگین روزانه ۵٫۲۷ میلیون لیتر بنزین در پالایشگاه ستاره خلیج فارس تولید می‌شود که با بهره‌برداری از فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس تا پایان امسال و تولید روزانه ۳۰ میلیون لیتر بنزین در این پالایشگاه، بنزین تولیدی در کشور به روزانه ۱۰۷ میلیون لیتر می‌رسد.

تولید بنزین در پالایشگاه ستاره خلیج فارس به روزانه ۴۰ میلیون لیتر می‌رسد. مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گفت: با بهره‌برداری از فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس تولید بنزین در این پالایشگاه به محدوده ۴۰ میلیون لیتر در روز می‌رسد. صادق‌آبادی افزود: تولید بنزین کشور در مرداد ماه به‌طور میانگین ۹۳ میلیون لیتر در روز بود که تقریباً از مصرف بالاتر است، اما تفاوت تولید و مصرف آن قدر نیست که فعلاً در بحث صادرات به کار گرفته شود و بنزین مازاد تولیدی به ذخایر راهبردی کشور افزوده می‌شود.

وی با بیان این‌که فاز سوم پالایشگاه ستاره خلیج فارس از سه واحد تقطیر تصفیه هیدروژنی نفتا و واحد بنزین‌سازی و ایزومریزاسیون تشکیل شده است، تأکید کرد: واحد نخست که واحد تقطیر است به‌طور کامل به بهره‌برداری رسیده است، به این

امضای قرارداد زیست‌محیطی پالایشگاه تبریز با شرکت آلمانی

جهت ارتقاء کیفی فرآورده‌های تولیدی، توسعه فضای سبز در ۱۰ هکتار از زمین‌های شرکت و اطراف آن را بصورت درختکاری در دست انجام دارد.

واحد گوگردسازی (۱۱۰ تن در روز) عنوان کرد و گفت: این پروژه با هدف افزایش راندمان بازیافت گوگرد و افزایش توان استحصال گوگرد اجرا می‌شود. باقری با اشاره به اینکه ۹۰ درصد فرآورده‌های پالایشگاه تبریز خدماتی است، اظهار کرد: شرکت پالایش نفت تبریز در انجام طرح‌ها و پروژه‌های مختلف خود نسبت به موضوعات زیست‌محیطی توجه ویژه دارد.

وی گفت: بر اساس توافق‌نامه منعقدشده با شهرداری کلانشهر تبریز، این شرکت همگام و همزمان با اجرای طرح‌های زیست‌محیطی پالایشگاه

مدیرعامل شرکت پالایش نفت تبریز از امضای قرارداد همکاری بین این شرکت با کنسرسیومی متشکل از یک شرکت آلمانی و شرکت ایرانی کیمیا پتروگاز ایلینا خبر داد. به گزارش «پالایش نفت»، غلامرضا باقری دیزج اظهار کرد: این قرارداد همکاری برای بازیافت گازهای انتهایی گوگردسازی شرکت پالایش نفت تبریز منعقد شده است.

وی ادامه داد: این پروژه همکاری به مدت ۲۴ ماه با اعتبار ۱۲ میلیون دلار در راستای اهداف زیست‌محیطی شرکت اجرا می‌شود. باقری ظرفیت واحد بازیافت گازهای انتهایی را متناسب با ظرفیت

سهام پالایشگاه ستاره خلیج فارس در بورس عرضه می‌شود

بنزین بی‌نیاز شود، ادامه داد: تا پایان امسال فاز سوم پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس راه‌اندازی می‌شود که این سه فاز در کنار یکدیگر ۵۰ درصد بنزین تولیدی کشور را پوشش می‌دهند و دیگر پالایشگاه‌ها نیز ۵۰ درصد دیگر بنزین مورد نیاز کشور را تأمین می‌کنند.

مدیرعامل تاپیکو با اشاره به عزم وزارت نفت در دو سال اخیر برای راه‌اندازی این پروژه ملی اظهار کرد: در دولت یازدهم و دوازدهم شاهد پیشرفت خیره‌کننده روند ساخت این پروژه عظیم بودیم که سرانجام فاز نخست و دوم این پالایشگاه با هدف تولید بنزین یورو ۴ و یورو ۵ که مطابق با استانداردهای روزآمد اروپاست راه‌اندازی شده است و اکنون روزانه ۲۴ میلیون لیتر بنزین در این دو فاز تولید می‌شود.

مخدومی درباره ورود سهام این شرکت به بازار بورس اوراق بهادار گفت: یک شرکت بورسی نسبت به یک شرکت غیر بورسی الزام‌های متفاوتی دارد و همین الزام‌ها سبب می‌شود تا سهام خود را در فرصت‌های معینی به بازار بورس عرضه کند.

براساس دستور رئیس‌جمهوری در مراسم افتتاح فاز دوم پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس مبنی بر الزام عرضه سهام این پالایشگاه در بورس، پیگیری‌های لازم برای اجرای این دستور انجام شده و از آنجا که پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس یک پروژه ملی به شمار می‌آید، بدون شک مساعدت دولت را به دنبال دارد.

نتهی به پایان سال ۹۶ تهیه و به گروه حسابرسی نیز ارائه شده است که تا پایان تیرماه صورت‌های مالی تأیید و سپس منتشر خواهند شد. بر اساس این گزارش، تاپیکو با ۴۹ درصد سهم یکی از سهامداران عمده پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس است.

ستاره خلیج فارس از جمله شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با مالکیت ۱۸ درصد از سهام این پالایشگاه، همکاری لازم برای عرضه سهام در بورس اوراق بهادار را داشته باشند.

مختومی ادامه داد: به منظور امکان حضور بیشتر مردم در بازارهای سرمایه و نقدینگی با تولید مستمر، استقبال اولیه از طرف بازار سرمایه نسبت به عرضه سهام پالایشگاه ستاره خلیج فارس انجام شده است.

مدیرعامل تاپیکو اعلام کرد: فاز سوم ستاره خلیج فارس تا پایان امسال به بهره‌برداری آزمایشی می‌رسد و در سه ماه نخست سال ۹۸ مورد بهره‌برداری رسمی قرار می‌گیرد. مخدومی همچنین از اختصاص سرمایه‌گذاری ۷۰۰ میلیون یورویی به پروژه ساخت و تکمیل پالایشگاه ستاره خلیج فارس خبر داد.

وی با تأکید بر این که پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس سبب می‌شود که کشور از واردات

به دنبال دستور رئیس‌جمهور برای عرضه سهام پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس در بورس، ملزومات ورود سهام این پالایشگاه به بورس فراهم می‌شود.

به گزارش «پالایش نفت»، محمود مخدومی - مدیرعامل شرکت تاپیکو - روز ۱۹ تیرماه در آیین پنجمین سالروز ورود این شرکت به بورس اوراق بهادار تهران گفت: دکتر حسن روحانی، رئیس‌جمهوری در مراسم افتتاح پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس دستور داد تا ملزومات ورود سهام این شرکت به بورس فراهم شود، بنابراین بلافاصله پس از این دستور با همکاری سازمان تأمین اجتماعی و شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) طرح عرضه سهام پالایشگاه ستاره خلیج فارس به بورس در دستور کار قرار گرفت تا امکان عرضه سهام این پالایشگاه فراهم شود.

وی افزود: امیدواریم دو سهامدار دیگر پالایشگاه

نیروهای ستاره خلیج فارس جزو جوان ترین های صنعت پالایش ایران هستند

میلیون لیتر در روز اعلام کرد و ادامه داد: اکنون از ظرفیت مازاد این دو فاز استفاده و روزانه ۲۶ میلیون لیتر بنزین تولید می‌کنیم. صادق آبادی با بیان این که بسیاری از کارکنان پالایشگاه ستاره خلیج فارس متولدین سال‌های ۶۷ تا ۷۴ یا همان دهه هفتادی‌ها هستند، اظهار کرد: حتی در گروه تشکیل شده برای طراحی سیستم کنترل ماشین‌های دوار، درصد بالایی از کارکنان جوانان متولد دهه ۷۰ بودند و موفقیت ساخت این تجهیز، براساس تجربه جوانان حاصل شد.

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با اشاره به نقش تاثیرگذار جوانان در راهاندازی دو فاز پالایشگاه ستاره خلیج فارس گفت: دهه‌هفتادی‌ها با چالش‌های بزرگی روبرو بودند، اما توانستند تجهیزاتی را در کارگاه پالایشگاه طراحی و راهاندازی کنند که تأمین آن از خارج کشور، بهره‌برداری از ستاره خلیج فارس را حدود دو سال به تأخیر می‌انداخت.

به گزارش «پالایش نفت»، علیرضا صادق آبادی درباره حضور جوانان در پیشبرد راهاندازی پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس گفت: اطمینان دارم نیروهای پالایشگاه ستاره خلیج فارس در زمره جوان ترین نیروهای صنعت پالایش هستند. این جوانان با چالش‌های بسیار بزرگی روبرو شدند، اما از آنجا که میدان تجربه در کنار یک اتاق فکر خوب در اختیارشان قرار گرفت، رشد بسیار خوبی داشتند. وی افزود: دو تا از سازندگان اساسی، تجهیزات را به ما ندادند، یا در راهاندازی تجهیزات شرکت نکردند. شاید باورنکردنی باشد، اما یکی از این تجهیزات در مدت سه هفته در کارگاه پالایشگاه ستاره خلیج فارس ساخته شد.

به گفته صادق آبادی، ساخت این تجهیز که یکی از تجهیزات بسیار اساسی واحد سی‌سی‌آر و اکتانایزر است، با ریسک بسیار زیاد انجام شد، زیرا اگر سیستم کنترل تجهیزات دوار این پروژه که از سوی کارکنان پالایشگاه ستاره خلیج فارس طراحی شده جواب نمی‌داد، ماشین دوار بی‌استفاده باقی می‌ماند. معاون وزیر نفت در امور پالایش و پخش، میزان تولید دو فاز نخست پالایشگاه ستاره خلیج فارس را ۲۴

ستاره خلیج فارس از خروج ۴,۵ میلیارد دلار از کشور جلوگیری کرد

ذخیره می‌شود.

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در این باره به خبرنگار شانا گفت: پالایشگاه ستاره خلیج فارس در فاز نخست روزانه ۲۴ میلیون لیتر بنزین یورو ۵ و ۶ میلیون لیتر فرآورده میان تقطیر تحویل می‌دهد که اگر ارزش هر لیتر را ۵۰ سنت در نظر بگیریم، مجموع آن برابر با ۱۵ میلیون دلار در روز می‌شود.

علیرضا صادق آبادی افزود: این پالایشگاه از زمان افتتاح فاز نخست آن از سوی رئیس جمهوری تاکنون ۳ میلیارد و ۷۰۰ میلیون لیتر بنزین، یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون لیتر نفت گاز، ۵۰۰ میلیون لیتر گاز مایع و ۹ میلیارد لیتر سایر فرآورده را تولید کرده است.

به گفته وی، مجموع این تولیدات، ارزشی حدود ۵ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار داشته که به همین میزان، از خروج ارز جلوگیری شده است.

معاون وزیر نفت، تصریح کرد: تولید ۲۴ میلیون لیتر بنزین و ۶ میلیون لیتر نفت گاز با کیفیت و همچنین جلوگیری از خروج ارز، مهم‌ترین تأثیر مثبت و مستقیم پالایشگاه ستاره خلیج فارس برای مردم و کشور بوده که به طور مستقیم ایجاد شده است.

فاز دوم پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس روز هفتم تیرماه با ظرفیت تولید ۱۲ میلیون لیتر بنزین یورو ۵، با حضور حسن روحانی رئیس‌جمهور و بیژن نامدار زنگنه وزیر نفت، افتتاح شد.

پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج فارس از زمان افتتاح فاز نخست آن در دی‌ماه پارسال تا امروز، در بحبوحه شدت گرفتن تب ارزی در کشور، از خروج ۴,۵ میلیارد دلار ارز جلوگیری کرده است.

به گزارش «پالایش نفت»، ستاره خلیج فارس، بزرگ‌ترین پالایشگاه میعانات گازی دنیا در ایران و با ظرفیت ۳۶۰ میلیون لیتر به طور رسمی با حضور حسن روحانی، رئیس‌جمهوری افتتاح شد؛ پالایشگاهی که اکنون روزانه حدود ۱۵ میلیون دلار تنها از بابت تولید سه فرآورده بنزین، نفت گاز و گاز مایع آن در کشور ارز

پیام تسلیت رئیس روابط عمومی انجمن در پی گذشت رئیس روابط عمومی پالایشگاه شیراز

بدین شرح است: «درگذشت همکار خدوم و زحمتکش شرکت پالایش نفت شیراز شادروان حاج محمد کاوسی فر را به خانواده معزز و داغ‌دیده و همکاران تلاشگر صنعت پالایش نفت تسلیت عرض نموده و برای آن مرحوم از درگاه خداوند متعال رحمت و غفران واسعه الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نمایم».

رئیس روابط عمومی انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت، در پیامی درگذشت رئیس روابط عمومی پالایشگاه شیراز را تسلیت گفت. به گزارش «پالایش نفت»، رئیس روابط عمومی انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت، درگذشت محمد کاوسی فر، رئیس روابط عمومی پالایشگاه شیراز را تسلیت گفت. متن این پیام

بهره‌برداری از واحد گرانول‌سازی گوگرد شرکت پالایش نفت بندرعباس

گرانول شده در بسته‌های ۵۰ کیلوگرمی و یک تنی وجود دارد. روزانه ۱۳۰ تن گوگرد در شرکت پالایش نفت بندرعباس تولید می‌شود که با اضافه شدن واحد بازیافت گوگرد جدید در پروژه ملی افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت بنزین و گازوئیل پالایشگاه بندرعباس با ظرفیت تولید روزانه ۱۲۰ تن گوگرد، مجموع گوگرد تولیدی در این پالایشگاه به ۲۵۰ تن در روز افزایش می‌یابد.

واحد گرانول‌سازی گوگرد پالایشگاه نفت بندرعباس با ظرفیت ۲۵۰ تن در روز به بهره‌برداری رسید. به گزارش «پالایش نفت»، واحد گرانول‌سازی گوگرد از طرح‌های جانبی پروژه ملی طرح افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت بنزین و گازوئیل شرکت پالایش نفت بندرعباس است که با تلاش و همت متخصصان پالایشگاه بندرعباس بطور کامل به بهره‌برداری رسید. در فرآیند گرانوله کردن، گوگرد مذاب به دانه‌های گرانول با دانه‌بندی مشخص تبدیل می‌شود.

مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: واحد گرانول‌سازی در راستای حذف آثار مخرب زیست‌محیطی ذرات گوگرد در هوا و با هدف کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی، با ظرفیت تولید ۲۵۰ تن در روز گوگرد گرانول راه‌اندازی شد. هاشم نامور با اشاره به اینکه در این واحد، گرانول گوگرد با قطر دو تا شش میلی‌متر و با امکان بارگیری به شکل فله و بسته‌بندی تولید می‌شود، افزود: تا پیش از این، گوگرد تولیدی پالایشگاه به صورت کلوخه به بازار عرضه می‌شد که علاوه بر آلودگی زیست‌محیطی ناشی از پراکنده شدن به شکل غبار گوگردی، بازار عرضه آن نیز محدود بود. وی گفت: با راه‌اندازی واحد گرانول‌سازی، کل گوگرد تولیدی در پالایشگاه بندرعباس به صورت گرانول که دارای ارزش افزوده بیشتری است تولید می‌شود و در بخش بسته‌بندی نیز، با توجه به نیاز مشتریان امکان بسته‌بندی گوگرد

بهره‌برداری از سامانه پایش گازهای خروجی شرکت پالایش نفت بندرعباس

متعلقات مربوطه و ارسال آنلاین اطلاعات به اداره کل محیط زیست هرمزگان است.

رئیس بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: هم‌اکنون کلیه آنالیزها تأمین، نصب و با موفقیت راه‌اندازی شده‌اند و در حال بهره‌برداری است.

وی تصریح کرد: تجهیزات پایش آلاینده‌های زیست‌محیطی که در پالایشگاه بندرعباس نصب شده است، در مقایسه با دستگاه‌های اندازه‌گیری آلودگی مشابه از دقت و حساسیت بالاتری برخوردار است و پارامترهایی مانند گازها، ذرات خروجی و دما را به طور آنلاین پایش می‌کند.

خاورسنجی با بیان اینکه هم‌اکنون با مراقبت و اجرای طرح‌های زیست‌محیطی میزان انتشار آلاینده‌ها در پالایشگاه نفت بندرعباس کمتر از حد استاندارد است، افزود: با اقدامات صورت گرفته میزان انتشار گازهای SO_۲ و NO_x و همچنین میزان انتشار گاز CO بسیار کمتر از استانداردهای تعیین شده از سوی سازمان محیط زیست است.

وی اظهار کرد: نصب و راه‌اندازی ایستگاه سیار و ثابت سنجش آلاینده‌ها با قابلیت اندازه‌گیری ۱۴ پارامتر از آلاینده‌های زیست‌محیطی و شش پارامتر هواشناسی، کاهش ضایعات، طرح تصفیه و بازیافت لجن‌های حوضچه تبخیر، سامانه پایش آلودگی آب و خاک و توسعه فضای سبز از دیگر طرح‌های اجرا شده در پالایشگاه بندرعباس به منظور حفظ و صیانت از محیط زیست است.

پایش مستمر، کنترل و کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی و حفظ آن در محدوده مجاز طراحی و اجرا شده است.

خاورسنجی با اشاره به اینکه پالایشگاه بندرعباس در نصب این سامانه در بین پالایشگاه‌های کشور، جزو پالایشگاه‌های پیشرو کشور است، افزود: این پروژه مشتمل بر خرید و نصب پنج دستگاه آنالایزر و قطعات جانبی مورد نیاز و تهیه امکانات لازم برای کالیبره کردن آنالایزر و همچنین لوله‌کشی لوله‌های کپسول‌های گاز مرجع و هوا برای کالیبراسیون و تنظیم سنسور آنالایزر، هوای تزریقی، بخار و

سامانه آنلاین پایش گازهای خروجی دودکش‌های شرکت پالایش نفت بندرعباس با موفقیت به بهره‌برداری رسید.

به گزارش «پالایش نفت»، سامانه آنلاین پایش گازهای خروجی بر روی پنج دودکش پالایشگاه بندرعباس نصب و راه‌اندازی شده است و با توجه به دسترسی اداره کل محیط زیست استان هرمزگان گازهای خروجی دودکش‌های متصل به این سامانه بصورت مستمر پایش می‌شوند.

رئیس بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: این طرح با هدف

برگزاری رزمایش مقابله با آتش و امداد و نجات در پالایشگاه بندرعباس

پیامدهای ناشی از انفجار و آتش سوزی، سنجش سطح آمادگی نفرات و کافی بودن تجهیزات با حضور نیروهای آتش نشانی، بهره برداری، حراست، ایمنی، مرکز سلامت کار و پدافند غیر عامل و مدیریت بحران برگزار شد.

مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: افزایش توان عملیاتی و قدرت تصمیم گیری مسئولان در شرایط اضطراری، ارزیابی توانایی و سرعت عمل گروه های امدادی و بهره برداری، اطمینان از آماده به کار بودن وسایل و تجهیزات، ارزیابی دستورالعمل های H.S.E و تیم های کاری، شناسایی نقاط قوت، ضعف و ارزیابی عملکرد از مهمترین اهداف برگزاری این رزمایش بود.

هاشم نامور افزود: سرعت در برقراری ارتباط صحیح، حضور به موقع تیم های آتش نشانی و امداد و نجات در محل حادثه، نجات مصدوم، تخلیه محوطه، کنترل و اطفاء حریق و انجام اقدامات اولیه لازم از سوی همکاران اورژانس و انتقال مصدومان از دیگر برنامه های تعیین شده در این رزمایش بود.

وی گفت: وجود هماهنگی های لازم گروه های شرکت کننده، عملکرد خوب تیم بهره برداری و همچنین عملکرد سریع و مؤثر تیم آتش نشانی از نقاط قوت رزمایش بود.

رزمایش مقابله با آتش و امداد و نجات مصدوم، به منظور حفظ آمادگی و ارتقاء توان مقابله با بحران، در واحد تقطیر ۷۱ شرکت پالایش نفت بندرعباس برگزار شد. به گزارش «پالایش نفت»، این رزمایش به منظور شناخت نقاط آسیب پذیر و

واحد تصفیه نفت گاز طرح افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت پالایشگاه نفت بندرعباس آماده بهره برداری شد

شرکت پالایش نفت بندرعباس افزود: واحدهای بنزین سازی و بخش تصفیه نفتای سبک و واحد ایزومریزاسیون این طرح با تلاش کارکنان متعهد و متخصص پالایشگاه بندرعباس در سال گذشته به بهره برداری رسید و واحد گرانول سازی گوگرد نیز در ماه گذشته راه اندازی شد و هم اکنون نیز واحد تصفیه نفت گاز هیدروژنی در مراحل پایانی آماده سازی و واحد آمین و بازیافت گوگرد نیز در حال تکمیل شدن است.

مهندس نامور بیان داشت: افزایش ظرفیت تولید بنزین، کاهش انتشار آلاینده های زیست محیطی، بهبود عملکرد اقتصادی، بهینه سازی مصرف انرژی، استفاده حداکثری از ظرفیتهای فراهم شدن زمینه اشتغال و ارتقای سطح دانش و تجربه نیروی انسانی از مزایای بهره برداری از این طرح است. شرکت پالایش نفت بندرعباس با ظرفیت اسمی پالایش روزانه ۳۵۰ هزار بشکه نفت خام سنگین و میعانات گازی، در حال حاضر ۱۸ درصد از نیاز کشور به انرژی و فرآورده های نفتی را تأمین می کند که فرآورده های تولیدی آن در دو گروه اصلی و ویژه طبقه بندی می شود.

محصولات اصلی شامل گاز مایع، بنزین، نفت سفید، سوخت جت، نفت گاز و نفت کوره است که مطابق مقررات به وزارت نفت تحویل داده می شود. محصولات فرعی نیز شامل حلال ۴۰۲، و کیوم باتوم، و کیوم سلاپس، آیزوریسایکل، لوبکات سنگین و گوگرد است که از طریق بورس کالا و انرژی عرضه می شود.

واحد تصفیه نفت گاز طرح افزایش ظرفیت و بهبود کیفیت پالایشگاه نفت بندرعباس آماده بهره برداری شد

به گزارش «پالایش نفت»، کوره واحد تصفیه نفت گاز طرح ارتقاء کیفیت محصولات نفتی پالایشگاه نفت بندرعباس با تلاش شبانه روزی متخصصان این شرکت در گرمای ۵۰ درجه هوای هرمزگان با موفقیت راه اندازی شد.

واحد تصفیه نفت گاز با هیدروژن یکی از واحدهای طرح افزایش ظرفیت تولید و بهبود کیفیت پالایشگاه بندرعباس با ظرفیت روزانه ۵۰ هزار بشکه است که در مرحله نهایی تکمیل عملیات اجرایی و پیش راه اندازی قرار دارد و با کاهش گوگرد موجود در نفت گاز به کمتر از ۵۰ PPM موجب تولید نفت گاز با استاندارد یورو ۴ می شود. مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس گفت: واحد تصفیه نفت گاز هیدروژنی دارای دو کوره است که کوره شماره یک با موفقیت راه اندازی شد و کوره شماره دو نیز در حال آماده سازی نهایی برای راه اندازی است.

مهندس هاشم نامور با بیان اینکه کوره بخش مهمی از واحد است که ایمنی و اتصال درست آن با اتاق کنترل از اهمیت بالایی برخوردار است، افزود: با تلاش و همت شبانه روزی متخصصان پالایشگاه همه اتصالات ابزار دقیق، بخش سوخت، اتصالات داخلی، بازرسی های مکانیکال و قسمت های راهبردی کوره با رعایت کامل ایمنی و بر اساس استانداردهای فنی با موفقیت اجرا و به منظور راه اندازی تحویل واحد بهره بردار و مهندسی پالایش شد.

وی در رابطه با عملکرد کوره ها نیز گفت: در کوره نخست سیال تا حدود ۳۸۰ درجه سانتیگراد حرارت داده می شود و سپس سیال وارد راکتور شده و در راکتورها گوگرد از سیال جدا و پس از آن سیال وارد کوره دوم می شود و گوگرد در این کوره با هیدروژن واکنش داده و به شکل سولفور هیدروژن از آن خارج می شود. مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس با اشاره به این نکته که واحد تصفیه نفت گاز هیدروژنی به طور کلی در مرحله تکمیل عملیات اجرایی و پیش راه اندازی قرار دارد، افزود: دیگر بخش های این واحد شامل راکتورها و همچنین کمپرسور گاز گردشی آن نیز در مراحل نهایی آماده سازی قرار دارند.

مهندس نامور تصریح کرد: کاتالیست های راکتورها آماده بارگیری است و کمپرسور گاز گردشی نیز در حال آماده سازی برای آزمایش سرعت چرخش است. وی در رابطه با شرایط کلی طرح افزایش ظرفیت تولید و بهبود کیفیت بنزین گفت: هم اکنون پیشرفت فیزیکی این طرح ۸۰ درصد است. مدیرعامل

زنگنه در مجلس:

فعالیت‌های نفتی در سطح خوب ایمنی انجام می‌شود

تلاش وزارت نفت برای کاهش حوادث

عمر استهلاک یک واحد پالایشگاهی حداکثر ۳۰ سال است. بسیاری از پالایشگاه‌ها مستهلک شده‌اند و در تاسیسات جنوب هم ۱۰ مورد سوراخ شدن لوله داریم که منابعی برای بازسازی و نوسازی آن وجود ندارد.»

وی عدم ایفای نقش مؤثر بیمه‌ها را از جمله مشکلات در این حوزه عنوان و خاطر نشان کرد: «در همه دنیا ایمنی را از طریق بیمه اعمال می‌کنند، اما بیمه‌های ما بر رفتار شرکت‌ها نظارت ندارند. یکی از مشکلات دیگر این است در زمان بروز حادثه ما فرمانده میدان نداریم. البته بعد از آتش‌سوزی بوعلی سینا تصمیم گرفتیم آموزش‌هایی در این زمینه بدهیم. همچنین در سال ۱۳۹۳ شورای عالی HSE در وزارت نفت به راه افتاد و با وزارت کار هم موافقت‌نامه‌ای امضاء کردیم. همچنین ما بعد از هر حادثه بررسی‌هایی داریم، با متخلفان برخورد می‌کنیم و من شخصا ساعت‌ها وقت می‌گذارم و دستورالعمل‌های لازم را ابلاغ می‌کنم.»

زنگنه با بیان این که وقوع آتش‌سوزی‌های مهم در صنعت نفت، تکرار پذیری آن و ضریب شدت حوادث در سال‌های گذشته کاهش یافته، اظهار کرد: «تلاش ما این است که با انضباط، آموزش و ابلاغ استانداردها بتوانیم همچنان این حوادث را کاهش دهیم.»

وی ادامه داد: «دغام کار در وزارت تعاون که طیف وسیعی از فعالیت‌های متنوع اقتصادی به آن داده شده باعث شده توجه به ایمنی کار کم شود. مسئول قانونی حفاظت کار، وزارت کار است و تمام کارخانه‌های متعلق به وزارت نفت هم باید از سوی وزارت کار نظارت شود. البته وزارت نفت باید از منظر مالکیت نظارت کند، اما خصوصی‌سازی‌های بدون حساب و کتاب مشکلات زیادی را برای ما ایجاد کرده است.»

وزیر نفت با بیان این که در هنگام خصوصی‌سازی سازوکار لازم برای نظارت پیش‌بینی نشده، اظهار کرد: «بعضاً افرادی در شرکت‌های پالایشی مسئولیت می‌گیرند که تخصص کافی ندارند و یا تعمیرات پالایشگاه و پتروشیمی را به تأخیر می‌اندازند و اینها باعث ایجاد خطر می‌شود.»

ابزار ما هم خوراک پالایشگاه است که اگر آن را قطع کنیم خودمان متضرر می‌شویم، ضمن اینکه قدرت حاکمه در دست وزارت کار است نه وزارت نفت.»

زنگنه با بیان این که پالایشگاه تهران متعلق به سهام عدالت است، اظهار کرد: «من اخیراً به وزیر اقتصاد گفتم خودتان سهام عدالت را اداره کنید. پالایشگاه تهران ۵۶ سال عمر کرده و واحدهایی است که ۸۰ تا ۹۰ سال عمر کردند در حالی که

وزیر نفت با بیان این که عمر استهلاک یک واحد پالایشگاهی حداقل ۳۰ سال است، گفت: «ما پالایشگاه‌هایی در کشور داریم که ۸۰ تا ۹۰ سال عمر کردند و منابع کافی برای نوسازی و بازسازی آنها وجود ندارد.»

به گزارش «پالایش نفت»، بیژن نامدار زنگنه که یکشنبه ۲۹ مرداد ماه برای پاسخگویی به سؤال علیرضا محجوب نماینده تهران درباره علت آتش‌سوزی‌های مکرر در پالایشگاه‌ها در مجلس حضور یافته بود، ضمن ابراز تأسف از حوادث رخ داده در صنعت نفت خصوصاً در پالایشگاه تهران، گفت: «در صنعت نفت ما با مواد سمی سروکار داریم که استنشاق آنها می‌تواند منجر به مرگ شود یا در مواردی کار با مواد در فشار بالا انجام می‌شود.»

وی افزود: «ما نزدیک ۶۰۰۰ جایگاه سوخت مایع و سیان جی داریم و روزانه میلیون‌ها نفر برای دریافت خدمات به آن مراجعه می‌کنند. همچنین ۲۷ میلیون مشترک گاز داریم و مردم مرتب از گاز طبیعی استفاده می‌کنند. علاوه بر این ۶۰ واحد پتروشیمی بالادستی و ۱۰ پالایشگاه عظیم داریم و روزانه ۹۰ میلیون لیتر بنزین و ۸۰ میلیون لیتر گازوئیل مصرف می‌شود. این کار بزرگی است که در سطح خوب ایمنی انجام می‌شود.»

چالش‌های اقتصادی فعلی و پیش‌روی دولت

این جمله که دولت یازدهم میراث شومی را از دو دولت قبلی خود دریافت کرده، تبدیل به یک کلیشه شده و مثل هر کلیشه دیگر، تکرار آن موجب لوث شدن گزاره و از دست رفتن میزان تأثیرگذاری آن شده و می‌شود. این نخستین اشتباه دولت حسرت روحانی از سال ۱۳۹۲ بود. آن زمان که مردم ایران مشکلات اقتصادی ناشی از تحریم و بویژه سوءمدیریت داخلی مخصوصاً در قوه مجریه را با پوست و گوشت و استخوان خود درک می‌کردند، دولتمردان کابینه یازدهم به جای تکرار چنین گزاره‌های دستخوردی که تنها یک معنی کلی و گاه شائبه‌برانگیز (شائبه انداختن مشکلات به گردن دیگران) از آن دریافت می‌شود، باید به بیان جزئیاتی از این میراث نامبارک و چگونگی از دست رفتن سرمایه‌های کشور در طول هشت سال قبل از خود می‌پرداختند و با مطرح کردن مثال‌ها و نمونه‌هایی ملموس و محسوس برای عموم مردم، سعی می‌کردند واقعیت‌های موجود یا حداقل بخش‌هایی از آن را برای ملت بشکافند، اما نه ژنرال‌های دولت تدبیر و امید و نه شخص رئیس‌جمهور توصیه‌های دلسوزان کشور و دولت را آنطور که باید، جدی نگرفتند و حالا هم دیگر دیر است درباره گذشته‌ای که پنج سال از آن عبور کرده‌ایم سخن بگوییم.

بویژه آنکه خاطرها باشد متأسفانه ما مردمی با حافظه تاریخی کوتاه‌مدت هستیم و اغلب ما به راحتی فراموش کرده‌ایم که در سال‌های نه‌چندان دور، چه بر سر منابع انسانی، مالی و حتی زیرساختی کشورمان آمده بود و روحانی و مدیرانش اداره کشور را در چه وضعیتی تحویل گرفتند؛ آن هم امروز که با افزایش یکباره مشکلات اقتصادی، گویا دیگر خود رئیس‌جمهور هم تمایلی ندارد اصرار کند که کابینه‌اش، کابینه ژنرال‌هاست.

حسین هرمزی
روزنامه‌نگار

دولت دوازدهم یک سال قبل در شرایطی کارش را آغاز کرد که انتظار می‌رفت تجربه چهار سال قبلیش را به اندوخته‌های ارزشمند تبدیل کرده باشد اما خیلی زود ورق برگشت و شش ماه بعد، وضعیتی در اقتصاد ایران آغاز شد که امروز می‌توان آن را «بحران اقتصادی» نامید؛ بحرانی که به طور کلی می‌توان گفت حاصل چهار عامل اصلی است: فشارهای خارجی، اشتباهات مدیریتی داخلی، موازی کاری‌های برخی نهادهای داخلی، عدم همکاری مناسب نهادهای نظارتی و قضایی با تصمیمات دولت. هر چند قصد این مرقومه باز کردن این چهار عامل نیست و تحلیل و تفسیر آن فرصتی بیش می‌طلبد، اما به اختصار می‌توان گفت که افزایش فشارها از سوی آمریکا و برخی متحدان منطقه‌ای‌اش یکی از دلایل وضعیت اقتصادی امروز

نظارتی، انتظامی و بویژه قضایی باید به کمک دولت و کشور بیایند و با قاطعیت به اجرای برخی سیاست‌های دولت نظارت و کمک کند اما به نظر می‌رسد گاه برخی سیاسی‌کاری‌ها و تعلل‌ها جایی برای ارجحیت دادن منافع ملی بر منافع گروهی باقی نمی‌گذارد.

به هر حال، امروز دولت با چالش‌های اقتصادی زیادی روبروست؛ چالش‌هایی مثل اشتغال که از دیروز وجود داشته، مشکلاتی نظیر نوسانات ارزی که امروز همچنان با آن دست و پنجه نرم می‌کند و چالشی نظیر تحریم‌های تازه و شدیدتر آمریکا که قرار است طی سه ماه آینده اعمال شود. توضیح این‌که در بخش‌هایی از موارد زیر از گزارش‌های دنیای اقتصاد کمک گرفته شده است.

کشور ما محسوب می‌شود، اما از سوی دیگر برخی تصمیمات اشتباه و عملکرد دیرنگام دولت تغییرات در حوزه مدیریت اقتصادی کشور و کنترل بازار قطعاً در بروز شرایط فعلی مؤثر بوده است. با این حال، نمی‌توان تمام قصور و تقصیر داخلی را گردن قوه مجریه انداخت؛ چه آنکه امروز تقریباً همه می‌دانند دخالت و موازی کاری برخی نهادها و ارگان‌ها که متأسفانه گاه سر از برخی نهادهای نظامی درمی‌آورند در اقتصاد کشور مان بی‌تأثیر نبوده و نیست. در ضمن، نکته مهمی که نباید از نظر دور داشت این است که گاه دولت برای کنترل بازار و برخورد با رانت و تقلب و تخلف، تصمیمات جدی و درستی اتخاذ می‌کند اما چون تقریباً هیچ قوای قهریه و انتظامی در اختیار ندارد نمی‌تواند برای برخی تصمیماتش ضمانت اجرایی درستی فراهم کند. اینجاست که نهادهای

ماه‌های آتی می‌تواند ایجاد اشتغال را برای روحانی و کابینه‌اش سخت‌تر کند.

۲ مشکلات تلنبار شده نظام بانکی

برای حل معضل بیکاری و بهبود وضعیت اشتغال در کشور، دولت نیازمند آن است که فضای کسب و کار را بهبود ببخشد و مشکلات بخش خصوصی را برطرف کند. یکی از مهمترین مشکلات بخش خصوصی، تأمین مناسب منابع مالی است که در اقتصاد ایران بار عمده این تأمین منابع مالی بر دوش بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری است. با این حال، در بسیاری از نظرسنجی‌های انجام شده توسط مراکز معتبری چون مرکز پژوهش‌های مجلس، صاحبان کسب و کارها دسترسی به تسهیلات بانکی را به عنوان بزرگترین مشکل کسب و کارهای خود مطرح کرده‌اند و حتی مردم عادی نیز سر و کار داشتن با بانک و مؤسسات مالی را گاه طاقت‌فرسا می‌دانند. این در حالی است که در سال‌های اخیر ارائه تسهیلات ناکارآمد به خصوص در انتهای دهه ۱۳۸۰ باعث شده که بانک‌ها میراث دار بسیاری از مشکلات باشند. در حال حاضر نظام بانکی کشور به‌طور جدی از بیماری عدم نقدشوندگی دارایی‌ها رنج می‌برد و این نارسایی بزرگ، در قالب یک اختلال مهم در تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی، باعث شده که یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی کشور، اصلاح نظام بانکی باشد؛ کاری که در دوران دولت یازدهم و ریاست ولی‌الله سیف بر بانک مرکزی تلاش‌هایی برای آن انجام شد و حتی حسن روحانی «ایستادگی در برابر مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز که به ایجاد انضباط بیشتر و قاعده‌مند شدن این مؤسسات منجر شد» را از «خدمات ارزنده» دوره مدیریت او بر بانک مرکزی دانسته بود، اما همچنان این بانک‌ها و مؤسسات جزو مشکلات اقتصاد ایران محسوب می‌شوند. نظام بانکی کشور با مشکلات دیگری همچون قرار گرفتن برخی بانک‌ها در آستانه ورشکستگی، فشار فقها درباره ربوی بودن بانک‌ها و ماجراهای مؤسسات غیرمجاز دست به گریبان است که باید دید همتی - رئیس جدید بانک مرکزی - چه برنامه‌هایی برای حل این مشکلات خواهد داشت.

۱ ایجاد اشتغال

به نظر می‌رسد ظرفیت حال حاضر اقتصاد ما قادر به ایجاد اشتغال برای نزدیک به سه میلیون نفر بیکار کنونی نیست و از طرفی باید اشاره کرد که با آغاز سال ۱۳۹۸ متولدین سال‌های آغازین دهه ۸۰ نیز به متقاضیان شغل اضافه خواهند شد و این کار را برای دولت دوازدهم مشکل‌تر خواهد کرد؛ بنابراین ایجاد اشتغال و رفع معضل بیکاری را شاید بتوان یکی از چالش‌های مهم دولت دوازدهم دانست. این معضل از سال‌های گذشته نیز وجود داشته، اما دو عامل اصلی، این مشکل را برای دولت بدتر می‌کند؛ نخست اینکه وضع اقتصادی ماه‌های اخیر همان اندک رونق بخش‌های تولیدی و خدماتی را به تعلیق برده و دوم آنکه افزایش فشارهای خارجی در

۳ فساد اقتصادی

چالش اقتصادی دیگری که دولت دوازدهم با آن روبروست، همان چالش مهمی است که کل نظام اقتصادی کشور درگیر آن است یعنی مسأله فسادهای اقتصادی؛ فسادهایی که بر پیکره اعتماد مردم جامعه ضربات جدی را وارد آورده است. ماجراهای حقوق‌های نجومی، املاک نجومی، اختلاس‌ها و پرداخت رشوه از جمله موارد اصلی است که در تعریف فساد اقتصادی گنجانده می‌شود و با استناد به گزارش‌های رسانه‌ها و نظرسنجی‌های

مراکز معتبر این موارد در بیش از یک دهه اخیر به وضوح افزایش یافته‌اند. به عنوان نمونه و با استناد به نظرسنجی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پرداخت رشوه در ادارات دولتی جزو یکی از سه مشکل اصلی کسب و کارها بوده و طبق آخرین گزارش این مرکز، پرداخت رشوه در کشور، روندی صعودی و رو به افزایش داشته است. خطر گسترش بی‌اعتمادی عمومی به دلیل افزایش مفاسد مالی و اقتصادی بویژه در سطح کلان و مخصوصاً از سوی برخی مقامات نیز می‌تواند جزو اثرات منفی فساد اقتصادی محسوب شود؛ چنانچه در ماجرای انصراف اختیاری مردم از دریافت یارانه‌های نقدی شاهد بودیم که با وجود تبلیغات گسترده برای ترغیب خانواده‌ها به انصراف و حتی درخواست مراجع تقلید بابت این مسأله، بخش بسیار زیادی از دریافت‌کنندگان یارانه نقدی به حاکمیت اعتماد نکردند و حاضر نشدند برای دریافت مبالغ تعیین شده به عنوان یارانه نقدی، ثبت‌نام نکنند. تاریخ نشان می‌دهد برخی کشورها مثل کره جنوبی در دوران گذار برای خروج از بحران اقتصادی خود به مردمشان تکیه کردند و از آنها خواستند طلاهایشان را با شرایطی به دولت واگذار کنند اما به نظر می‌رسد با این سطح از اعتماد عمومی که بخشی از آن نتیجه فساد اقتصادی مشهود در سیستم اقتصادی کشور است، شاید نتوان به راحتی به چنین نقطه اتکایی امید داشت.

هدفمندی یارانه‌ها

بیش از هفت سال از هدفمندی یارانه‌ها گذشته و با وجود اعطای حدود ۲۵۰ هزار میلیارد تومان در قالب یارانه‌های نقدی، هنوز مزایای این طرح در افزایش رفاه خانوارها، آشکار نشده است. در این خصوص، دولت هر سال برای هزینه‌های یارانه نقدی، منابعی را در نظر می‌گیرد که بودجه کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد و سهم پرداخت‌های عمرانی و توسعه‌ای دولت کاهش می‌یابد. از نگاه بسیاری از کارشناسان، اقدامات شش سال گذشته، بیش از آنکه اهداف هدفمند کردن یارانه‌ها را تأمین کرده باشد، تنها شکل یارانه‌ها را از غیرنقدی به نقدی تغییر داده است. در این خصوص بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند دولت نباید یارانه‌های نقدی را به تمام گروه‌های درآمدی به شکل یکسان توزیع کند. چون در این روش، جامعه هدف یارانه‌های نقدی عموم مردم تعریف می‌شوند و نه محرومان. تداوم اعطای یارانه‌ها، نمی‌تواند تصمیم درستی باشد و باید دید دولت با موضوع هدفمندی یارانه‌ها و مشکلات آن چگونه برخورد می‌کند.

بدهی‌های دولت

وزیر اقتصاد در سال ۱۳۹۶ اعلام کرده بود که میزان بدهی دولت ۷۰۰ هزار میلیارد است که این

رقم شامل بدهی‌های دولت، بدهی شرکت‌های دولتی و بدهی دولت به شرکت‌های دولتی است. بدهی‌ای که با توجه به آخرین گزارش مرکز آمار پیرامون تولید ناخالص داخلی معادل حدود ۶۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور است. البته بر اساس اعلام وزارت اقتصاد، حجم بدهی‌ها معضل اصلی اقتصاد کشور ما نیست بلکه معضل اصلی، مشخص نبودن میزان دقیق بدهی‌های دولت و ترکیب آن است؛ معضلی که می‌تواند موجب رکود در بازپرداخت بدهی‌ها و تعمیق کمبود نقدینگی در اقتصاد شود. بنابراین می‌توان یکی از چالش‌های مهم اقتصادی دولت یازدهم را بدهی دولت و از همه مهمتر، مشخص نبودن میزان دقیق و ترکیب آن عنوان کرد.

صندوق‌های بازنشستگی

بر اساس یافته‌های کتابی با عنوان «اسناد سیاستی نظام تأمین اجتماعی چند لایه کشور» که از سوی وزارت تعاون منتشر شده، «صندوق‌های بازنشستگی طی دو دهه گذشته برای تأمین مالی با مشکلات جدی روبرو بوده‌اند. افزایش شتابانده مصرف بلندمدت، انباشت بدهی دولت و کارفرمایان به این صندوق‌ها، افزایش نسبت جمعیت مستمری‌بگیر به جمعیت بیمه‌پرداز و تغییرات مکرر مقطعی در قوانین و مقررات از جمله مسائلی است که این صندوق‌ها را با چالش روبرو کرده است؛ بنابراین، از یک سو برای پاسخگویی به نیازهای جامعه و توسعه پوشش نظام تأمین اجتماعی و از سوی دیگر به منظور تقویت بنیان‌های مالی صندوق‌های بازنشستگی لازم است به طور جدی به این موضوع پرداخته شود». از سوی دیگر تصمیم‌هایی که از سوی دولت و مجلس به صندوق‌ها تحمیل می‌شود، مانند قوانین بازنشستگی پیش از موعد، طرح تحول سلامت، ورود گروه‌های بیمه‌ای مشمول معافیت دولت، تحمیل پروژه‌های تکلیفی در بخش

سرمایه‌گذاری و دیگر قوانین و مقرراتی که دارای بار مالی بر صندوق‌های بازنشستگی هستند، نیز باعث شده مشکلات این صندوق‌ها افزایش یابد. نامناسب بودن شرایط و متغیرهای اقتصادی و اجتماعی هم عامل دیگری است که در ایجاد وضعیت موجود مؤثر بوده و منابع درآمدی این صندوق‌ها را کاهش داده است. مجموع این شرایط موجب شده تداوم روند موجود، منجر به ایجاد بحران در صندوق‌های بازنشستگی شود.

سرمایه‌گذاری خارجی

همانگونه که می‌دانیم در سال‌های اخیر بخاطر تحریم‌های اقتصادی و کاهش قیمت نفت، درآمدهای نفتی کشور به شدت کاهش یافته است. دولت دوازدهم برای آنکه بتواند رشد اقتصادی بالا را تداوم بخشد نیازمند آن است که به جذب سرمایه‌های خارجی تن دهد. اما دولت دوازدهم برای جذب سرمایه‌های خارجی با مشکلاتی جدی روبرو است. شاید مهمترین مشکل در جذب سرمایه‌های خارجی عدم اطمینان سرمایه‌گذاران خارجی از شرایط موجود ایران است. با وجود آنکه بعد از اجرایی شدن برجام شاهد حضور هیات‌های اقتصادی زیادی از سرتاسر جهان بوده‌ایم اما این رفت‌وآمدهای هیات‌های خارجی به سرمایه‌گذاری بالا و کافی و مورد نیاز کشور منجر نشده است. هر چند در همین مدت اتفاقات خوبی در این زمینه رخ داده و نمی‌توان انتظار داشت جلب اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی یک‌شبه اتفاق بیفتد، اما درست در زمانی که پالس‌های مثبت بیشتری از سوی این سرمایه‌گذاران دریافت می‌شود، روی کار آمدن دونالد ترامپ در آمریکا و بعد هم اعلام خروج کشورش از برجام، فشارها روی ایران افزایش یافت و حالا بسیاری از پروژه‌های داخلی منتظر روشن شدن تکلیف وضعیت جدید کشور و تصمیمات عملی کشورهای اروپایی برای حضور یا

می‌رسد یکی از چالش‌های جدی بر سر راه دولت دوازدهم، بخش مسکن خواهد بود و باید دید که دولت دوازدهم در ادامه مسیر خود چه راهکارهایی را برای این بخش خواهد داشت.

محیط زیست

۱۰

یکی از اشتباهات استراتژیک بلندمدت در حوزه سیاست‌گذاری کشور، نگاه رفاهی کوتاه‌مدت و توزیع‌محور از طریق عرضه مجانی یا بسیار ارزان کمیاب‌ترین و گران‌بهارترین منبع طبیعی آن یعنی آب بوده است. از سوی دیگر غفلت از اهمیت تعیین‌کننده ظرفیت‌های زیست‌محیطی برای ادامه حیات جامعه، محیط زندگی اقتصادی و اجتماعی مردم ایران را با چالش جدی مواجه ساخته است. مشکلات زیست‌محیطی و منابع طبیعی هم ردیف مباحث بااهمیتی مانند رشد اقتصادی و اشتغال قرار دارند و منشاء اهمیت آن پایداری و موجودیت کشور و سرزمین است. بنابراین وجود مشکلات زیست‌محیطی می‌تواند یکی دیگر از چالش‌های موجود بر سر راه دولت باشد.

تحریم

۱۱

بعد از آنکه آمریکا به صورت یک طرفه از برجام خارج شد، سیاست افزایش فشار بر جمهوری اسلامی ایران را به طور جدی در دستور کار خود قرار داد. برای این منظور، ترامپ اعلام کرد که تحریم‌های «فلج‌کننده»ی را علیه کشورمان اعمال خواهند کرد؛ تحریم‌هایی که سیستم بانکی، فروش نفت و قراردادهای تجاری شرکت‌های خارجی با ایران، تنها بخشی از آن را شامل می‌شود و همین مسأله نگرانی‌های تازه‌ای را در اقتصاد آشفته این روزهای ایران پدید آورده است. این مسأله نه تنها بر اقتصاد کشور تأثیر گذار بوده و هست، بلکه سیاست داخلی و خارجی کشور را هم دستخوش چالش‌هایی کرده است. امروز بسیاری از مخالفان داخلی دولت‌های یازدهم و دوازدهم که از ابتدا معترض برجام بودند، صدایشان را بلندتر کرده‌اند و سعی دارند اصل «مذاکره» و «توافق» را زیرسؤال ببرند. متأسفانه این دیدگاه به بخشی از عموم جامعه هم تسری پیدا کرده و با توجه به نارضایتی‌های بالای موجود از شرایط اقتصادی و معیشتی کشور، سخت است به آنها بقبولانیم که اینها جزو اصول و افتخارات سیاست خارجی کشور است و نباید با تصمیم یکطرفه و غیرقانونی آمریکا کل دستاوردهای برجام را نادیده بگیریم. همین فشارها و نارضایتی‌ها موجب شده که تحرکاتی در داخل علیه دولت و حتی کل نظام آغاز شود و چالشی تازه را پیش پای دولت دوازدهم بگذارد. حالا این دولت آقای روحانی است که باید بتواند از چالش تازه تحریم به سلامت عبور کند و بار دیگر اعتماد عمومی را به سمت خود و کل حاکمیت جلب کند

نرخ ارز در سال‌های گذشته، باعث تضعیف صادرات و تقویت واردات شده است. یکی دیگر از چالش‌های نظام ارزی، چند نرخ بودن قیمت‌هاست. در این خصوص کارشناسان معتقدند دولت یازدهم نیز می‌توانست یکسان‌سازی ارزی را در دو سال اخیر عملیاتی کند؛ امری که محقق نشد تا در نهایت، کار به سپردن نرخ ثانویه ارز به بازار کشیده شد؛ تصمیمی که شاید امروز و در ماه‌های آتی تأثیر روانی نامناسبی بر عموم مردم و حتی تولیدکنندگان و تجار بگذارد اما احتمالاً بعد از یک دوره گذار - و در صورتی که دولت بتواند سیاست‌های کنترلی خود در بازار اولیه را به درستی به اجرا درآورد و در ضمن حمایت عملی از تولید و صادرات را در دستور کار جدی قرار دهد - می‌تواند به رونق تولید و تجارت بینجامد.

مسکن

۹

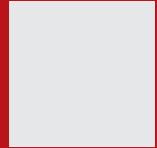
طی دهه‌های اخیر بخش مسکن همواره به عنوان یکی از مهمترین بخش‌های اقتصادی مطرح بوده است. این بخش دارای ارتباط قوی پسین و پیشین با سایر بخش‌های اقتصادی است و غیر از اینکه یکی از دغدغه‌های جدید خانواده‌ها محسوب می‌شود، بخاطر ارتباط مستقیم و غیرمستقیم با بخش‌های متنوعی از صنایع و بازار، در اقتصاد کشور تأثیر گذار بوده و هست. این ارتباط قوی باعث شده است تا سایر بخش‌های اقتصادی تحت تأثیر رکود و رونق بخش مسکن قرار گیرند و متعاقباً بخش مسکن نیز تحت تأثیر نوسانات سایر بخش‌های اقتصادی قرار گیرد. این بازار تقریباً از اوایل سال ۱۳۹۲ وارد دوره رکود شد و تا اواخر سال ۱۳۹۶ این رکود ادامه داشت و بعد همچون بازار ارز و دیگر قیمت‌ها ناگهان دستخوش تغییرات صعودی قیمت شد. با توجه به اهمیت بخش مسکن و رکود اخیر در این بخش و همچنین تأثیر آن بر سایر بخش‌های اقتصادی و سپس اوج‌گیری بازار مسکن در ماه‌های اخیر، به نظر

عدم حضور در ایران هستند. بدین ترتیب قطعاً یکی از چالش‌های مهم دولت دوازدهم که از ماه‌های اخیر آغاز شده و تا ماه‌ها و شاید سال‌های بعد ادامه داشته باشد، چالش جذب سرمایه‌گذاری خارجی است.

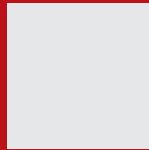
نظام ارزی

۸

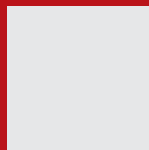
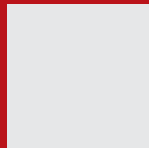
نظام ارزی کشور، در بیش از یک دهه گذشته، یکی از پررویدادترین صحنه‌های اقتصاد بوده است. اگرچه در چهار سال دولت یازدهم، روند نسبتاً باثباتی در بازار ارز مشاهده شده بود، اما این ثبات نسبی ناگهان با حجم کم‌سابقه‌ای از بی‌ثباتی و نوسانات آبی روبرو شد که بخش زیادی از بازار کشور را به سکوت و رکودی عمیق فرو برده است. اخیراً و در پی تغییر در ریاست بانک مرکزی و روی کار آمدن همتی به جای سیف، هیأت دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تصمیمات تازه‌ای برای تزریق ثبات در بازار ارز اعلام و اعمال کرده اما با وجود تأثیر مثبت آبی این تصمیمات - که همزمان با اعلام تحریم‌های تازه آمریکا علیه ایران ابلاغ شد - به نظر می‌رسد راهی شاید طولانی تا بالفعل شدن واقعی این سیاست‌ها پیش رو باشد. یکی از تصمیمات دولت حسن روحانی در سال‌های اخیر، تغییرات نرخ ارز متناسب با تورم سال‌های گذشته بوده، در حالی که در چهار سال گذشته، نرخ تورم به طور متوسط در هر سال ۱۵ درصد رشد داشته، اما افزایش نرخ ارز کمتر از این رقم بوده و بر همین اساس، بسیاری از کارشناسان معتقد بودند آینده نرخ ارز افزایشی خواهد بود؛ اتفاقی که خیلی زود به وقوع پیوست و نرخ‌های دولت یازدهم چند سال تلاش کرده بود تا به صورت دستوری آن را کنترل کند، ناگهان با افزایشی شدید و کم‌سابقه روبرو شد. از سوی دیگر، یافته‌های معتبری نشان می‌دهد که برای حمایت از تولید و صادرات لازم است نرخ ارز اسمی حتی به اندازه بیشتر از نرخ تورم رشد کند. این در حالی است که ثابت نگه داشتن

تابستان تشنه خاموش وگران

حسام‌الدین قاموس مقدم
روزنامه‌نگار

تیر و مرداد امسال با التهابات بازار ارز، سکه و خودرو از یک طرف و بروز مشکل آب و برق و تجمعات پراکنده اعتراضی در نقاط مختلف کشور از سوی دیگر، تابستانی داغ را رقم زد. در ادامه، مهم‌ترین رویدادهای این ایام را مرور می‌کنیم:

اعتراض در بازار

پرش قیمت‌ها در بازار ارز، سرانجام صدای بازاریان تهران را درآورد و بازار پایتخت را چهارم تیرماه به تعطیلی کشاند. البته این اعتراض‌ها روز سوم از بازار موبایل آغاز شد که بامداد چهارم تیر، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اقدام به انتشار فهرست شرکت‌هایی کرد که با ارز دولتی موبایل وارد کرده‌اند. انتشار این فهرست، سرآغاز مطالبه‌گری برای شفافیت در این زمینه شد، تا آنجا که رئیس‌جمهوری نیز به وزارت صنعت، معدن و تجارت دستور داد فهرست واردکنندگان کالا با ارز دولتی را منتشر کند. تجمعات اعتراضی به مدت یک روز ادامه داشت و در نهایت فعالیت بازار به حالت عادی بازگشت.

بقای اردوغان در ترکیه

با برگزاری انتخابات زودهنگام در ترکیه و تغییر نظام سیاسی این کشور از پارلمانی به ریاستی، رجب طیب اردوغان روز ۴ تیر با کسب اکثریت آرا در مقام ریاست جمهوری ترکیه ایفا شد. مهم‌ترین رقیب او در این انتخابات، محرم اینچه و دمیرتاش بودند که دمیرتاش از داخل زندان کاندیدا شده بود!

بی‌آبی در آبادان و خرمشهر

اوایل تیرماه، مشکل شوری و کمبود آب در خرمشهر و آبادان، به سمت بحرانی شدن رفت و موجب وقوع برخی اعتراضات شد. این اعتراضات، شامگاه شنبه ۹ تیرماه به درگیری انجامید و در نهایت با شکسته شدن شیشه واحدهای تجاری و پرتاب سنگ و شلیک گاز اشک‌آور و تیراندازی هوایی خاتمه یافت. با ادامه یافتن مشکل آب در خرمشهر و آبادان، پوشش‌هایی برای کمک به مردم این شهرها شکل گرفت و نهایتاً پس از چند روز با همکاری مردم آبادان و خرمشهر و تلاش مسئولان، شوری آب در این دو شهرستان به حد استاندارد رسید و مشکل کم‌آبی در این مناطق تا حد زیادی برطرف شد.

روحانی در اروپا

رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در صدر یک هیات بلند پایه سیاسی و اقتصادی و به دعوت رسمی رئیس‌جمهور سوئیس، عصر دوشنبه ۱۱ تیر وارد زوریخ شد و مورد استقبال رسمی همتای سوئیسی خود قرار گرفت. این سفر از آن جهت اهمیت بالایی داشت که اولین سفر روحانی به اروپا پس از خروج آمریکا از برجام بود. یکی از مهم‌ترین اظهارات روحانی در این سفر، در جمع ایرانیان مقیم سوئیس بود که اعلام کرد «امکان ندارد نفت منطقه صادر شود و نفت ایران

صادر نشود». این سخنان به منزله تهدیدی مبنی بر مسدود ساختن تنگه هرمز از سوی ایران تلقی شد و بسیاری در داخل از این سخنان استقبال کردند و آن را مقتدرانه خواندند. بحث بستن تنگه هرمز تا چند روز سوژه خبری بود اما تب آن به تدریج فروکش کرد. ظریف نیز در گفت‌وگویی تاکید کرد که این اظهارات، واکنشی طبیعی به جنگ روانی آمریکا بود. رئیس‌جمهوری پس از سوئیس به اتریش نیز سفر کرد.

سرقت در آسمان

یکی از جنجالی‌ترین خبرها در دو ماه اخیر، اظهارات منتسب به رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور بود که ادعایی مبنی بر دزدیدن ابرها توسط دشمنان را بیان کرد. براساس آنچه خبرگزاری‌ها منتشر کردند، سردار غلامرضا جلالی در سومین کنفرانس ملی پدافند غیرعامل در بخش کشاورزی گفت: تیم‌های مشترکی از اسرائیل و یکی از کشورهای همسایه، ابرهای در حال ورود به ایران را غیربارور می‌کنند؛ علاوه بر این ما با بحث بردزدی و برف دزدی نیز مواجه هستیم

او افزود: در این مطالعه طی چهارسال گذشته ارتفاعات افغانستان تا مدیترانه مورد بررسی قرار گرفته است؛ نتیجه اینکه همه ارتفاعات بالای دو هزار و ۲۰۰ متر در این محدوده پر از برف ولی ارتفاعات ما خشک بوده است.

این ادعا از سوی برخی مراجع رسمی از جمله سازمان هواشناسی و مرکز ملی تحقیقات و مطالعات باروری ابرها رد شد و ۱۳ تیرماه نیز روابط عمومی سازمان پدافند غیرعامل اعلام کرد که برخلاف فضاسازی‌های صورت گرفته، موضوع مورد اشاره در سخنرانی ریاست سازمان پدافند غیرعامل کشور درباره سرقت ابرها و تغییرات اقلیمی اقلیمی صرفاً یک نگاه آینده‌نگرانه علمی بوده است و الزاماً به معنای رقم خوردن آن در مقطع کنونی نیست.

خاموشی در کشور

افزایش دما در کشور، شبکه توزیع برق را چالش‌کشید تا آنجا که یاد و خاطره سال‌های دهه شصت و هفتاد زنده شد و مردم بار دیگر با

خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده مواجه شدند. ابتدا قطع برق در مناطق مختلف کشور بدون اطلاع قبلی بود اما با بلند شدن صدای اعتراضات، نهایتاً ساعات خاموشی در چند استان کشور به صورت مشخص اعلام شد تا مردم تکلیف خود را بدانند. خاموشی‌ها از حدود ۱۳ تیر به اوج رسید اما از اواسط مردادماه از میزان آن کاسته شد.

سلطان سکه در دام

۱۳ تیرماه بود که پلیس اعلام کرد مردی ۵۷ ساله را با دو تن سکه دستگیر کرده است. در این خبر آمده بود این فرد از سال‌ها قبل با همکاری نوچه‌های خود اقدام به جمع‌آوری سکه از بازار کرده و موجب افزایش قیمت آن شده است. البته این خبر بعدها از سوی دادستان کل کشور تکذیب شد و حتی کار به آنجا کشید که دادستان کل تهدید به اعلام جرم علیه رئیس پلیس پایتخت کرد. همچنان ابعاد مختلف این خبر، پنهان است.

تغییر ساعت کار در ادارات

با افزایش گرما و خاموشی‌های پی در پی، نهایتاً استاندار تهران ۲۶ تیرماه اعلام کرد که به احتمال زیاد از اول مرداد ساعت کار ادارات از ۶ و ۳۰ صبح آغاز خواهد شد و تا ساعت ۱۴ ادامه خواهد داشت؛ احتمالی که اجرایی شد. او همچنین گفته بود: برای ما ساعت یک تا ۱۴ عصر مهم است و اگر در بقیه ساعت‌ها مصرف برق وجود داشته باشد، موردی ندارد.

دستور رهبر انقلاب به روحانی

۱۴ تیر خبر رسید که رهبر معظم انقلاب در نامه‌ای ضمن ابراز نگرانی از اخبار منتشرشده در خصوص واگذاری ارز و سکه در ماه‌های اخیر و ابهاماتی که در افکار عمومی ایجاد کرده است، به رئیس‌جمهوری دستور داده‌اند که ضمن رسیدگی به موضوع، گزارش دقیقی تهیه و به محضر ایشان ارسال شود.

تخلف در واردات خودرو

رئیس فراکسیون مبارزه با فساد اقتصادی مجلس، ۱۴ تیر اعلام کرد که بر اساس گزارش

دستگاه‌های امنیتی بیش از ۱۰۰ هزار خودرو با تخلف وارد کشور شده است. امیر خجسته گفت: بیش از آنکه ثبت سفارش خودرو ممنوع شود ۵ خانواده، خودروهای لوکس وارد کرده بودند که پس از اعلام ممنوعیت شش ماهه ثبت سفارش خودرو آنها را فروختند. این خبر، سرآغاز پرونده تخلف در واردات خودرو شد. رئیس سازمان بازرسی نیز اعلام کرده بود که با هک شدن سایت وزارت صنعت، هزاران خودرو به صورت غیرقانونی وارد کشور شده است. بر سر این موضوع بین دولت و قوه قضاییه اختلاف وجود دارد و در حال حاضر، شعبه ویژه‌ای برای رسیدگی به آن در دستگاه قضایی اختصاص یافته است.

طناب دار بر گردن ۸ عضو داعش

۱۶ تیرماه، دادستانی تهران اعلام کرد ۸ عضو داعش که از عوامل هماهنگ‌کننده حمله به مجلس شورای اسلامی در خردادماه سال گذشته بودند، به دار مجازات آویخته شدند.

اعترافات جنجالی در تلویزیون

۱۹ تیرماه سرآغاز یک اتفاق حاشیه‌ای بود که صداوسیما رقم زد. تلویزیون در مستندی به نام «بیراهه»، گریه‌ها و اعتراف‌های دختری را پخش کرد که به اتهام رقصیدن و انتشار فیلم آن در اینستاگرام بازداشت شده بود. پخش این اعترافات، واکنش‌های منفی بسیاری را در فضای حقیقی و مجازی به دنبال داشت تا آنجا که دستگاه قضایی و نیروی انتظامی، پای خود را از این قضیه کنار کشیدند و تمام تقصیرها را برعهده صداوسیما دانستند.

حادثه در غار

دوازده پسر ۱۱ تا ۱۶ ساله عضو تیم فوتبال

«Moo Pa» به همراه مربی ۲۵ ساله خود برای یک سفر تفریحی یک روزه به داخل غاری در تایلند رفته بودند که با بارش باران و ورود سیلاب در آن گرفتار شدند. از زمان ناپدید شدن آنان، یک عملیات گسترده بین‌المللی متشکل از کشورهای تایلند، استرالیا، آمریکا، بریتانیا و چین برای نجات آنان آغاز شد. پمپ‌های آب هر ساعت حدود ۱۰ هزار لیتر آب را از داخل غار تخلیه کردند و غواصان نیروی دریایی در چند نوبت وارد غار «تام‌لوانگ» شدند تا ردی از گمشدگان بیابند. نهایتاً این دانش‌آموزان ۱۹ تیرماه نجات یافتند.

عزای عمومی در سنندج

بامداد ۲۰ تیرماه، تصادف یک دستگاه اتوبوس مسافری با یک تانکر حامل سوخت در شهر سنندج ۱۱ کشته بر جای گذاشت. این حادثه در مقابل ترمینال سنندج رخ داد. برخورد تانکر حامل سوخت با اتوبوس مسافری موجب حریق اتوبوس شد؛ امری که به نظر می‌رسد مانع از خروج مسافران از اتوبوس شده است.

استانداری کردستان به دنبال این حادثه در این استان به مدت سه روز عزای عمومی اعلام کرد.

شکایت کم‌سابقه ایران از آمریکا

وزیر امور خارجه کشورمان، ۲۵ تیرماه توییت کرد: «امروز ایران به دیوان دادگستری بین‌المللی شکایت کرد تا آمریکا را به دلیل اعمال مجدد غیرقانونی تحریم‌های یکجانبه پاسخگو کند. ایران در مواجهه با اهانت آمریکا به دیپلماسی و تعهدات قانونی، به حاکمیت قانون متعهد است. لازم است که با عادت نقض قوانین بین‌المللی توسط آمریکا مقابله شود».

دیوان دادگستری بین‌المللی با صدور بیانه‌ای ضمن تأیید این توییت ظریف، اعلام کرد: «ایران بر سر اختلاف خود با آمریکا در خصوص نقض ادعایی معاهده مودت، روابط اقتصادی و حقوق کنسولی که بین این دو کشور منعقد شده بود، علیه آمریکا اقدام حقوقی کرده و اقدام موقت دیوان را خواستار شده است.»

منظور از اقدام موقت دیوان، صدور رأی الزام‌آور و موقت از سوی دیوان دادگستری بین‌المللی برای توقف تحریم‌های آمریکا علیه ایران است.

در ادامه بیانیه دیوان، ابعاد شکایت جمهوری اسلامی ایران از آمریکا، با شفافیت بیشتری توضیح داده شده و آمده که شکایت ایران به دلیل صدور فرمان اجرایی ۱۸ اردیبهشت ترامپ برای بازگشتن تحریم‌هایی است که بر اساس برجام، موقتاً تعلیق (lift) شده بودند.

شکایت ایران ۵ بندی است و طی آن از قضات دیوان خواسته شده که موارد ذیل را اعلام کنند:

- بیانیه ۸ می (۱۸ اردیبهشت) آمریکا در خصوص اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران، نقض تعهدات آمریکا ذیل معاهده مودت (منعقد در سال ۱۹۵۵) است.
- آمریکا باید بدون هیچ‌گونه تأخیری، اقدامات آغاز شده از ۸ می را متوقف کند.
- آمریکا بایستی فوراً از تهدید به اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران، دست بردارد.
- آمریکا باید تضمین بدهد که گامی در مسیر دور زدن رأی دادگاه در خصوص این پرونده برنمی‌دارد.
- آمریکا باید خسارات وارده به شرکت‌های ایرانی را بر اساس تشخیص دیوان، به صورت تمام و کمال جبران کند.

دیدار پوتین و ترامپ

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری روسیه و دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا روز دوشنبه ۲۵ تیر در هلسینکی پایتخت فنلاند دیدار کردند. رئیس‌جمهور روسیه در ابتدای این نشست گفت: «بسیار خوشحالم که با همتای آمریکایی خود دیدار می‌کنم و قصد دارم در این نشست درباره روابط میان فدراسیون روسیه و ایالات متحده آمریکا و مشکلات جهان گفت‌وگو کنم». وی ادامه داد: «ما به تماس‌های معمول خود ادامه می‌دهیم - ما تلفنی نیز گفت‌وگو کرده و چندین بار نیز در حاشیه نشست‌های مختلف بین‌المللی دیدار کرده بودیم اما البته هم‌اکنون زمان آن است که با جزئیات بیشتر درباره روابط دوجانبه و درباره مسائل مختلف جهانی گفت‌وگو کنیم.»

ترامپ نیز در ابتدای این نشست، برگزاری موفقیت‌آمیز رقابت‌های جام جهانی فوتبال ۲۰۱۸ در روسیه را به رئیس‌جمهور روسیه تبریک گفت. او در بخش دیگری از اظهاراتش تأکید کرد که «کنار آمدن با روسیه امر خوبی است و بد نیست.»

این دیدار، بازتاب‌های فراوانی در رسانه‌های جهان داشت.

کردند. تحقیقات ادامه داشت تا اینکه یکشنبه ۷ مرداد، معاون اجتماعی دادستان مشهد از کشف دو تخته پوست یوزپلنگ در بازرسی کارشناسان از این باغ وحش نیز خبر داد.

محمدبخشی محبی گفت: کارشناسان خبره‌ای برای بازرسی به باغ‌وحش مشهد اعزام شده و در بازرسی‌های خود از داخل یکی از انبارهای باغ وحش دو تخته دیگر از پوست یوزپلنگ کشف کرده‌اند.

در پی انتشار خبر کشته شدن هشت ببر در باغ وحش مشهد طی ۱۰ ماه گذشته و مشکوک بودن مرگ آنها، مدیر کل حفاظت و مدیریت صید و شکار سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه در حال حاضر ۱۵ قلاده ببر در باغ وحش مشهد وجود دارد، تأکید کرد: تلف شدن هشت قلاده ببر طی ۱۰ ماه گذشته در این باغ وحش تأیید نمی‌شود و تاسیدرمی‌های یافت‌شده مربوط به ببرهای تلف‌شده در سال‌های ۹۳ تا ۹۷ است.

این در حالی است که برخی فعالان حقوق حیوانات معتقدند احتمال کشته شدن این ببرها بر اثر عدم رسیدگی صحیح، بسیار قوی است.

شهرام در بار عدس

شهرام جزایری متهم مشهور اقتصادی در دهه ۷۰، ۷ مرداد هنگام خروج از کشور در یک محموله قاچاق انسان در پوشش بار عدس توسط ماموران گمرک شناسایی و بازداشت شد.

گفته می‌شود جزایری هنگام دستگیری پیشنهاد رشوه یک میلیارد تومانی را به ماموران داده که این پیشنهاد توسط ماموران رد شده است.

همچنین گفته می‌شود که جزایری پس از دستگیری خود را یکی از اتباع کشور افغانستان معرفی می‌کند و می‌گوید قصد رفتن به ترکیه را داشته است.

وی بعد از بازداشت به همراه ۸۰ نفر دیگر از اتباع افغانستانی از سوی بازپرس دادسرا به طرد از کشور و بازگشت به افغانستان محکوم می‌شود. شهرام جزایری سپس به همراه سایر اتباع بیگانه به محل نگهداری اتباع فرستاده می‌شود اما شب‌هنگام زمانی که معاون هنگ مرزی

حضور منتخب زرتشتی شورای شهر یزد در این شورا اختلاف نظرهایی را میان مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان ایجاد کرده بود. در این باره آیت‌الله یزدی از فقهای عضو شورای نگهبان گفته بود که فقهای شورا به اتفاق به توقف فعالیت نیکنام رأی دادند و تصمیم‌گیری اقلیت مذهبی برای مسلمانان خلاف شرع است. آذر ماه سال گذشته نمایندگان مجلس شورای اسلامی تصویب کردند اقلیت‌های دینی شناخته‌شده در قانون اساسی ساکن در شهرها و روستاهای کشور می‌توانند نامزد انتخابات شوراهای اسلامی همان شهر و روستا شوند. این مسئله چون مورد اختلاف بین شورای نگهبان و مجلس بود برای تصمیم‌گیری به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد که نهایتاً در جلسه ۳۰ تیر، اعضای مجمع تصویب کردند که عضویت سپنتا نیکنام در شورای شهر یزد اشکالی ندارد.

برکناری سیف

با افزایش انتقادات کارشناسان و تحولات منفی بازار سکه و ارز، عبد‌الناصر همتی رئیس سابق بیمه مرکزی جایگزین ولی‌الله سیف در سمت رئیس کل بانک مرکزی شد.

پیش‌تر برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی از بازگشت علی‌طیبتنیا وزیر سابق اقتصاد به کابینه و نشستن بر کرسی ریاست بانک مرکزی بود.

طولانی‌ترین خسوف قرن ۲۱

طولانی‌ترین ماه گرفتگی قرن ۲۱، شامگاه جمعه ۵ مرداد ۱۳۹۷ در بخش‌های بزرگی از ایران، استرالیا، آسیا، آفریقا، اروپا و آمریکای جنوبی که قابل رؤیت بود اتفاق افتاد. این خسوف به عنوان مهم و زیباترین رویداد نجومی قرن در ساعت ۲۱:۴۴:۴۷ جمعه ۵ مردادماه آغاز و مدت زمان گرفت کامل ۱۰۳ دقیقه به طول کشید و در ساعت ۰۳:۵۸:۳۷ ثانیه بامداد شنبه ۶ مرداد به پایان رسید.

قتل عام در باغ وحش مشهد

اوایل مردادماه با کشف ۴ تخته پوست و ۴ جمجمه ببر در باغ وحش وکیل آباد، فعالان حقوق حیوانات و دادستانی مشهد به ماجرا ورود

افشاگری درباره موسسه ثامن الحجج

یکی از روزنامه‌های صبح، ۲۷ تیرماه در گزارشی به انتشار جزئیاتی تازه از تخلفات موسسه مالی و اعتباری ثامن الحجج پرداخت و با ذکر برخی نام‌های مخفف از جمله «م.م» و «الف.ع»، مدعی شد که این افراد به عنوان مجریان مشهور تلویزیون، وام‌های میلیاردی گرفته و با پرداخت نکرده‌اند. کم کم در فضای مجازی پیچید که منظور از این دو نفر، مه‌رمان مدیری و احسان علیخانی بوده‌اند. در پی این ماجرا، تلویزیون در برنامه «حالا خورشید» با اجرا و تهیه‌کنندگی رضا رشیدپور، فرصتی را در اختیار علیخانی برای دفاع از خود قرار داد اما مه‌رمان مدیری ترجیح داد ماجرا را از طریق قانونی پیگیری کند و به همین دلیل برای اعلام شکایت روانه دادسرای فرهنگ و رسانه شد. در حال حاضر جلسات محاکمه متهمان پرونده موسسه ثامن الحجج در حال برگزاری است.

بازگشت سپنتا

۳۰ تیرماه با رأی مجمع تشخیص مصلحت نظام، «سپنتا نیکنام» منتخب زرتشتی شورای شهر یزد که با نظر شورای نگهبان عضویتش به حالت تعلیق درآمده بود، به شورای این شهر بازگشت؛ اتفاقی که در نوع خود رویداد بسیار مهمی به شما می‌آید.

در حال بازدید از بازداشت‌شدگان بوده است به وی شک می‌کند. این مسئول هنگ مرزی به جزایری می‌گوید: شما قیافهات آشناست و بعید است که افغانستانی باشی. شهرام جزایری که به شناسایی هویتش آگاه می‌شود خود را معرفی کرده و به این ترتیب علت و انگیزه‌اش برای خروج از کشورش را رفتن به کانادا عنوان می‌کند. وی به مأموران می‌گوید به علت بدهی مالیاتی ممنوع الخروج هستم و نمی‌توانستم از کشور خارج شوم.

دلار و سکه در اوج

با افزایش قیمت ارز و سکه در بازار، این قیمت‌ها اوایل مردادماه به اوج رسید؛ تا آنجا که سکه در مرز ۴ میلیون تومان ایستاد، دلار به کانال ۱۱ هزار تومان رفت و یورو هم ۱۳ هزار تومان را تجربه کرد. اما این قیمت‌ها مدت زیادی به طول نینجامید و با رونمایی بسته جدید ارزی، قیمت‌ها فروکش کرد.

سوپرایز ترامپ

یکی از مهم‌ترین خبرهای مردادماه، شامگاه هشتم این ماه روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت: «اعلام آمادگی ترامپ برای مذاکره بدون پیش‌شرط با ایران». رییس‌جمهوری آمریکا در کنفرانسی مطبوعاتی با نخست‌وزیر ایتالیا درباره مذاکره با ایران و دیدار با مقامات کشورمان تصریح کرد که تمایل دارد با مقام‌های ایرانی بدون هیچ پیش‌شرطی ملاقات داشته باشد. با این وجود، ساعاتی بعد پمپئو وزیر خارجه آمریکا شروطی را مقرر کرد و در ادامه نیز مقامات ایران، این پیشنهاد را نوعی جنگ روانی ارزیابی کردند. با این وجود، پیشنهاد ترامپ بر قیمت‌ها تأثیر مثبت داشت و فردای آن روز

کمی از التهاب قیمت‌ها کاسته شد. سردار جعفری فرمانده سپاه در واکنش به پیشنهاد ترامپ اعلام کرد که مردم ایران با آمریکا مذاکره نخواهند کرد و علی‌مطهری نایب رئیس مجلس نیز در نامه‌ای به فرمانده سپاه، این موضع‌گیری را مورد انتقاد قرار داد.

استعفای نوبخت

۱۰ مردادماه، محمدباقر نوبخت که بحث تغییر او و رفتنش از سازمان برنامه و بودجه داغ شده بود، خبر کناره‌گیری خود از سخنگویی دولت و موافقت روحانی با استعفایش را داد. او دیگر سخنگوی دولت نیست اما همچنان سکان‌دار سازمان برنامه و بودجه است.

مهاجر متفکر، برنده فیلدز

فریدون درخشانی ریاضی‌دان ایرانی که پس از پناهندگی به انگلستان نام کوچر بیر کار به معنای مهاجر متفکر را برای خود برگزیده است، به دلیل فعالیت و پژوهش در زمینه هندسه جبری برنده مدال فیلدز در شهر ریودوژانیروی برزیل شد. او دومین ایرانی پس از مریم میرزاخانی است که این جایزه را دریافت کرده‌است.

رونمایی از بسته جدید ارزی

شامگاه ۱۴ مرداد، عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی با حضور در یک برنامه زنده تلویزیونی از بسته جدید ارزی دولت رونمایی کرد. براساس بسته جدید، ارز همه کالاهای اساسی و دارو به نرخ رسمی تأمین می‌شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف شد فهرست کالاهای مذکور را بازنگری و به‌روزرسانی کرده و نظارت لازم را به منظور حصول اطمینان از توزیع کالاهای اساسی و دارو بر مبنای نرخ

رسمی از زمان ورود کالا تا عرضه آن در شبکه خرده‌فروشی به عمل آورد و همه صرافی‌های مجاز می‌توانند در چارچوب انجام معاملات خرد نسبت به خرید ارز به صورت اسکناس با رعایت مقررات ارزی، بویژه مقررات مبارزه با پولشویی اقدام کنند.

روحانی نیز یک شب بعد از رونمایی از بسته جدید ارزی با مردم گفت‌وگو کرد و اطمینان داد که قیمت کالاهای اساسی با نوسانات نرخ ارز، تغییری نخواهد کرد.

خداحافظی دو وزیر با کابینه

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزیر امور اقتصادی و دارایی، دو وزیری بودند که در فاصله حدود دو هفته از یکدیگر از سوی مجلس استیضاح شدند و هر دو نیز با نظر مجلس از وزارتخانه‌هایشان رفتند.

اولین وزیر، علی ربیعی بود که ۱۷ مرداد در جلسه‌ای پرتنش استیضاح شد؛ جلسه‌ای که در آن، سخن از سوء استفاده برخی نمایندگان و ادعای استیضاح به دلیل مقاومت در برابر باج‌گیری‌ها توسط ربیعی مطرح شد. نهایتاً هم مجلسی‌ها با ۱۲۹ رای موافق و ۱۱۱ رای مخالف، وزیر کار را بیکار کردند و انوشیروان محسنی‌بندپی رئیس سازمان بهزیستی، سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی شد. دومین وزیری که استیضاح شد، مسعود کرباسیان وزیر امور اقتصادی و دارایی بود که روز ۴ شهریور در جلسه‌ای آرام‌تر از نشست استیضاح ربیعی، موفق نشد مجدداً اعتماد مجلس را جلب کند و به این ترتیب رحمت‌الله اکرمی، سرپرست وزارت امور اقتصادی و دارایی شد تا دولت گزینه اصلی خود را برای این وزارتخانه به مجلس معرفی کند.

کارگران نمونه سه پالایشگاه در سال ۹۶

پالایشگاه شیراز

آزادبخواه

پالایشگاه شیراز

جنگ آزما

پالایشگاه شیراز

نجفی زاده

پالایشگاه بندرعباس

روح اله رعیت

پالایشگاه بندرعباس

فرزاد بابا زاده

پالایشگاه بندرعباس

محمد کبابی

پالایشگاه تبریز

میرحجت حشمتی

پالایشگاه تبریز

حامدفتح الهی فلاحی

پالایشگاه تبریز

یداله اصغریان